The
Robert E. Gross
Collection
A Memorial to the Founder
of the
Lockheed Aircraft
Corporation
Business Administration Library
University of California
Los Angeles

J. H. KRELAGE.

De drie t'Zamenſpraeken

Tuſſchen

WAERMONDT

En

GAERGOEDT,

over de Op- en Ondergang van

FLORA;

Als mede FLORAES Zotte-Bollen, Troostbrief, en een Regiſter der tegenwoordige meest geächte

HYACINTEN,

met der zelver Pryſen.

Verçiert met een curieuſe Prent.

Deze tweden Druck vermeerdert en van veele fauten gezuyvert.

TOT HAERLEM,

Gedruckt by Johannes Marshoorn, Boeckdrucker op de Marckt, Anno 1734.

Aen den Boekbinder.

Flora's Gekskap, met de Uytlegging, te voegen voor Bladzyde 105.

VOORREDEN.

Den Drukker aen Den

LESER.

Hier ziet gy, waerde Lezer, een twede uytgave van het alom beroemde ouwerwetze Boekje, genaemt, *Waermond* en *Gaergoed*, enz., eertijds voor omtrent 100 Jaeren geleden, tot Spot voor veele doe bedorven *Bloemiſten*, uytgegeven: 't zal haeſt Eeuwjaerig zijn, derhalven heb ik geöordeelt deze oude Spotkoſt den Liefhebberen niet onaengenaem te zullen zijn, van eens weder vers op te kooken op Kosters Druk-pers, dewijl ik dagt dat een Haerlemiet daar wel de naeſte toe was, vermits de klugtigſte Gevallen, hier verhaelt, onder de Haerlemſe *Manufactuur-werkers* (alias *Wevers*) meeſt gepleegt zijn. My is aengeraden ook deze voorſz. Spotkoſt als met een Pluympje op te cieren, met een zinrijk Prentje daer by te voegen; zijnde hun al voor veele Jaeren toegeëygent, namentlijk, die loffelijke Comparitie-zael of Zotskap, met zijn Omſtandigheden; als mede een Regiſter van Dubbelde HYACINTEN, die in den Jaere 1733 en

1734 verkogt zijn voor dat Geld daer by geſpecificeert, &c. de reden is deze, om, dewijl gy daer zien kunt, hoe de voorſz. *Flora* heden van Jaer tot Jaer hoe langs hoe meer weer ten Troon verheven word, om als tot een Spiegel te verſtrekken, waer in de hedendaegſe *Bloemiſten* kunnen zien hoe haer *Flora*, haer Geld-gierige Lief hebberen, op 't laetſt, als hun Voor-ouderen, heeft en zal bedriegen.

Keert, en leert dan, ô *Bloemiſten!*
Uyt uw *Tulp* of *Hyacint*,
Dat het Scheynſchoon is als Wint,
En uw Handel Geld verquiſten:
Floraes Key, is zot gewas,
Want hier ſchuylt een Slang in 't gras.

Vaert wel.

EERSTE

EERSTE

T'Samen-spraeck /

Tusschen

WAERMONDT

Ende

GAERGOEDT,

Nopende de opkomste *ende* ondergang *van*

FLORA.

TOT HAERLEM,

Gedruckt by Johannes Marshoorn, Boechdrucker op de Marckt. Anno 1734.

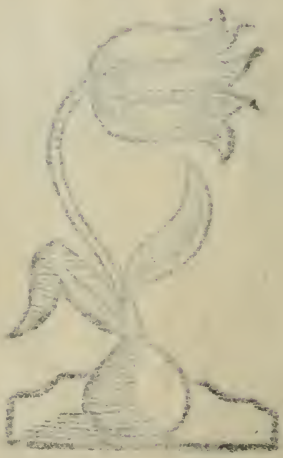

EERSTE

T'Samen-spraeck /

Tusschen

WAERMONDT

Ende

GAERGOEDT,

Nopende de opkomste *ende* ondergang *van*

FLORA.

Waermondt.

GODT gebe u goeden dagh mijnen ouden Speciael Gaergoed, hoe gaet het al met u?

Gaergoedt.

Met my ende ooch de Floristen gaet het heel wel / wy leven in vreugde ende zijn wel te vreden: dan komt binnen / wy sullen te samen wat praten by 't Vyer. Waerm. Ick bedancke u / ick soude op een ander gaen. Gaerg. Neen: gy hebt soo grooten haest niet / ick heb wat noodigh u te seggen / ende sal u laten gaen als gy wilt. Waerm Wel / om dat gy sulcks dan begeert / ick sal 't doen Gaerg. Mijn Vriendt / gaet daer sitten: Hier ANNEKEN, brengt Hout ende Turf / ick moet met mijn oude kennisse wat praten: waer blijft gy soo langh? geeft my de Fles met Brandewijn / of lust u Spaensche Wijn? ofte eenen schoonen dronck Franschen? ofte een teugh Goedt Bier? Waerm. Gy noemt my soo veel / dat ick qualick weet wat

kiesen. Gaerg. Wy Floriten hebben nu alles in / dat moet daer op staen / want een Bloemken kent al betalen. Waerm. Het is al wel / soo de betalinge soo wel gaet als de hoop doet: want menigh Ambachtman Zaept wel Kooren op hoop / ende Maept maer Stoppelen. Gaerg. Neen: dees Koopmanschap gaet te bast. Nu / dzinck eens / ick dzengh u. Waerm. Ick bedancke u; ick dzengh u wederom: Maer wat hoftelijcker goet is dit? Gaerg. Dit komt al van die Edele Flora; eerst was ick by een Brandewyn-brander / daer handelde ick een Bloemken aen / ende bedongh dees Vleesche vat / ende dat doen ick gemeenlijck; myn Vleesch / myn Spreck / myn Wyn / myn Bier. heb ick al voor niet / soo veel als ick dit gheele Jaer van doen heb. Waerm. Dat 's een dzaye Koopmanschap / daer soo licht wat mede te winnen is; alle Winckeliers ende Arbeydts-lieden klagen / van de groote dozghte ende wepnigh Neeringe: Ja / de Kooplieden van haer groote schade / soo van Roverye ter Zee / als oock van de groote Stozmen / daer haer Goederen van ieckagie der Schepen / 't zy of bedozven / ofte gantschelijck verliesen. Gaerg. Ick weet daer oock wel af te spreecken: maer nu / terwyl ick aen de Bloemen geweest hebbe / hebbe ick anders niet dan gewonnen / ende hier gesepdt / ick hebbe meer dan t'seftigh Duysent Guldens gewonnen / ende dat binnen vier Maenden tyds: gy en behoeft dit niet voozt te seggen. Waerm. Wat dat 's een groote winst / hebt gy dit al ontfangen? Gaerg Neen ick: maer ick heb Schrift van de Lupden haer handt. Waerm Dat 's veel / gy soudt my by na garende maecken / dat ick mede wat sou beginnen aen te leggen. Gaerg. Soo gy daer lust toe hebt / ick sal u wel een Cargasoentje verkooper / ende om

dat

dat gy een goet Man / ende mijn goede Speciael zijt / wel Vijftigh Guldens beter koop geben dan een ander / ende segge noch daer by / soo gy binnen een Maendt daer geen Hondert Rijcksdaelders aen gewonnen sult hebben / sal ick u soo veel te goede komen. Waerm. Wel wat seggen ende goede presentatie is dit? Maer als ick dit Goet al hadde / hoe sonde ick dit quijt werden? sullen de Luyden dat tot mijnent al soecken / of moet ick dat presenteren? Gaerg. Dat sal ick u wel seggen: Gy sult gaen in een Herbergh / ick sou u wel eenige noemen / dan ick weet wepnige ofte geen of daer zijn Collegien / daer zijnde / sult vragen of daer geen Floristen zijn / als gy dan op haer Kamer komt / ende om dat gy een Nieuw'ling zijt / sullen sommige wel quaecken als een Eendt / sommige sullen seggen / een nieuwe Hoer in 't Bordeel / ende soo voorts: maer daer moet gy u niet aen steuren / dat gaet daer mee deur / uw naem wordt op een Lepe gestelt / nu so gaen de Borden om / dat is / een ieder die in dit Collegie is moet de Borden geben / van boben aen die op de Lepe staen / ende diese heeft / moet naer eenigh Goedt vragen / uw Goedt meught gy niet veplen / al waert schoon oock dat gy daer mede verleegen waert: maer soo gy praet-wijse u het selve laet ontvallen / heeft daer iemandt gadinge in / het sal u wel haest af-gemijnt werden / of gy sult de Borden daer op krijgen / als nu de Borden daer op gegeven werden / soo kiest elck een Man / den kooper ende den verkooper / den verkooper gaet eerst by de Mannen / ende eyscht voor sijn Goedt / in maniere van spelen / soo 't Hondert waert is / hy eyscht twee Hondert / dan komt den kooper / ende als hy hoort den eysch / houdt hem heel qualijck / biedt soo veel te

leegh als hy te hoogh heeft ge-eyscht / de Mannen binden de waerdye / elck krijgt een schreefken op de Schijven / de Mannen spreken de prijs upt / soo sy het na uw sin gebonden hebben / gy laet uw schreefken op uw Bordeken of Schijven staen / ende soo den kooper ende verkooper alle beyde de schreefkens hebben laten staen / is 't koop / soo ter contrarie alle beyde uptgewischt is / is 't af / soo ook een van beyden daer op laet staen / wordt alleene den genen aengeteeckent die uptgewischt heeft / ende dat soo veel als 't eerst by 't Collegie bestemt is / op sommige plaetsen is 't twee stuyvers / op andere drie / op andere vijf / ja ses stuyvers / ende ooch soo 't koop is / soo geeft den kooper van de Gulden een halve stuyver / ende soo de koop Hondert ende twintigh Gulden of noch meerder bedraeght / drie Gulden / ja al waer 't een koopmanschap van Duysent Gulden ofte meerder. Waerm. Wat doet men met dit Geldt? Gaerg. Moet men niet drincken Toebacki / Bier en Wijn? Vper en Licht wordt daer af betaelt / men gedenckt den Armen en de Mepsjens. Waerm. Kan dit soo veel opbrengen? Gaerg. Ja de Wijn-kooper brengen dickmael veel meerder op; ick ben verscheyden reysen geweest / dat ick veel meerder Geldt t'huys gebrocht hebbe / dan ick in de Herberge bracht / ende hadde wel gegeten ende gedronckien Wijn / Bier / Toebacki / Gesoden / Gebraden / Vis / Vleesch / ja Hoenderen ende Koppen / ende noch Superlier Banquet toe / ende dat van des morgens tot des nachts drie ofte vier uren. Waerm. Dat is kunstigh soo te Gast te gaen. Gaerg Ja / ick dede noch schoone proffyten ooch / ick maeckte wel ses ofte seven drieyens / want ick verhandelde omtrent te twaelf Duysent Guldens / de drieyens vielen als droppen Waters van de Hiet-

daeckien

daecken als het geregent heeft. Waerm. Ongehoorde dingen hoore ick vertellen: maer sal dit oock een duur hebben? Gaerg. Wilt maer een Jaer twee ofte drie staen / 't is my genoegh. Waerm. Ick vreese dat / naer dien de Floriſten de naem dragen van Flora, welck een Hoere was binnen Romen / van haer ſullen bedrogen werden / gy hebt misſchien de Hiſtorie daer wel af geleſen. Gaerg. Neen ick: ey lieve! vertelt dit eens. Waerm. Dese Flora was ten tijde der Romeynen een gemeene Vrouwe / ende overmits haer ſchoonheydt ende aengename ſpraeck / haer fier geſicht ende behalligh weſen / kreegh veel Minnaers / ſoo dat ſy van een ieder gelieft werde / waer door eenige Overſten / ja veele van den Senaet van Romen haer quamen beſoecken / waer door ſy trots ende hoovaerdigh werde / overmidts de groote Conqueſten die ſy dede / door de geſchencken die ſy kreegh. Gaerg. Wel dat is tot der Floriſten voordeel geſeydt: want gelijck Flora rijck werde / ſoo ſullen de Floriſten oock doen. Waerm. Lieve laet ick voort vertellen. Nu / ſy verſamelde groot goet / ende wierde machtigh / ſy ſtelde prijs voor den genen die haer Lichaem wilden gebruycken / ende dat niet van een kleene ſomma / maer van duyſenden; niet-te-min waren veele op haer ſoo verlieft / dat ſy alle haer goederen haer toebrachten / ſoo dat vele van Patres conſcripti, wierden Patres ſubſcripti; oock leeſt men dat ſy by Teſtamente / de Stadt van Romen erfgenaem maechte van haer groote middelen / welck ſy upt de beſte der Burgeren / als Overſten ende Senaet verkregen hadde / ſoo veel bedroegh / dat de Stadt alle de Legeren welcke ſy hadde / ſoo binnen haer Landtpalen als daer buyten / konden betalen / ende ſoo ſommige ſchryven /

dat sy soo veel Goudts by haer hadde / dat men een Goude Keten van een duym dick / elcken Schakel rondtsom de steenen Muren van Romen soude konnen leggen. Gaerg. Heb ick niet wel gesepdt dat dit tot der Floristen voordeel is? Waerm. Gy begrijpt het qualijck; want Flora voer wel / maer de Floristen ofte die haer naevolghden / qualijck / hoe wel sy Lieden allegader op hope leefden / soo vreese ick dat het met u oock sal gaen / ja ick vreese dat gy dat moope goetjen / dat uw Guders met soo veel suchten ende duchten / waecken ende praechen gewonnen hebben / door dese Koopmanschap sult verliesen / ende waer 't niet beter dat gy aen uw Ambacht gebleven waert? Gaerg. Neent; want wanneer soud' ick tsestigh Dupsent Gulden met mijn Ambacht winnen? ick houde mijn aen Flora, ick hebbe mijn Neerschap ende Getouwen al verkocht / mijn Knechts afgedanckt / ende het Geldt dat ick daer van by een kan krijgen / daer mede repse ick soo van de eene Stadt naer d'ander / ende besoeck alle Collegien / ende koope ende verkoope / ick placht al-te-met te voet te gaen / ick Rijde te Paerde ofte op een Kales / ende gae in de beste Herbergen t'huys / daer ick geen schade by doe / want als 't luchten wil een Dupsent Gulden of twee op een avondt te winnen / dat 's geen kunst. Waerm. Ick hoore my schier slecht / 't Geldt is by u als niet gereeckent / ick meene dat het eer gesepdt is dan getelt. Waer is nu soo Geldt te krijgen? is het nu soo overvlorediger dan het plach te wesen? zijn de Rijcken nu het Geldt moe? want Kalissen / welck meest alle de Floristen zijn / hebben met / ick vreese dat gy alle in den droom Rijck sult geweest zijn / ofte een handt vol Vliegen gehadt hebben. Gaerg. Ick moet u wat hooren praten / maer gy sult wel anders

anders spreecken toekomende Somer / als ick sal in de reur van Geldt zijn / dan meene ick een Bouwerije te hebben / ofte soo ick mijn Vrouws sin wilde doen / sullen een Hofstede koopen / ofte een van de beste Hupsen van de Stadt / en leven als Rentenierg / misselijck waer ick mijn Vrienden mede goet kan doen / want die Geldt heeft / kan wat te weegh brengen / ofte dat ick een Bailluwschap of Schoutschap koop / ofte eenigh ander groot Officie / is 't hier niet in de Stadt soo is 't ergens anders / ofte soo ick noch wat by de Koopmanschap winnen kan / ick soud' dan wel eens 't Landt omreyen / ende sien of daer geen Heerlijckheydt te koop en is / of geben een Maechelaer last. Waerm. Wat grooter Casteelen bouwt gy in de Lucht? ick meen dat het al-te-mael sal Vroncke-mans Koopmanschap geweest zijn / ende dat gy sult varen als de Koopman van de Koe. Gaerg. Wat is dat te seggen? Waerm Lupstert / ick sal 't u seggen: Daer was een Boer / welcke een schoone Koe hadde / waer af hy beel Melcks kreegh / die sijn Vrouw daeghlijcks Baggerde / ook al-te-mets wat Vischte / dan Sloten op-schoot / ende soo met sijn sueren Arbeydt wellitjens aen de Kost raechte: Maer nu dit moe zijnde / wilde een Koopman zijn / alsoo hy sagh dat se daeghlijcks leegh gingen / ende al-te-mets in de Herbergh waren / hy dachte ick moet ook gaen Koopmanschappen / nam de Koe van 't Stal / gingh een stuck weeghs / tot dat hy by een Herberge quam daer een deel Boeren saten / vraegden hem of hy niet te ruple-bupten hadde / ofte niet te Koopmanschappen? hy sepde ja: hier heb ick een Koe; wel sepde een ander / ick heb een Baers / hoe ruplen wy? geest my sepde de Boer

Vijftigh Guldens toe/ de ander spyde/ ick hang daer een Baen aen/ laet ons aen Mannen setten/ de Boer was te vreden/ somma/ sy overaccoorderden/ dat hy de Baers/ de ander de Koe soude hebben/ ende twaelf Gulden toe/ ende noch elck een Daelder in 't lagh souden geven/ ieder was te vreden/ de Boer dacht ick krijgh weder een Beest/ ende Geldt in de handt/ de Boer was heel in vreughden/ hy dronck sijn buyckskien rondt/ ende was vol genuchten/ soo dat het avondt wierde/ ende was te laet om weer na Huys te keeren/ soo dat hy daer boven verteerde vijf Baten. Des morgens gaet hy voorder met die Baers/ hy komt weder in een ander Herbergh/ hy verruylt sijn Beest aen een Kalf/ ende kreegh weder drie Gulden in de handt/ was weder in vreughden/ soo dat hy daer weer dien dagh ende nacht overbleef/ ende hadt verteert vier Gulden. Daer komt een Vercken-drijver voor by met Verckens/ spraken t'samen van de koopmanschap/ daer was 't wedercom Wijn-koop/ de Boer kreegh het Vercken ende de Vercken-drijver het Kalf/ dan/ dat de Boer toe kreegh was wepnigh. Sy schepten van malkanderen/ de Boer ging weder op avontuur met sijn Vercken/ hy hadt groote moeyte eer hy 't voort kreegh/ dan ging het Vercken leggen/ dan wentelde het in 't slick/ hier trockt de Boer het Vercken by sijn Oor om over een Vrnggetsen te helpen/ daer smeet het Vercken de Boer in strout ende slick/ soo dat de Boer heel vuyl daer upt sagh/ ende moepelijck werde/ ende dacht in sijn selven/ hadt ick een Koopman/ ick soudt hem lichtelijck by setten/ midts quam daer een Schaep-herder/ die met sijn Schapen quam aen gaen/ ende hy sagh dat die soo niet en wentelden/ vraeghde hem of hy niet te ruplen hadde/ wat

hy

hy hem wilde toe geben / soo hy het Vercken ende hy een Schaep hadde / sy veraccoyderden t'samen / ende ruylen t'samen rupl om rupl / de Boer gaet voyder met sijn Schaep / het Schaep nu alleenigh zijnde / ende van sijn mackers geschepden / sprongh hier over een Sloot / daer liep het over een Dam / dat de Boer genoegh te doen hadde om het Schaep weder ter krijgen / ende als hy al in een Herbergh quam / ende wilde het garen verpassen / daer was niemandt die daer aen wilde / soo dat de Boer sijn Geldtje / dat hy soo nu als dan toe gekregen hadde / minderde ; niet-te-min dacht hy / wie weet waer het geluck leyt / voor ofte achter / hy tijdt weder op reys / hem ontmoet eener die hadde een Mande met Haspelen ende Spillen / ende diergelijck Houtwerck / op sijn rugge / welcke gewent was diergelijcke last te dragen / ende lustigh door den Dauw tradt ; Den Boer dacht / immers heb ick groote moeyte met de Beesten / ick wil sien met hem te handelen / somma / sy komen by een / en veraccoyderen t'samen / mits dat hy toegaf op het Schaep een Daelder. Nu was de Boer een Kramer / den Boer gaet vast aen de Boere-huysen / ende vraeght of sy geen Haspelen ofte Spillen wilden hebben / niemant had doen diergelijck van doen / maer wel Werbels die men aen de Spillen doet / hy werde hier over mistroostigh / dat hy sijn koopmanschap soo qualick aengelent hadde / dat hy geen Werbels in plaetse van Spillen hadde / en den avont viel / soo dat hy in een Herbergh quam ; een Kramer met Werbels die was deys Kramer van Spillen gevolght / ende sprack ock aen die Huysen daer den ander geweest hadde / soo dat hy veel Werbelen / soo hier ende daer verkocht ; quam by den Boer in de Herbergh / raeckten aen 't dincken / dragen naer mal-

malkanders Kramerye / de eene sepde ick hebbe Werbelen / waer zijnse sepde de Boer? haelde hem een kleyn sackskien vooz den dagh / de ander vzaeghde / wat hebt gy? Haspelen ende Spillen / ende diergelijck: Nu / dacht de Boer / ick moet cuyplen / want de Mandt is zwaer te dzagen / ende kan niet verkoopen / ende dit goedt is dadelijck Geldt / in somma / sy veraccoorderen ende dzoncken t'samen een goede roes om / soo dat sy t'samen met vzeughde gingen slapen. Des mozgens gingh elck sijns weeghs: maer eer sy gingen / de Boer had noch een stuyver dzie ofte vier / sepde tegen sijn Macker / laet ons eerst een Vzande-wijntje hebben. Fiat sepde de Kramer / ende de Boer liet daer doen al sijn Geldt: De Boer dacht dat hy haest weder ander Geldt soude hebben / hy liep van Hups tot Hups / die hem daeghs te vooren naer de Werbelen gevzaeght hadden / maer niemandt hadde wat van doen / sy waren versien. Desen Boer moedeloos ende sonder couragie / naer dat hy lange geloopen hadde / gingh sitten ruysten aen een kant van een Sloot / daer quamen de Kickers / ende riepen vast / Warrick / Warrick / Warrick-kick-kick: wat Duyvel sepde de Boer / suit gy my heeten wercken? hadt ick willen wercken / ick hadde geen Koopman gewozden / ende nam de Werbelen / ende goopdese de Kick-vozschen naer 't Hooft. Gaerg. Ha! ha! he! Ick moet lachen / daer smaeckt een dzonck op. Hier ANNEKEN, geeft my de Schael / ende tapt eens Spaensche Wijn / ick moet mijn Vziendt eens vzengen op die koopmanschap. Waerm. Het is onverdient / ende ten behoeft niet / ick soude wel dzoncken wozden / want het is vooz de Middagh / dan is stercken dzanck niet gezdt. Gaerg. Neen / gy moet mijn

Wijn

Wijn proeven / al verkoop ick aen u niet / een ander moet het toch betalen / ende de Floriſten kan het nimmermeer te onpaſſe komen / het zy des morgens / of des avonds / of des middernachts / 't is altijdt even-eens: Want des koopmanſchap moet met een roes in 't hooft geſchieden / ende hoe ſtouter men aengaet / hoe beter / ick hebbe geweeſt dat ick qualick een Pont groot doſt beſieden: maer nu / of ick Dupſent Pont / ja drie ofte vier met een ſlach doe / daer vraegh ick niet na. Waerm. Ick vreeſe dat ick niet ſlapen ſoude konnen. Gaerg. Niet-met-allen: Nu / ick vrengt u eens. Dees Schael komt oock al van Flora, ick heb noch twee Bekers ende twaelf Lepels / al van Flora; noch lept daer een Kleedt ende een roo Rock voor mijn Vrouwtje / die nu eens uytgegaen is / ſoo weet ickſe te hebben. Waerm Voorwaer / gy ſoudt my wel graeg maecken. Gaerg. Nu / dzinckt eens wilt gy dan een Cargaſoentje hebben / ick ſal 't u op Schrift geven / ofte ſoo gy wilt / ick heb een Regiſter daer gy eenige meughe uyt lieſen / dat ick u wel mede geven ſal / ende gaet vry by een ander / die daer wat verſtandt af heeft / ende vraeghe 'er na. Waerm Gy preſenteert my vol / ick weet niet of ick 't ſou derven beſtaen; want ick vreeſe / als ick daer eens aen vaſt ſal zijn / dat ick altijdt weer aen ſoude willen / ende gelyck als de eene Vare de ander dzijſt / ſoo ſoude de eene Koopmanſchap de ander weder voortbrengen / ende ſoo dunckt my dat het beter is dat ick by mijn ſlechte Neeringe ende by mijn Ambacht blijve / heb ick geen groote winſte / ick heb geen groote ſchade. Gaerg. 't Is wel geſeyde: maer kondt gy met een wepnigh avonturen? want gy en geeft geen Geldt / dan als het Somer is / ende gy uw Goedtjen al verkocht hebt /

hebt / ofte soo gy iet aen de hand hout / plant het / soo doet gy noch meerder profyt. Waerm. 't Is goedt voor die geen die Geldts genoegh hebben: maer voor my / ick soude geen raet daer voor weten: want al is 't dat ick een stuyver hebbe / dat lept aen myn Neeringh. Gaerg. Gy kent qualyck thien ten Hondert winnen met uw Gelt dat aen uw Neeringe is / ende daer noch by bezicht / maer niet Flora, cent par cent, ja / van een thien / of van een Hondert / ende somtyts Dupsent. Waerm. Wel te vergeefs heb ick tot noch toe dan soo suuren arbeydt gedaen / ofte veele Ouders soo gewroet ende gesloofd / wat behoeven dan de Kooplieden eenigen stijl / ofte haer goet over Zee te periclieteren? wat behoeven de Kinderen eenigh Ambacht te leeren? de Boeren te Zaepen? met soo groote moeyte haer Aerde bewerchen? wat Schipper behoeft soo schrickelyckken en dangereusen Zee over te zeylen? wat Soldaet behoeft om soo kleen gewin syn leven te hasarderen / soo men soo klan winnen? Gaerg. Maer myn lieve Vriendt / om dat gy myn Speciael zijt / daerom segh ick dit in stilheyt tusschen u ende my / om dat ick gaern uw welvaert mede sagh. Nu dzinckt eens / 't schijnt gy myn Wijn versmaedt. Waerm. Ick dzenghyt u eens myn Vriendt. Gaerg. Ick bedanck u / lust u geen Pyp Tocback? Waerm. Nu ter tijdt niet: maer seght my eens / soud' ick wel derven op uw woordt aengaen / en dat gy my wat op schrift gaeft? Gaerg. 't Geen ick slus gesepdt hebbe / segge ick noch. Waerm. Maer ick vreese dat / soo ick daer nu eerst aen quame / dat het te laet is / want het goet nu heel duur is / ende vreese dat ick met het Spit geslagen soude werden / ende van het Gebraet niet proeven. Gaerg. Het is nimmermeer te laet om

profyt

pzofijt te doen / want al slapende wint gy Geldt ; ick hebbe nu een dagh vier ofte vijf van huys geweest / soo dat ick gister abondt laet t'huys gekomen ben : maer ick weet wel / dat Goedt welck ick by my hebbe / wel drie ofte vier Duysent Gulden geadvanceert heeft / waer hebt gy sulcke pzofijten van andere Waren ? Waerm. Ick sit als perplex / hoorende u praten / ick weet niet wat ick dan doen wil / zijnder wel eenige die daer rijck mede gewozden zijn ? Gaerg Wel wat seggen is dit ? siet eens aen alle Thuyn-luyden / die vooz desen met een Witgraeuwe Pije aen gingen / hoe datse nu met nieuwe Rocken aen komen. Veele Weversvrouwen / welcke een Heere ofte gelapt Bzoekskien / 't welk sy qualick met een aentrecker konden aenkrijgen / hadden / hoe bzuyntjens datse nu uytkomen. Ja veele die haer met Flora geneeren / rijden te Paerde / houden een Kales ofte Koets / ende des Winters een Ys-slede / ende als te Somer het Geldt komt / dat my dunckt dat ick de Heerman van Amsterdam daer al mede geladen sie / dan sal 't noch wel anders gaen / want ick denck niet dat men in Hollant eenen vinden sal / dan die hem met Flora sal geneert hebben / ofte sy sullen allegader rijck zijn / en ick weet niet of daer al soo veel Fluweel en Satijn gemaeckt is / als 'er dan van doen sal zijn. Waerm Flora rijck / de Florilien arm / dat is / de Waerden en Waerdinnen rijck / en de Lagenoots beroopt en arm. Nu / niet-te-min / ick moet mede wat aventuren geeft my uw Register van uw Bloemen / siet ik hebbe daer geen verstant af / ick soude met myn Cozijn / die mede wat in de Bloemen doet / eens daer mede raedt plegen / wat ick best aen de man soude helpen / en 't meeste pzofijt soude aenbzengen. Gaerg Daer is een Register van de Capitaelste stucken of Planten dien ick noch hebbe.

Admiracl

Admraci van Enckhuysen.
van Engelandt.
Krijnties.
van Hoorn.
Liefkens.
de Man.
Rotgans.
van Speck.
Gelder.
Catelyn.
van Weenen.
Anvers.
Argentiers.
Alexander.
Audenaerde.
Bruyne Purper.
Brandenburger.
Busleden.
Beschuyt-backer.
Brabanson.
Brabanson Spoor.
Bellaert.
Bruyde van Haerlem.
van Enckhuysen.
Bijenburger broege.
late.
Butterman.
Branson Klompmaker.
Coornaert.
Croon Beele.
Witte.
Verkeerde
Columbijn de Meester
Camelot Bromhout.
Columbijn / met Wit / Roodt ende Argentijn.
Camelot Koopal.
Cenekourt.
Cent.
Cæsar.
Doctor Balten.
Dupck meen ick.
Ducq Floyp.
Dolabella.
Elsevier.
Egmondt ofte Rechter-oogh.
Fabri.
Gouda.
Gideon.
Gebluste.
Generael de Man.
Gedeelde.
Geblaende van Cenecourt.
Goliath.
Geel ende Roodt van Leyden.
Generalissimo.
Gemarmerde van Caer.
van Goyer.
Generael Nieuwlander.
Grebber.
Groote Standaert.
Groote Geplumieerde.
Hoe langer hoe liever.
Hagenaer.
Helena.
Hoyp Rabp.
Incarnadijn Geblamt / van Quaerkel.
Incarnadijn Branson.
Iuffrouw.
Jan Gerritsz.
Latour.
't Landt-Juweel.
Le Grand.
Lack Paspoort.
van Rhijn.
de Hooge.
Pieter Christiaensz.
Lion.
Mooptjes Moop.
Maer van de Pzing.
Meter-man.
Marbeptje van Quaerkel.
Mope Dupck.
Mercurius
Nongs Wit broege.
late.
Nette Branson.
Nieuwlander.
Nieuwborger.
Olinda.
Parissemaker.
Purper ende Wit Jeroen.
Verwint.

Purper

Purper ende Wit Bosschaert.
Laeckeman.
Kramer.
Perel.
Palto.
Pzobenier.
Petter.
Pzesent Lief kens.
Parragon Lief kens.
Rijswijcker.
Roodt ende Geel verwint.
Roodt ende Wit verwint.
Rattebeet.
Roosjen.
Zaeyblom van Spoor.
Koningh.
Bol.
Gemeene.
Sori Lief kens.
Swijmende Jan Gerritsz.
Teylstraet
Spits Lack van Quaekel.
Schilder.
Schrijfwercker.
Scipio Afsicanus.
Spinnekop Verbeterde.
Courlong.
Cournap Catelijn.
Heemskerck.
Culpa Bitter.
Stam.
Gelder.
Kepnout.
Crojaen.
Vice Roy.
Violet gebaazdt Kotgans.
't Werckhint.
Wit met Roo tippen.

Van dese hebbe ick verschepden Planten / groote ende kleyne / elck naer sijn Geld ende waerde: ofte wilt gy Pont-goet: Als Croonen, Witte ofte Geele, Switsers, Rijswijckers, Gebiesde van Coorenaert, ofte andere vodderije / ofte dupsent Azen Admirael de Mans, Geel en Roodt van Leyden, Audenaerden, Coorenaerts, Centen, ofte ander goet / ick heb noch van alles by my: Ja mogelijck wel omtrent de tachtigh of negentigh Dupsent Guldens. Waerm. Daer moet gy veel Wijn-koop af gegeven hebben. Gaerg Ja / dat is waer / maer ick geef dat gaern / de Wijnkoop is als een Zegel aen de Brief / want ick heb wel gelesen / dat men van oudts / als men plach eenigh Huys ofte Erve te verkoopen / dat men dan de School ofte Buurkinderen by dat Huys ofte Erve bracht / ende men gaf aldaer haer buyck vol Soete-melck ofte andere snoeperije / ende den kooper trock haer dan by haer Oor / om als de Kinderen mochten groot geworden zijn / getuygenisse der waerheydt souden geven

van die koop / waer af noch huyden ten dage het woordeken Oorconde syn naem behoudt. Waerm. Ick sonde dat Geldt niet by een kommen krijgen. Gaerg. Het is my met den eersten wel lastigh geweest / want ick versette ende verkocht al wat los was / ende ick heb mijn Huys oock wel belast / ick most wat hebben om te beginnen / en most in kennis komen: maer daer naer / als ick al-te-met een Capitael stuck verkocht / bedongh ick gemeenlijck wat gereet / daer af heb ick al dit Silver werck / ende soo d'een en d'ander / dat's de rechte navigatie. Waerm. Wel / het woordt haest middag / het is best dat ick eens naer Huys gae / ende sie wat daer te doen is / ick neme het Register mede. Gaerg. Wat / blijft sitten / ende weest mijn Gast / ick denck dat mijn Vrouwtje met wat Visch van de marckt sal komen / ick sien niet dencken waer dat sy soo lange blijft / sy moet weer aen 't koomen schappen zijn / want als ick uyt ben / soo koopt ende verkoopt sy al-te-mets meer dan voor vier of vijf Duysent Guldens / daerom blijft sitten / sy sal mogelijck wat nieuws mede brengen. Waerm. Verexcuseert my mijn Vriendt / dese reys mach 't niet zijn / ick moet te huys zijn / ick heb daer eenigh volck beschepden. Nu / goeden dach mijn Vriendt. Gaerg. Tegens wanneer sal ick u in wachten / soo dat ick daer op passen mach. Waerm. Tegens de klocke twee uren precijs. Gaerg. Dat 's wel / ick sal 't daer op laten staen / goeden dagh. Ick ben verwondert waer mijn Wijf soo langh magh toeven / nu sy weet dat ick t'huys ben / of sy geen verlangen naer mijn heeft? ick weet niet wat dencken / sie ick se daer oock aenkomen / ja / sy is 't / ick machse in wachten? wel Chrutijntje hoe is 't al? waer hebt gy soo lang geweest? hondt gy de Visch met t'huys gesonden

den hebben/ dat se de Mepdt schoon gemaekt hadde? ick had by na een gast daer op genoot. Christ. Lieve Man ick heb geen Visch ick heb so wonderlicken Quartel hooren slaen / dat my het Visch-kooper niet en luste/ komt binnen ick sal't u seggen. Gaerg. Ick denck immers niet dat uw Suster met Kinde is / sy heeft soo lang geloopen met die Knecht/ of dat iemandt van de Vrienden gestorven / of dat sy t'samen deur zijn / gy weet wel wien ick meen/ ick weet niet wat dencken. Christ. Het komt daer niet aen te pas/ ick was tot onse Anneke-nichts eens/ die vertelde my wat verslagenthept dat onder de Floristen is / dat sommigh goet meer van de helft afgeslagen was op een selt den avondt. Gaerg. Wat ick hope het niet. Christ. Het komt aen geen hopen te pas/ het is al te waer. Gaerg. Wel / waer soude dit van daen komen? ick hebbe tot Alckmaer, Hoorn, Enkhuysen, Amsterdam, Tergoude, Rotterdam, Dort, Delft, Hage en Leyden geweest/ en niet af gehoort / het ken niet waer zijn / ick geloof daer niet af. Christ. Godt gebe dat het niet waer en is. Ick hadde gehoopt een Vrouw te wesen te Somer / ende sagh al na een bonten Vlieger / ick ben blyde dat se my niet en besloegen / maer ben beschaemt als ick daerom dencke / want ick vreese dat ick te Somer wederom sal moeten Spocien of Babijnen / want hoe souden wy aen de kost raecken / al ons Goetsen is verset/ gy dragt uw beste Kleederen alle daegh/ en ons Huys is meer belast dan het waerdigh is; wat aengaet het Silver-werck dat wy hebben/ ick woude dat wy daer Getouwen voor hadden / en dat wy op ons oude ploop weder mochten zijn / daer wy voor desen / eer wy aen de Bloemen quamen / waren. Gaerg. Wel Wyf gy maeckter niet of / wat't sal so quaet niet wesen als gy segt / ick hoop een beter /

hier sal naer de middagh een komen die sal ick sien of ick hem een goede partye by set / ick moet my wat loosen van goet / want ick heb noch te veel by my / dese sal oock nergens af weten / en hoe wel hy my een goede speciaelyck en oude kennis is / soo moet een ieder uyt sijn oogen sien / want de koopmanschap is soo / dat het beter is verdient te sien aen sijn Broeder dan aen sich selven / ick laet staen een bekende. Christ. Houdt gy hem van het Pont-goet wat by setten / dat waer goet. Hier Anneken, brengt het eten op Tafel / uw Meester moet eten / geest die koowe Bont hebt gy dat Hoen niet voort gebraken / ende met wat Wijns gestooft? daer zijn noch stucken van Konijnen / daer was noch een heel geeft het my / loop haelt wat Kappers, ende daer is noch een stuck van het Pastey, ende van de Taert / en oock wat Waeffels / siet Man / dat ick soo veel eetens over hoop hebbe / dat is / dat Sondagh doen gy uyt waert / hadde ick seven ofte acht Brouwtjes / ende maeckten een Collegie / sy waren soo vrolijck / sy mochten onse Wijn soo / sy begonnen op haer kousboetelingen al te dansen / en doen verkocht ick wel by de vier Duysent Guldens / daer af is dees kost noch overgebleven. Gaerg. Dat 's goet Wyf / het magh geen quaet / so 't goet maer op sijn prijs blijft: wat laet ons moedt scheppen / Flora is wel sieck / maer sy sterft niet. Had ick daer op gedoeht / ick hadde eens in de Kercke gegaen. Christ. Neen / 't is beter niet / want als gy smorgens uyt gaet / sie ick u selden eer het middernacht is / en al-te-met weet ick u een dagh twee ofte drie niet waer gy zyt / of gy in de Stadt zyt / of daer buyten. Gaerg. Dit doen ick al om eens te rusten / gy moet denken / dat / hoe menigen Brouwtjes dat haer Man moet derven / de eene is seven jaer na Oost-Indien, de ander drie

dzie jaer na Welt-Inuien, de ander na de Straet, de ander weder op ander plaetsen / ende ontbeeren soo nacht en dagh haer Mannen langen tijdt / als gy u dan by haer vergelijckt / soo zijt gy gelucklig / want of ick al een dagh acht of thien van u ben / soo blijf ick dickmael wedercom langer by u; nu / daer een spelleken by / gy weet immers waerom ick het doe. Christ. Anneken siet hoe laet het is / ick moet weder eens uyt zijn. Gaerg. Wel Wijf / my dunckt gy het loopen oock in 't gat hebt / gy houdt qualick duren nu ick t huys ben. Anneken, Vrouw de klock is daer twee uren geslagen. Christ Een quartier Man / om uwent will / sal ick noch wel t'huys blijven / maer ick lien qualijck langer / soo gaet het my ter herten 't geen ick u flus verhaelt hebbe / ick most al hier al daer eens loopen / en vernemen wat daer gaens is. Gaerg. Het is mijn de pijne niet waert daer om eens uyt te gaen / ick sal 't t'avondt wel hooren als ick in het Collegie kom / daer hoort men toch alle praet wat de heele Stadt deur geschiet. Anneken, Anneken, daer wordt geklopt laet eens in. Anneken, Meester daer is de Man die hier huysden morgen was. Gaerg Laet hem in komen. Waerm. Goeden dagh mijn Vriendt Gaergoet, en gy Christ. Christ Komt sit hier wat by mijn Man / ick moet eens uyt zijn. Anneken brenght wat houts / want het is kout weder / ende tapt een kanneken Wijns. Waerm. Ten behoeft niet / want ick sou niet gaern lang sitten. Gaerg. Niet langer dan gy zijt. Nu / sit wat. Christ Goeden dagh Man / goeden dagh mijn Vriendt Waermont, praet wat t'samen. Waerm. Goeden dagh: maer ick hebbe flushens het Register van uw Bloemen mede genomen / ende hebbe by mijn Cozijn geweest / daer ick eens mede wilde overleggen wat my dienstigh sonde wesen / die

riedt my dat ick een dagh drie ofte vier soude wachten om te sien hoe dit afloopen soude / alsoo alle koopen ende verkoopingen stil staen / soo dat ick voor deese tijdt daer niet deef aen komen. Gaerg. Ey! wat een praet / 't schijnt dat het volli sot of dol is / waer soude dit van daen komen? Waerm. Waer het van daen komt weet men qualijck / want soo mijn Cozijn verhaelt / valt het gelijck een Stortregen in den Somer doet / die daer oock seer in beklommert is / want hy noch een hoopen goet by hem heeft / soo dat / indien daer geen rijsing weder komt / hy by na bedrogen is. Gaerg. Dat salder soo veel beuren / ende dat mogelijck by die / daer men minst op vermoet. Maer seght eens / hebt gy niet by sonders gehoort wat de oorsaeck is? Waerm Dit heb ick hooren seggen / dat voorleden dingsdag / den derden Februarij / 1637. wesende daegs na Lichtmis / alsoo Flora te goet was op dien dach haer geest te geven / soo zijn eenige Florilten in seecker Herberge by een geweest / ende naer veel praetens / hebben malkanderen eenigh goet te geef ofte te neem geset / welck eenen dede / mits een Rijxdaelder daer af genietende. Gaerg. Weet gy niet wat voor goet het was? Waerm. Het is my vergeten of 't Croonen of 't Switsers waren / dan het is eben-eens / ick sal 't verhalen soo ick het best onthouden hebbe / soo sette hy het pont op twaelf hondert en vijftigh guldens / en de koop wierde hem gegunt: Doen wierden hem noch twee Rijxdaelders gegeven / so hy het noch eens wilde setten / hy set het op elf hondert guldens / de koop wierde hem weder gegunt / ende een ander quam / die presenteerde hem drie Rijxdaelders soo hy het begeerde noch eens te setten / hy doet het / ende set se op Duysent Gulden / so dat de koop hem ook gegunt werde. Welck sulcke verslagenheyt maeckte /

te / ende of iemant daer present zijnde / van daen gegaen is / ofte hoe het was / immers het was gelijck een loopent vier in alle de Collegien deur de gantsche Stadt / des anderen daegs was het stilstant / ende soo mijn Cozijn seydt / een ieder sagh op den ander. Gaerg Wel wat seggen is dit / sou 't soo toe gaen hoe sal 't in de tijdt van de Leverantie wesen? Waerm. Daer had ick in de Kerck een heel practijsen af / sommige seyden dat 'er niet af wesen soude / sommige meenen dat de Planten haer voortgang hebben souden / sommige het Pont-goet / somma / elck is van sonderlinge opinie. Wat my aengaet / ick kan niet verstaen dat 'er iet af kan werden / want soo men het goet / dat by ponden ofte by duysent Aijen verkoelyt is / wil nemen / wat al rabauwerye kan daer in geschieden / als gy sult meenen een kostelijcke Blom te hebben / 't sal dan een Geel ofte Roode wesen / want 't gaet door soo veel handen de koopen zijn oock dickmael geweest / somma / als men sal meenen rijck te zijn / dan sal men arm zijn / en sullen de Offer slachten / de welcke meende van haer Minnaer een kostelijcke Gesteente gekregen te hebben / welcke sy oock opsloot / ende nacu bewaerde / ende was in verzeugde soo lange sy niet anders wist / maer doen sy haer kostelijck Juweel eens wilde versetten / was 't maer een geslepen Glaesken / ende niet waerdt / soo sal 't oock met veele gaen. Komt men tot de Planten / hoe sal 't mogelijck zijn al 't volck by een te krijgen? de eene sal van Zuyden / d'ander van Noorden komen moeten / ende sooder eenige planten / welcke verzoegh verkocht / ende goet koop gegeven / daer na seer hoog gerekent mochten zijn / dese sal van een Heer uytgepickt / d'ander van een Kat weck gestolen / hier van Dieven gestolen / die van selfs uyt gegaen wesen / en wie weet te bedencken wat leugens daer

om gaen sullen / daer ter contrarie / dat wel verkocht is / te vinden sal zijn / en wat is 'er al goet verkocht / dat in de werelt noopt geweest is / somma / wepnigh middels daer toe / ende daer het noch alder meest aen schorten sal / meen ick: dat sal het Geldt wesen / dat nu soo rupteerlijck belooft is / want al waren alle de Munten van de seventhien Provintien al gaende / so en dencke ick nauwelyks dat sy het Geldt reet souden hebben / tegens dat de Leverantie van de Bloemen sal wesen / die 'er al verhandelt zijn. Gaerg. Wat / gy gaet te grof aen. Waerm. Het is so gelyck ick segge. Want oude ende jongen / ja Kinderen / Vrouw ende Man / Dochter en Dienstmaegt / Boer en Edelman / ja Brief-dragers / Schippers / Boerlupden / Turf-dragers / Schoorsteen-vegers / en ick weet niet wat voor volck was 'er aen elk hoogt Bloemen met hoopen / en dat men nu soude meenen / dat de rycken de Pap souden hoolen / en dit slecht volckskens van haer goederen / welck sommige van haer Ouders ge-erft / ofte door groote moeyte en arbeyt verkregen hebben / so sonde quijt worden / dat kan in my niet komen / de koopmanschap is my te dul en te bezpnloos toegegaen / also men siet dat het met het Volck / die met Flora om gaet / heel bouwen in 't wildt is / ja sommige seggen dat het tweede spul is van Torrentius. Gaerg. Wat ick hoor / ick stae als verplex / ick scheur al myn Brieven bpna aen stucken / want het gelt mijn mee. Waerm. 't Is soo gelyck ick segh / dat men het segt / ende soo 't soo is of wert / hoe menigh / ja menigh sullen rekeninge gemaeckt hebben gelyck de Vrouw / welcke een Emmer met Melcks op 't hooft hadde / ende maeckte deegs reeckeninge / als ick deegs Melck verkocht hebbe / door dat Gelt sal ick twaelf Speren koopen / ende die dan laten uptbroeden / dan heb ick twaelf Hoenderen / die

die sal ick dan verkoopen / en koopen een Scharp / welck ick sal laten beſpringen / dan sal ick Lammerkens krijgen / ende als die wat groot zijn / sal ick die verkoopen / ende koopen dan een jongh Veulentjen daer voor / ende dat sal seggen hin, hin, hin, ney, ney, ney, en dit Vrouwtjen dacht in haren sin / dat sy dit Veulentjen al sagh springen ende grimmen / welck sy soo na bootste / dat de Emmer met Melck van haer hooft viel. Daer lagh al de reeckeninge / soo denck ick dat het met de Bloemuiten oock gaen sal / dat 'er veel al te voorgh haer reeckeninge sullen gemaeckt hebben / in somma / een ieder lachte in de Kerck / veele dachten hoe mal ben ick geweest / wat sotternye heb ick begaen / hier heb ick met een Thuyn-man geloopen / daer heb ick met een Weber gestaen / daer sprack my een Backers jongen aen / hier een Treckier / hier een Brief drager / hier een Sleper / daer een Boerman / hier een Vrouw / daer een Mept / dien ick nauwlijks voor desen sonde derven toegeknicht hebben om myn eere te houden ; somma / het is goet dat het geen Schrickel-jaer is / al hebben 't sommige soo gedruckt / ick denck / also het verstant van 't volck verschrickte / dat sy gedacht hebben dat het de Almanach oock wel mochte doen / of dat men Paesschen een weeck te voreg ofte te laet stelt ' het komt nu soo nau niet. Gaerg. Ick hoor my schier slecht aen uw praet / en sou 't soo toegaen / soo mocht ick veel liever / hoe eer hoe beter / gaen sien naer een Getouw of twee / ende sien of ick by myn Ambacht de kost kon krijgen. Siet / ick heb de Mept doen tappen / en door uw praet te aenhooren / vergeet ick my gheheel : Ick bringht u eens. Waerm. Godt segent u. Gaerg. Wel / hoe meent gy dat het dan nu gaen sal ? ick heb soo groote onkosten gedaen / ick hebbe een groote Thuyn gekocht / die heb

ick op een nieuw laten behangingen / achters daer boven op / een beschilderde Galderye en Speel-huysken daer in / en dat van Steen / met Schoorsteen ende Bedstede / om Somers daer al-te-mets een Compartitie in te houden / mijn Bedden van mijn Bloemen heb ick met schoone Aerde en Mest geappropprieert / ende in summa / het komt op een Hondert Gulden vier ofte vijf niet aen / de onkosten dien ick gedaen heb / op hope van te Somer te betalen. Waerm. Gy hebt mogelijck sulcke reeckeninge gemaeckt / gelijck als de twee gesellen / welcke uyt gingen om een Beer te vangen in het Bos / waer af sy de huyt aen haer Maerdt eerst verkochten / eer sy uyt gingen / ende een goet gelagh op setteden / maer als sy in 't Bos quamen / verschrickten sy soo seer van den Beer / dat sy beyde gingen loopen / ende alsoo sy sagen dat het haer onmogelijck was te ontloopen / klom den eenen op den Boom / ende den ander ging leggen of hy doodt was / en den Beer niet konnende kommen by den genen die op den Boom geklommen was / liep naer dien die als doodt ter aerden lagh / ende snuffelde aen hem of daer noch leven in was / maer dien gesel hiel syn adem in / alsoo de Beeren geen doode menschen eeten. Nu / de Beer gaet weder te Bosschewaert in / doen quam syn medegesel / ende vraegde hem wat de Beer hem gesept hadde: maer seyde hy / hy lupsterde nip in de ooren / dat men geen Beere-huyden soude verkoopen / voor dat men de Beer eerst gevangen ende gedoodt hadde. Nu / dat 's oock noch niet al verlooren / die onkosten die gy aen uw Thuyn gedaen hebt / want daer konnen Aelbessen / Crupsbessen ende ander Krupt / dat goet voor de Keucken is / oock wel groepen / en geeft het niet veel / gy en verliest niet veel / let eens of men geen groote deure van Die-

berge

verpe open doet / dat men soo kostelijcke Bloemen
buyten in de Thuynen plant / want dees koopman-
schap is recht anders als andere / die verzwijgt men
dat niemandt de neeringe ondergaen soude / dese
moet een iegelijck weten wat men wint / ende hoe
veel elck waerdigh is / ja dickmael wort'er byp wat
bp gedaen / om dat men te beter in credijt soude ra-
ken / ofte meer navolgers krijgen. Gaerg. Het
lepdt mp soo in het hooft en speelt (nu dzinckt
eens) dat ick naulijcks weet wat beginnen / mijn
Dzouwtje pzatender nu te middagh mede af / ende
ick sloeg het mede in de wint / ick en weet niet of
ick aen de koopmanschap blijven wil ofte niet / Be-
ven? daer staet noch wat van outs aen de Garen-
kooper / ick weet niet of ick Garen krijgen sal:
wat! het spijt mp dat ick het niet een dach dzie ofte
vier eerder geweten hebbe / daer boot mp een man
noch dzie Hondert Gulden in de handt / had ick hem
een koop willen ober doen / daer had ick mp wat
mede gereddet. Ick moet eens t'avondt nu't Col-
legie gaen. Waerm. Mijn Cozijn verhaelde mp
dat hp nu een dagh twee ofte dzie in 't Collegie
is geweest / maer ick spotte met den ander / de eene
hadt dit wel eer gesepdt / den ander datte / een ieder
dachte te Somer vijck genoegh geweest te zijn /
elck meende sijn schaepjens op 't dzoogh te hebben.
Ten lesten / alsoo daer geen koomanschap meer om
ging / nam den eenen het Verheer-berd / en den ander
het Troef-spel bp de hand / en lepden een Botje / soo
dat mijn Cozijn sepde / dat hp daer niet licht weder
meent te komen / of hp moest weten dat het niet
de koomanschap beter stont. Gaerg. Wel wat sal 't
dan wesen / of werden? Waerm. Een ieder naer sijn
Ambacht / of Neeringe ende vocatie / de Neeringen
sullen / meene ick / oock nu goet werden / alsoo men
anders

anders niet dan op de Bloemen gedacht heeft/ soo is 'er veel werckis verstuymt/ soo dat ick hope dat het wel gaen sal/ en men sal oock beter op Godt dencken/ want by de Floriten was geen onderscheydt/ of sy van den nacht dagh maeckten/ ofte van den dagh nacht/ en wercken-dagh van den Sondagh/en weder ter contrarie/ alle tyden was by haer eenerleys/ hoe soude deese koopmanschap konnen gezegent worden: Neen/ een ieder aen sijn werck/ de Weber na sijn Getouw/ den Cremer na sijn Baes/ den Lint-werker en Twijnder na sijn Molen/ den Backer na sijn Troch/ den Snyder na sijn Tafel/ den Schoenmaker na sijn Elsen/ den Smit na sijn Ambeelt den Boer na sijn Ploeg den Thuyn-man na sijn Schop en Spade den Boerman na sijn Wagen/ den Schipper na sijn Schuyt/den Brief dragher passe op sijn Brieven/de Student passe op sijn Boecken/en laet de Vrouwtjes en Wepsjes op haer huysshoudinge/ Naepen en Speldewercken passen/ soo sy dit doen/ soo sal 't wel gaen, en bevelen de reste Gode/ soo sy hem vreesen/ hy sal haer werck wel zegenen. Gaerg. Ick moet lachen met u/ gy wiltse allegader weder aen 't werck hebben/ ende weetse op een ryje op te leesen. Waerm. Ja/ het moet so wesen/ anders sie ick niet wat werden/ want de kinderen langes de straet singen 'er deuntjes van/ derhalven/ hoe eer gelieert/ hoe beter/ het is beter by tydts uyt geschepden in eeren/ dan naderhandt met schande: Wel/ ick wil u goeden avondt seggen. Gaerg. Ick soude u wel langer houden/ dan ick moet naer het Collegie eens gaen. Waerm. Wel goeden avondt/ ende bedanckt van uw schencken. Gaerg. Goeden avondt. Anneken, siet na de deur/ ick gae naer het Collegie/ ende segt mijn Vrouw dat ick t'avondt vroegh t'huys komen sal.

Nae

Nae-reden.

BEminde Leser, Niemandt der lief hebberen der Bloemen ofte der Hoben / sullen haer believen aen te treckien het gene hier booven van de Floristen in het gemeen is geseydt want Waermont heeft niet willen bestraffen dese / welck liever souden hebben dat men de Bloemen hoght ende betaelde terwijl sy in wesen zijn / en niemant bedzogen werde / maer dewelcke nu ter tijdt de naem van Floristen boeren / ende in der daedt geen lief hebbers van Bloemen maer van het Gelt zijn en nu / terwijl de Bloemen niet en bloepen / verkoopen / tegens de nature der Bloemen / want men heeft gesien een Vice Roy, Gouda, Roosjen, op dat ick niet meer en noeme / welcke qualiteyt een dobbele colcur verstreckten / en nu als de schoonste in een pzijs verkocht werden / ooch dooz listige (op dat ick niet segge valsche) pzactijcken / haer selven als met een cruck soecken te verrijcken / ende het Gelt der welhebbende van haer te krijgen / niet denckende op het Latijns spzeeckwoozdt Quod cito fit, cito perit, dat is / dat haest komt / haest vergaet / ende men siet dat de vonsende Vliegen nauwlyks ter halverwegen van een Boom komen / ofte wozden van een Musch ofte Spzeeuw gevangen / ofte in een Spinneweb verstrickt / daer den langsamen Slecke tot in 't opperste des Booms stijgt / waerom ooch de Fzansman / Avec le temps, schzyft: So dat het beele wel mochte gaen / gelijck men segt / dat een seker Karreman / komende langs een Dijk ryden / en den abondt hem overviel / vzaegde een Hupsman die hem ontmoete / of hy noch wel booz 't slupten der poozten binnen de Stad sonde konnen ryden / de Hupsman hem antwoozde / soo gy sachtelijck rijd soo sult gy wel binnen komen / de Karreman dachte dat de Hupsman met hem

gechte /

geckte / ende gaf de Paerden de zweep: maer door de quade slagen van de wegh / ende door 't harde aendrijven van sijn Paerden / is de Karre gebroken / so dat de Karre-man moest onderwegen ende buyten blijven / het welck met dees harde loopers oock wel mochte gebeuren. Ende wat listen ende middelen gebruyckt zijn geworden om de Bloemen te doen rijsen / is qualijck te beschrijven; doch men heeft gesien dat eenige hebben eerst groote partijen opgekocht in alle Collegien / daer naer gebraeght / selver eerst dan eenige wel weder duur ingekocht / al souden sy oock met haer medestanders malkanderen daer over verstaen hebben / ende onder den anderen te koopen gegunt / ende het Goedt op een rijsende Mart gebracht / waer over gekomen is / dat eenigh goet soo hoogh is gecloopen / dat van een ofte twee Guldens / hondert / somtijdts meerder / ende al-te-mets minder geworden is / en noch apparentelijck meerder soude geworden hebben / ten waer een subyte veranderinge / oock eenige daer door soo Brooot-droncken zijn geworden / dat Luyden / die naulijcks / nochte in haer Baders / nochte in haer eygen huys / Scherp-bier en Boeckende-meelen-bry krijgen konden / nu niet wisten hoe sy haer aenstellen souden / want Wyn was haer naulicks genoeg / men most Vin Brule, ofte met supeker daer in / ofte Spaense Wyn / een Hoentje gelaerst en gespoort / ofte andere delicatesse hebben / alsoo dat maer noch regel te vinden is geweest / noch in koopingen ende verkoopingen / ende sint de laetste plantinge / welcke in October is / broeger ofte later / soo heeft men eerst de Planten beginnen te verkoopen / (welcke tot de schorsinge van koopen soo veel zijn geweest / dat men meent dat in een Stadt van Holland, meerder dan thien Millioenen Guldens aen Bloemen

zijn

zijn verhandelt) ende die heel hoogh gebracht / op dat ick dan upt veele een wepnigh segge / ende gelijck men upt de klaen den Leeuw kent: Soo is 't / dat een Plant van Geel ende Root van Leyden van 515 Azen heeft de eerste Planter verkocht 46 Guld. is daer na verkoft 550 Guld. een Gouda van 4 Azen / eerst om 20 Guld. daer na 225 Guld. een Admirael de Man van 130 Azen / eerst om 15 Guld. daer na 175 Guld. Generalissimo van 10 Azen / eerst 95 Guld. daer na 900 Guld. en soo andere planten na advenant / dat duurde een Maendt ofte ses Weken lange / doen begon men met duysent Azen en pondgoet: Een pont Geele Croonen, kocht men eerst om twintigh of vier-en-twintigh Guldens / binnen een Maend tijs twaelf Hondert Guldens ende noch meerder: Een pont Switsers, eerst om 60 Guld. daer na 1800 Guld. ende noch meerder: Een pont Witte Croonen, eerst 125 Guldens / daer na 3600 Guld. 1000 Azen Admirael de Mans, eerst om 90 Guldens / daer na 800 Guld. 1000 Azen Scipio, eerst om 800 Guld. daer na 2200 Guld. 1000 Azen Vice Roy, eerst 3000 Guldens / daer na 6700 Guld. 1000 Azen Coorenaerts, eerst 60 Guldens / daer na 450 Guld. Audenaerden 1000 Azen / eerst 70 Guldens / daer na 600 Guld. Centen 1000 Azen / eerst 40 Guld. daer na 350 Guld. Geel en Root van Leyden 1000 Azen / eerst 100 Guld. daer na 750 Guld Een pont Goliaths, Rijswijckers ende Gebiesde van Coorenaerts, Rattebeten, welcke men eerst wepnigh achteden / zijn om groot geldt verkocht: De Goliaths voor 700 Guld. Rijswijckers 800 Guld. Gebiesde Coorenaerts 250 Guld. Rattebeten voor 300 Guld. somma / al wat de naem van Tulpa hadde / wierde verkocht. Ja / 't is so ver gekomen / 't goet 't welck men met manden vol uptgeroept en op de mishopen plag

te

te brengen/ nu mede groot Gelt golden: als dubbele Coleuren, Vroege, tot 150 Guld. Late tot 40. ende 50 Guld. ja enckele Coleuren begonden mede Gelt te gelden / en met 1000 Asen opgevepit / alles was Gelt waert en soo courant/dat by na al 't geen men begeerde / daer voor konde bekomen en krijgen. En dit noch al met beloften en Brief kens/ alsoo de Bollen in de Aerde waren/alsoo dat het soo ver geloopen sonde hebben / indien dit voortgang gehadt hadde / dat de betalinge voortaen met Bloemen als op eenige plaetsen van Oost-Indien met hoornkens soude geschiedt hebben / en vele betalinge daer al mede gedaen werde / hoe schadelick voor de Commercie dat soude zijn / behoeve niet te seggen. Ooch dat men jonge lieden en kinderen tot dees koopmanschap en in de Collegien aenboerde / is schandelick en niet wel betamelijck / also de Bloemen wel overtreffen alle Paerlen en Gesteenten / ja alle de kostelickheyt daer Salomon in sijn heerlickheyt mede bekleedet is geweest / so en zijnse nochtans niet noodig/ en moeten alleene van 't overschietende betaelt werden: maer men behoort voor al sorge te dragen / dat de kinderen ende jonge lieden / in alle goede manieren / wetenschappen en kunsten souden mogen gestileert en geleert werden / op dat / gelijck een seker Roomsche Raedts-vrouw haer kostelijcke Juweelen en Klepnodien toonde aen een ander Raeds-vrouw/genaemt Cornelia, haer antwoorde dat sy noch beter hadde / waer over sy begeerigh was de self de te sien/ hiel met haer praet de ander op / tot dat haer wel gemanierde ende geoeffende kinderen t'huys gekomen waren / ende seyde: siet daer mijn Juweelen: wy dan ook soo op dat de Landen ende Steden mogen namaels goede vruchten daer af treelen.

EYNDE.

TWEEDE

T'Samen-spraeck /

Tusschen

WAERMONDT

Ende

GAERGOEDT,

Zijnde het vervolgh

Van den op ende ondergangh van

FLORA.

Hertoch EERICH

TOT HAERLEM,

Gedruckt by Johannes Marshoorn, Boeckdrucker op de Marckt. Anno 1734.

Tot den LEESER.

BEminde Lesers ende Liefhebbers, den Autheur verſoeckt twee ſoorten van Menſchen, als getrouwe Vrienden ende bitſige Vyanden; de eene, dat ſy hem vermanen, en de ander beſtraffen, op dat hy ſijn leven alſoo aenſtelle, dat hy ſe alle beyde tot Vrienden make: Ten anderen, laet hy weten, dat hy noch een ſtucksken ſal uytgeven van veele verſcheyde Verkoopingen, vreemde ende wonderlijcke Handelingen: Midtsgaders, ſoo hem Godt de Heer in geſontheydt ſpaert, de verſcheydenheydt van de Coleuren. **Vaert wel.**

Van de Gewichten.

Haerlems, Ceuls, Antw: en Medicinael Gewicht.		*Amſterd:, Frans, Troys, of Goudt Gewicht.*	
Een Pont	9728 *Aſen.*	*Een Pont*	10240 *Aſen.*
Half Pont	4864	*Half Pont* of *Marck*	5120
Vierendeel	2432	*Vierendeel*	2560
H: vierend.	1216	*H: Vierend*	1280
Once is 2 L.	608	*Once is 2 L.*	640
Loot	304	*Loot*	320
Half Loot	152	*Half Loot*	160
Vierendeel L: of *Dragma*	76	*Vierendeel L.*	80
Half Vierend: Loots	38	*Half Vierend. Loots*	40
Een Pont heeft 32 Loot, drie Scrupels maecken een Dragma.		Een Pont heeft 32 Loot, een Once is 20 Engelſen, een Engels is 32 Aſen.	

TWEEDE

T'Samen-spraeck /

Tusschen

WAERMONDT

Ende

GAERGOEDT,

Zijnde het vervolgh

Van den op ende ondergangh van

FLORA.

Waermondt.

WEL mijn Vriendt Gaergoedt, hoe vaert gy al?

Gaergoedt.

Al redelijck wel / soo wy kennen / niet soo als wy wel wilden / hier sitte ick vast. Waerm. Maer hoe vaert Flora al? Gaerg. Wel / komt in soo't u belieft / doet doch de deure open / het staet seer wonderlijck met het hooft over de deur. Waerm. Een weynigh tijdts te praten / sal ick wel doen: Goeden dagh / ende gy Christijntje, sit gy hier achter de deur? ick had u niet gesien. Christ. Ja / hier sit ick mee als de rest. Waerm. Maer hoe vaert Flora doch al? Gaerg. Op liefve! zwijght stille / ick mach 'er qualijck meer af hooren praten. Christ. En ick qualijck om denckien / soo sot te wesen! Waerm. Lest doen ick hier by uw Man was / seyde ick het al / want my docht dat soo de koopmanschap niet gaen en konde / hoe blijde ben ick /

dat ick daer niet aen geweest hebbe. Gaerg. Ja / gy meught wel blyde zijn: Ick weet niet hoe ick ben / het is of't een droom was. Waerm Wilt ick u wat seggen / het is met de Hovisten, als het met de Boer was / ten tijde van de Keyser Maximiliani. Christ. Mijn Vrient Waermondt, vertelt dat eens. Waerm. De Keyser eens uyt rijdende / vandt aen de wegh een dronckien Boer liggen slapen / dien hy liet wacker maecken: maer overmidts de sterckte dranck dien hy ingenomen hadde / was't onmogelijck / wat sy hem trocken ofte schudden; de Keyser dit merckende / belaste sijn Volck / dat sy hem soetelyck souden op beuren / en brengen hem op sijn Hof / oock ontkleden ende te bedde leggen / ende wanneer hy wacker soude werden / alle Keyserlijcke eerbiedigheyt betoonen / welck soo gebeurde. Gaerg Het is so goet Boer te zijn. Waerm. Den Boer nu wacker wordende / wist niet waer hy was / ofte wat dit te seggen was / de Hoovelingen komen / ende doen hem alle Keyserlijcke eerbiedigheyt / oock des Keysers kleederen aen / het Lampet om te wasschen / den Ombijt wierde voor hem berept / hy wierde des middaeghs aen de Tafel gelept / boven alle de groote Heeren geset / van seer groote Meesters bedient / het Eten weeh genomen zynde / Danste men / men hoorde de schoone Muzijcque op alderley Instrumenten / waer over dees Boer hem anders niet inbeelde / ofte was selfs Keyser / ofte in den Hemel / men brocht hem van de beste Wijnen / daer de Boer sijn buyckie soo af lade / dat hy weder smoor dronckien wierde: doen de Keyser dit vernam / dede hem weder ontkleden / ende sijn eygen Habijt aen doen / ende hem brengen ter plaetse daer sy hem gevonden hadden: Doen nu de Boer weder wacker wierde / wist niet of hy het gedroomt hadde / of dat het

hem

hem waerlijck gebeurt was. Chriſt. Het is ſeecker ſoo ick wonde wy 't noopt begonnen hadden. Gaerg. Ick denck nu al-te met / och! hadt ick myn Gelt voorleden Somer aen Garen beſteet / ende Getouwen gekocht / ende op de Solder gelept / doen ſoude men om een deerlijck ſien / het Garen gekregen hebben / de Getouwen bina vooz met / doen ſoude ick wat gehadt hebben / ende nu groot Geldt af maecken / ick ſoude nu ſtucken hebben / die ſeer gebzeck zijn / ende dier verkoopen / daer ick nu met groote bzees ende ſchulden beladen ben / ja / ick ſoude gehadt hebben dat ick nu miſſe. Ick hebbe nu al myn Silver-werck / ende wat ick miſſen konde / verkocht / ende daer vooren gekocht Garen ende Getouwen. Waerm. Gaet dees Heering dan nu ſoo wel? Gaerg. Och! jaſe / had ick ſtucken / ick hadde Geldt / ick wenſte wel een Knecht ofte twee te hebben / maer daer is niemant te krijgen. Chriſt. Ick heb van dage over al geloopen / maer niemant gevonden / ick was wel by een of twee: maer de eene ſepde / hy hadt hem al op de Baert verhuurt / de ander wilde op Slijtingh gaen loopen / de ander wilde hier met bijben / elck bzeesde vooz de Somer. Waerm. Waerom dat toch? Chriſt. Sy hadden mee al aen de Bloemen geweeſt. Waerm. Watje ſeghr. Gaerg. Die is 'er niet aengeweeſt? Waerm. Ick hebber met aen geweeſt / ende ſoo denckie ick wel meer met my. Gaerg. Het is een geluck. Waerm. Die koop-manſchap docht my te dul ende te bzeyneloos toe te gaen / elck een meende te Somer rijck ge-noegh te zijn / men beſpzack al de Wage-maeckers om Caleſſen en lichte Wagentjens te maecken / men kocht Paerden / men hadt al Heerlijck-heden in 't hooft / niemant wiſt hoe hoogh hy ſijn

ſtaet ſetten wilde / eckt was grooter Meeſter dan den ander. Gaerg. Het is ſeker ſoo / ick beſagh ſluſkens mijn boeck eens. Waerm Hoe na is 't dat daer by u lept? Gaerg. O ja't. Waerm Soo grooten boeck / laet eens ſien: maer dit is een vreemt boeckhouden. Gaerg. Siet daer ſtaet hoe ickſe geplant hebbe / ende ooch hoe verkocht. Waerm. Om de vreemdigheydt ſoude ick dit wel eens upt tekenen willen. Gaerg. Dat meught gy wel doen / dan de prijs wat ickſe gekocht ofte verkocht hebbe / niet / dat ſal ick wel op een ander tijdt doen / maer nu niet. Waerm Het is my maer om de maner te weten. Gaerg. Teckent by wat gy wilt / upt.

	Aſen		*Aſen*		*Aſen*		*Aſen*	
A	19. Admiraal de Man.	370	24. Latour.	600	36. Lion.	280	42. Groote geplumiceerde.	780
	62. Tourlon.	150	68. Tournay. Catelijn.	670	70. Groote Standaert.	1180	90. Goliath.	135
	92. Gouda.	100	95. Admiraal Catelijn.	320	101. Vice Roy.	510	112. Grebber.	440
	116. Petter.	112	120. Provenier.	307	125. Spinnekop, verbeterde.	600	130. Audenaerde.	500
	145. Le Grand.	900	150 Parſſemaker.	205	155. Bellaert.	270	160. Brabanſon Spoor.	532

De

De Letter A, daer mede wort het Bedde afgeteikent / het Cijffer-getal dat boven de naem van de Bloemen staet / is het Folio daer men sal vinden hoe men die gekocht ende verkocht heeft / het cijffer daer bezijden / zijn de Azen van 't Gewicht.

By Exempel. Fol. 101. Verkocht een Vce Roy aen N. N. van 510 Azen / welcke ick gekocht hadde van N. N. voor 900 guldens / staende op het bedde van de Letter A, voor de somma van 3400.

Waerm. Ick heb genoegh. Gaerg. Ja als ick dit boeck in mijn handt plach te nemen / my docht dat ick al rijck genoegh was / ende de eene Heerlijckheydt of d'ander hadde. Had ick gedacht mijn leven meer aen t Weven te komen? Christ. Ende ick te Spoelen? Waerm. Gy beelde u selven te groote dingen in / ende wilde te haestigh rijck zijn; gy slacht de haestige Honden / die haer Jongen blindt ende sonder tanden werpen / daer den langsamen Olyphant sijn Jongen thien jaren draeght / ende siende / oock met tanden voort brengt. Maer segt eens hoe dat gy soo schielick weer aen 't werck quaemt? Gaerg. Lupsiert / ick sal 't u seggen. Doen gy lest upt mijnen Huyse gingt / ende my alles soo duydelijck verhaelt hadder / de verwallinge van de Bloemen / ende de verslagenthepdt die onder de Florissen was / upt mijn Vrouwtje verstaen / ben ick gegaen naer het Collegie / ende bevont daer dat het soo was / maer de eene vertrooste de ander / seggende het was maer een Voetve-jacht / de Bloemen souden haer Geldt wel gelden / en eer meerder rijsen dan dalen / Flora was wel sieck / maer storf niet / dit duurde soo een dagh vier ofte vijf / dat ick besocht dan de eene Collegie dan d'ander: maer was al 't selve. Waerm. Ha! ha! he! Gaerg. Dat schort u? Waerm. Ick moet om mijn gedachten

lachen / dan vertelt voorts / ick sal 't u dan seggen. Gaerg. Ick vernam vast wat 'er om ging / als tot Amsterdam, Alckmaer, Hoorn, Enkhuysen, Leyden, Hage, Delft, Rotterdam, ter Goude, 't was hier als daer / ende daer als hier / soo dacht ick / ende oock op uw seggen / hoe eer gelieert hoe beter; gaet 'er geen koop in soo veel tijts om? ende heeft Flora dus langh sonder spreecken ende aessem te geven gelegen? sy moet doodt zijn / gelijck ick is: ick quam t'huys / ende seyde tegens myn Vrouwtje / laet ons gaen verkoopen 't geen wy konnen / ende tyen aen ons Ambacht; met waer Christijntje? Christ. 't Is in der daedt soo. Gaerg. Dan dien dagh / al dadelyck / stelde 't selve in 't werck / ende maeckte dat ick Getouw ende Garen hadde / myn Garen-kooper / doen hy my sagh / was wat vreutsjes met den eersten / (om het oude restantjen / denck ick / dat hem reste) maer doen ick seyde / ick sal u dit betalen / en 't gelt toonde / was my heel vrendelick. Waerm. Dat 's Koopmans manier / want hebben liever dat men haer het Geldt brenght / dan op een ander loopt / en haer Malanten behouden. Gaerg. 't Is soo / en hebbe my weder in myn oude ploop geset / deegs oude fileeren socht myn Vrouw weder uyt een hoeck: maer liebe / waerom lachte gy flushens? Waerm. Gy sult 'er mede om lachen / dan als gy het sult over leggen / 't sal al wat lycken. Christ. Liebe segt het ons dat wy mede eens lachen. Waerm. Gy hebt H L. selven al een groot Meester en een groote Meer-vrouwe te Somer te zijn / ingebeelt / en zyt het alreede / ja meerder dan gy sondt derven wenschen. Gaerg. Ick moet lachen. Christ. En ick oock / dan liebe vertelt het / myn Wiel sal te beter loopen. Waerm. Op die conditie / dat gy het my sult laten uyt vertellen. Gaerg. Seer garen.

Waerm.

Waerm. Ha! ha! he! Gaerg. Dertelt het ons dat wy mede lachen: wat al kromme sprongen maeckt gy? Waerm Die lach moest uyt zijn: Nu dan/ ick sal beginnen. Ick beelde my selven in dat gy een Hertoch waert/ ende een Stadt hadder/ ende dat de Vyanden quamen/ ende wilden die Stadt van u winnen/ waer over gy met een Leger uyt trock om de selve te beschermen. Gaerg. Ya! ha! he! wat grooter Kasteel bouwt gy nu. Chriit. Wijn dunckt wy genoegh in de Kap zijn/ gy en behoeft met ons niet te gecken. Waerm. Weet gy niet wat gy my slusliens beloost hebt? dat gy my uyt soudet hooren. Gaerg. Nu dan/ ey! Wyf zwijght stille. Waerm Als gy het gehoort hebt/ spreeckt dan/ ick sal voort gaen/ soudt gy u selven wel durven soo hoogh setten? ick wed neen/ en gy zijt het/ indien gy my laet uyt seggen. Gaerg. Ha! ha! he! een smallen Hertoch/ dan seght wat gy wilt/ ick sal zwijgen/ of sal verbeuren een kanne Wijns. Chriit. En ick een pot Wasselen. Waerm. Nu/ ick neem de conditie aen/ Soo segge ick dat gy een Hertoch zijt/ uw Leger is uw Getouw/ welck bestaet in Kupteren en Dort-knechten/ de Dort-knechten is de Scheer/ de Kupteren de Handen/ de Benden van Ordinantie zijn uw Kammen/ uw Grof-Geschut ende Musquetten is de Lae ende Tempel/ de Pioniers ofte Matroosen van't Geschut/ het Riedt/ uw Trompetten zijn uw Spoel/ uw Trommelen uw Spoel-Biel/ uw Schaerlien uw Schaer-wacht/ uw Voor-boom de Voor-tocht/ de Achter-boom de Arrier guarde/ om de verstroopde te verzamelen/ teeckt dan op uw Ros/ dat is de banck met het gesprickerde Kussen tot een Zael daer gy op sit/ uw Dumstock sal uw Regiment-stock zijn/ die Palepen kleene Oromkens/ en de slosliens Garen/ de

Manen van't Paert / uw Geterden (gy moet niet spyelen of soud' verbeuren) de siegel-repen. Gaerg. Ick moet spyelen ende bozsten van lachen / waer is't Paerts hooft? Waerm Gy verbeurt / ick sal't u seggen / steeckt uw hooft tusschen de Palcyen soo is 'er een Hooft. Gaerg. Waer blyft dan het Hooft van den Hertoch? Waerm Kan men met wel Hertoch en Bisschop zijn? ende dat gy het zijt / dat suit gy na versiaen. Gaerg. Ha! ha! he! Waerm Laet my voort seggen / of ick schep daer upt. Cornit Mijn Vriendt Waermondt, gy hoort immers wel dat ick zwijge. Waerm Wel ik gae dan voort / uw Crediteuren zijn uw vyanden / en treckt daer tegen te Velde / ende seght / t'sa Soldaten hout u moedigh / ooch tegens uw Cupterye / dees sal de slincker Vleugel / dees sal de rechter Vleugel van mijn Voet-volck bewaren / doet uw Cupterye van de slincker Vleugel verstrecken / ende vzandt eerst het groot Geschut af / dat is / gy treckt uw Lade aen / Taf, daer na de rechter / Taf, Taf, daer na komen de Musquettiers / Taf, Taf, Taf, van de eene zijde / daer na de ander / Taf, Taf, Taf, ende soo voetje voor voetje / Taf, Taf, gy neemt uw Regiment-stock in de handt / en vzaept de Onderloop om / daer hoort gy de Klaroen / ende siet hoe veel Landt gy al gewonnen hebt / wederom aen op een nieuw / het Violtje slaet de Trom / Dom, Dom, Dom, gy singt t'samen een Liedeken / dat is te seggen / courage Soldaten / daer na siet gy dat eenige Soldaten u bezwijcken / ofte doodt geschoten werden / dat is / dat 'er eenige Vraden vzeken / gy styght van uw Ros / voeght 'er weer andere in / dat is / gy knoopt de Vzaden aen een. Als uw gerede af is / gy sterckt uw garen / dat is / gy verfrist en versterckt uw Soldaten / als uw Vzouw met haer

voet

boet wieght het Kindt / dat is / dat de Victorie-klock gelupt werdt / als het Kindt in de slae-ton (terwijl gy Weest) staet en springt / dat is / dat 'er allarm geslagen weert / tot dat uw Stuck / is / dan singt gy / ende zijt blijde / en siet uw Oeps over / seght soo veel gewonnen. Ende als gy weder een nieuw stuck aengedraept hebt / dan lacht gy / en zijt blijde / ende seght / over weynigh dagen sal ick u weder verwonnen hebben / daer den grooten Roomschen Veldt-Oversten Scipio staet en schrept / dat de Tranen hem over de Wangen biggelen / doen hy sijn schoonen hoop Volcks en Leger van een bergh sagh / seggende / is 't niet jammer dat men niet eener van al dit Volck over hondert jaer vinden sal. Uw Kammen ende Kicken die daer tegens de Solder hangen / dat zijn de Wapenen ende Trophea, die gy van uw Vpanden gewonnen hebt: Wat dunckt u / zijt gy dan geen Hertoch? Gaerg. Ick moet lachen om dien nieuwen Hertoch. Waerm. Ja seght / als gy op uw Ros getreden zijt / ick Hertoch EERICH, strijde voor mijn Stadt ende Volck. Gaerg. Wel waer blijft dan den Bisschop? Waerm Uw Kruken dat sal uw Bisdom zijn / daer sult gy als Bisschop regeren / uw Gemeente dat zijn uw Kinderen / onderwijsen / straffen / vermanen ende leeren / haer in alle geschicklichept voorgaen / en aldaer den Acker des Heeren ploegen / ja ick segge / die dat Ros bereeden hebben / hebben haer Landen uptgebrept ende zijn tot groote Meesters geworden / dat is / hebben haer Hupsen vergroot / ende andere daer by gelockt. Christ. Wel wat sal ich dan zijn? Waerm. Voor sult gy uw Mans Luytenant zijn / binnen een Abdisse daer sult gy uw Nonnetjes oeffenen in gebeden / geschicklicheden / om alle goede werchen

te

te doen' hier uw Man in alle zwarigheden by staen. Uw Hont sal 's nachts hier de Patroelje wacht doen/ daer binnen uw Kat de Schuitwacht houden/ hier sult gy uw Stadt helpen voorstaen/ daer sult gy den Hemel bouwen. Waer soudt gy dit in de Herbergen vinden? ende siet/ soo zijt gy lieden Hertoch ende Bisschop/ ende Hertogin ende Abdisse/ soud gy wel dit met de Bloemen connen zijn? gy vermindert u selven daer mede/ hier mede zijt gy al verheven/ ende weet het niet. Christ. Ja/ ick wilde wel dat 'er noopt Bloemen in 't Landt geweest hadden: Maer heb gy niet gehoort myn Vrient Waermondt of de Leverantie voort gaen sal? Waerm. Ja/ ick hebbe wat gehoort. Gaerg. Lieve/ wat toch? Waerm. Ick hebbe gehoort dat eenige Gedeputeerden van de Collegien der Bloemisten, uyt verschepden Steden den 23 Febuary/ 1637. by een zijn geweest/ siende de groote inconventien/ die in de kooninge en verkooninge gevallen zijn/ en het Geldt/ welck belooft is/ niet op is te brengen/ een seecker middel beraemt hebben om te betalen/ men soude geven thien ten hondert/ dat is/ van Duysent Gulden/ Hondert Gulden. Gaerg. Daer sagh ick geen raet toe/ soo ick al betalen soude dat ick noch by my hebbe/ want ick soude dan wel acht of negen Duysent Gulden moeten geven/ ja/ al waert soo veel Honderden maer. Waerm. Ey! wat een Man waert gy lest mael/ hebt gy nu soo weyning? dan/ gy moet verstaen/ dat het is aldus/ genomen/ gy waert de Planter/ ende hadt een Gouda van 10 Azen verkocht voor 30 Gulden/ die hadse weder verkocht voor 60. die hadse wederom verkocht voor 100. die weder voor 200. ende het stupte daer/ soo soude die van 200 Gulden geven 10 Gulden/ soo hyse niet begeerde te houden/ soo

soo isse 100. die soude naer advenant / tot 60 geven / thien ten 100. tot den Planter toe. Gaerg. Wat al commotie. Waerm. Wel / hoe soud' gy 't anders vinden? Gaerg. Ick weet 'er geen raet toe; ick weet niet of ick deur gaen wil. Maer moet het nu soo blijven / als sy besloten hebben? of is 't by provisie? want de Koopmanschappen zijn soo veel / ende oock by veel slechte Lieden geschiet / ja by Kinderen ofte Jongers / die van de Aelmisse leven / die niet een duyt hebben om te betalen / ende nu 't nu soo slecht afloopt / dat / die eenige middel hebben / sullen moeten de Pap koelen. Waerm. Ick hoor wel wat van die Koopmanschap is geweest / een bzepneloose Koopmanschap / als ick voor desen wel gesepdt hebbe / ende tegens alle maniere van Koopmanschappen / beloben is betalen / ende heeft iemandt gedacht dus veel moet 't gelden / is bieden geweest / welck nochtans een oudt Hollanderken / die men voor slecht hiel / beter wist. Gaerg. Wat is dat te seggen? ick heb daer noopt af gehoort. Waerm. Ick sal u dat verhalen. Hier / aen de Duynkant / woonde een Boertje / dat een Vrijertje was / genaemt Keesje, in de wandelinge Spaer-Potje, daer de Hups-lupden ende andere Heerschappen / dickwils by om een praetjen quamen / welck een kleen / leelijck / oudt / met zwart langh haer Hondeken hadde / het welck hy niet missen wilde / al beloof de men hem noch soo veel daer vooren / soo datse hem daer dickwils mede quelden. Het is eens gebeurt / dat een selter Heerschap, daer omtrent woonende / een Signoor, dat een Brabander was / ofte ten minsten een geleek / alsoo hy op sijn Brabants spraeck (want in een kleedt na de nieuwe mode / geen Hollandse spraeck en past) hem was komen besoecken / die hy by Spaer-Potjen

bracht / ende seyde / geluck hy voor desen meer mael gedaen hadde / wel Keesje maet / wilje mijn uw Hondeken met geben ? ick beloof u Hondert Gulden daer booren : neen seyde Keesje : wel seyde 't Heerschap ick beloof u Duysent Gulden : neen seyde Keesje : doen spraeck Signoor / ke Keskken / mey suldy 't wel geben : neen ick seyde Keesje : mids tijt Signoor in de sack / en om te toonen dat hy wel Geldt hadde / haelt een groot Papier vol Goudts uyt / daer een Hondert Gulden drie ofte vier in was / en gaf het Keesje met een aberecht se handt / en seyde / hod daer Keskken / dat geef ick ou voor uw Hondeken hy en dacht niet dat Keesjen het nemen sonde : neen / neen seyde Keesje : en hoe Keesje meer aerselde / hoe Signoor meer aenstont / soo dat Keesje syn slach waer nemende / nam een greep : wel seyde hy / om datse me soo quelt / neemt het naje : doen stont Signoor en keeck / en hadt gaten syn Geldt weder gehadt / ende seyde / wel Keskken / ick maeynde dat gy 't om geen Duysent Gulden wot gegeben hebben : Maer seyde Keesjen / Signoor / voor beloben van Duysent Gulden niet / maer voor geben wel. Gaerg. Ha ! ha ! he ! Maer hoe voer hy met dit Hondeken / nam hy het mede ? Waerm Desse Signoor dachte dat Spaer-Potje wel om syn Hondeken komen sonde / indien hy het mede nam / ende hadde syn Geldt lieber weder gehadt / maer Spaer-Potje was wijser / en seyde / wil jy een toutje hebben / die hem dat gaf : Signoor beloof de een Boere Jongen wat te geben / indien hy het tot het Heerschaps Wilde brengen / welck eener deede / hy leefde al op hoop / dat Spaer-Potje het sonde wederhalen / hy treckt weder naer Huys / naer Amsterdam, ende gaf een Jongen last die 't hem te Huys sonde leyden / hy gaet voor henen / dese Jongen

gen op 't Water komende / komt hem een Kruper met een Wagen tegen / die vast riep / wijck / wijck : maer over het gedrangh van 't Volck konde hy qualijck / dat hy aen de zijde van de Wagen raeckte / ende het Hondeken aen de ander zijde / ende alsoo hy het na hem wilde halen / brack het Touw / daer over hy quaet werde / en begon tegens de Kruper te kijven / dat sy t'samen aen het plockhayzen raeckten / terwijl was 't Hondeken wegh. Gaerg. Bleef het wegh ? Waerm. Het raeckte by een Schoopster / die het Landt over al dooz liep / welck wel de Suster van Spaer-Potjen geleeck / daer liep het langh mede / ondertusschen was Spaer-Potjen haestigh gestozven / syne Vrienden meenden dat (naer dien hy groot Goet hadde / en jaerlijcks groote inkomsten / die hy niet en verteerde / want hy supnigh was) hy het in sijn Huysken begroef / maer en vonden daer niet / doen wenschte sy om dat Hondeken / het welck met sijn krabbelen wel sonde aenwijsen waer het gelt begraven was. Het gebeurde dat de voorsz. Schoopster daer omtrent quam om een Aelmisse / de Boeren dit Hondeken siende / wilden het grijpen / ende jaegden het na / maer alsoo't dooz benauthept veldewaerts in liep / was daer een Sloot / daer het meende over te springen / viel daer in / ende mits zijn lang hayz / konde niet upt geraecksien / ende versmoorde. Dit gerucht van Spaer-Potjes Goet / ende dat hy haestigh gestozven was / is over al geloopen / soo dat het oock op de Beurs en over al ruchtbaer gewozden is / ieder dachte dat hy dat geluck hadde / dat hy dat Geldt vondt / hy sonde een rijck Man zijn / hebben veele begonnen Landen te koopen / ende om dat men niet merckten sonde dat sy naer dit geldt soecken / soo delven sy Slooten / Vyvers / ja sy maecken groote Kelders

onder

onder haer Huysen / noch zijn sommige soo daer aen / als sy het niet op eene plaets gevonden hebben / soecken sy het op een ander / ja al daer sy sien dat een Hondeken met sijn pootjes gedolven ende geschrapt heeft. Daer zijn Lieden die al plaetsen bedocht hebben tegens dat sy rijck sullen zijn / daer sy dencken dat sy het Geldt binden sullen: Ja men meent al van veel Florilten. Gaerg. Sonde dat waer zijn? Waerm Dat ick het u verhael / is waer / het blijckt oock wel aen alle de Gebouwen die men langhs de Duynkant / ende soo hier ende daer door het Landt siet. Gaerg. Ick meen al evenwel dat het maer practijcx zijn. Ick schep uyt van een Hofstede / het is beter dat ick hier in mijn Hertochdom ende Bisdom blijve. Christ. Hoe gerust sou de ick zijn / dat dees Bloemkoopery te niet waer / ende dat wy dus vreedelijck mochten ons werck doen: maer ick verschricke tegens de Somer. Waerm. Wat gy moet moedt hebben / ende denckens dat het leven der menschen niet is / als eener die aen 't Verheer-Bort staet / ende een quade werp gooyt / dat hy dat door kunst betere / soo moet gy lieden oock / gy hebt u selven daer in geholpen / nu moet gy door neerstigheyt u weder daer uyt helpen: Maer seght my eens / hoe zijt gy eerst toch aen dees Bloemkoopery gekomen? Gaerg. Ick sal u dat wel seggen. Ick plachte so nu als dan / des avondts / met eenige Kameraden om een Potjen te gaen / so was 't eerst van Honden en Hanen dat wy plachten te tuysselen / daer na van Duyven / daer na is 't gekomen op de Kanarij-vogelkens / ten lesten op de Bloemen / welck eerst een jaer twee ofte drie heel slappelyck voort gingen: maer nu dit jaer so sterck gedreven is / dat / nu ick by mijn selven komme / anders niet kan mercken / dan dat het een raserye is geweest.

geweest. Waerm. Kasernije / voorseker: maer wil ick u wat seggen? ick kan anders niet denicken / ofte het is des tijdts schult geweest. Gaerg. Hoe soo dat? Waerm. Siet / Godt de Heere heeft voorleden jaer deese Stadt besocht / veel Luyden zijn door de Peste gestorven / dat infectie ende quade Luchten gecauseert heeft / welck veel Luyden in het Hooft geslagen is: Een anderen / was het jaer 1636. een schrickel-jaer / en dat noch meer is / Paesschen quam doen den 23 Maert / welck maer acht mael in 532 Jaer gebeurt / ende overmidts de veranderinge van de Oude in de Nieuwe stijl nooyt voor desen geweest is / ende alle 532. maer eens op den 22 Maert / welck geweest is in't Jaer 1598. Gaerg. Wat / soude dat waer zijn? hoe / soudt gy dan wel willen sustineren dat deese Kooplen te met souden zijn? Waerm. Dat weet ick niet / maer indien het aen my stont / soo soude ick ordineren dat de betalinge eerst soude geschieden omtrent October / ende dat met Geldt / gelijck ick ordineren soude / (want het Geldt / dat gy het wel verstaet / dat men nu gebruyckt / is eerst by gemeene stemme van de Princen ingestelt / dat de Volckeren / welcke van verscheyden Coninckrijcken met malkanderen traffiqueerden / ict souden hebben om de waerde te verstreecken / van het gene verhandelt werde) te weten / twee Abeele Bladeren aen den anderen gekleeft / met de rugge ofte witte zijde buyten / voor Ducatons / en de Linde en Elste bladeren voor Hoofsnobels. Gaerg Ha! ha! he! dat waer goet / so sagh ick te betalen. Waerm. Ofte ick soude met beloften doen betalen / gelijck wel eer de Heechters van Paris een hollander deden betalen welke / alsoo hy voorby een Pastey-backer ging / en roockt de liefflycke reuck van het gebraet ende Pasteyen /

at een stuck dzoogh bzoots tot de reuck / de Pastey-backer wilde daer af betaelt zijn / hy ontbiedt den Hollander voor de Rechters / welcke naer lange debatten / de saecke onderstaen hebbende / ordineerden dat den Hollander / met de ge-epschte somme van den Pastey-backer / den Pastey-backer voor sijn ooren soude klinckhen / ende also van het gehoor betaelt worden; ofte ick soude ordineeren dat den Planter sijne planten soude houden / ende dat daerom / alsoo der wepnigh middels by den meesten hoop is om te betalen / oock dat sy voortaen wijser souden zijn om te verkoopen / ende bedingen Geldt by de Visch / oock souden sy niet verliesen / maer winninge doen / want gelijck gy lest mael seydet / soo men plant wint men eens soo veel. Gaerg. Dat is waer. Waerm. Ende wat is hy geschoten die sijn Maer houdt / oock hoe menighte van koopmanschappen geschiedender die dan daer na niet gehaelt worden / overmidts manqueringe van geldt ofte anders / daer wepnigh na volght. Gaerg. Maer ons zijn vaste koopmanschappen / wp hebben schrift van ons handen gegeven / ende die oock onderteckent. Waerm. Die wilde ick wel eens sien. Gaerg. Seer geern / ick salse u eens halen Siet daer zijnder verscheyden / als van hier / Amsterdam, Alckmaer, ende andere plaetsen.

Op den 12 Novemb. 1636. verkocht aen N. N. een Gemarmerde de Goyer, drie hondert seven-en-vijftigh Azen geplant voor de somma van tseventig Gulden op de groep / staende in de Thuyn van N.N. in 't oostsen. By my onderteckent.

Ende dan schrijft men daer weder tegen, gelijck gy sien kondt aen dit Briefken:

Op den 9 Decemb. 1636. gekocht van N. N. een Geel ende Roodt van Leyden, vijf hondert acht en tseventigh Azen geplant / voor de somma van twee hondert en tsestigh gulden / staende in de Thuyn van N.N. met de Vorden. By my N.N.

Siet

Siet daer, een ander.

Ick ondergeschreven / bekenne / op conditie hier na beschreven / van N. N. gekocht te hebben / een Gouda-tjen achtentwintig Azen geplant / staende in de Thuyn van N. N. voor de somma van vijf hondert ende twintigh Gulden / in supberen Gelde.

Doch in gevalle / naer acht dagen te voorens waerschouwinge van den Verkooper / op den behoorlijcken tijdt den Kooper niet en quame om de Bol op te nemen / sal de Verkooper de selvige mogen op-nemen in presentie van twee lofweerdige Luyden / ende in een doosken verseghelen. Ende soo echter die Bol van den Kooper niet gehaelt werde binnen de tijdt van veertien dagen daer na / dat naer dien verstreken tijdt / den Verkooper de selvige mach verkopen / meerder geldende / sal den Kooper geen pooght daer af trecken / ende minder geldende / sal 't moeten vergoeden.

Soo mede in gevalle eenige dupsterenisse / misverstant / ofte eenigh geschil reese van dese koop / sal dat verblijven aen twee lofweerdige Luyden / hen dies verstaende woonachtigh in die plaetse ofte stadt daer de Koopmanschap is geschiet. Ende by faute van betalinge van de voorsz. somma / verbinde hier onder alle mijne Goederen / roerende ende onroerende stellende de selvige onder het bedwang van alle Rechten ende Rechteren. Dit alles sonder arch ofte list hebbe dit onderteeckent.

Actum in Haerlem, den 12 *December* 1636.

N. N.

Noch een ander.

Wij ondergeschreven / namentlijck: Ick N. N. bekenne midts desen gekocht te hebben van N. N. Ende ick N. N. bekenne verkocht te hebben aen de selve N. N. eenen Lytroep van 1060 Azen / by den Verkooper geplant / ende sal hem betalen ieder dupsent Azen / als het behoorlijck opgedoocht sal zijn / twee hondert vijf-en-tseventigh Gulden / ende wat minder ofte meerder weeght / pro rata te kozten ofte te betalen.

Dese in gevalle / ick Kooper voornoemt / acht dagen te vooren van de voorsz. gewaerschouwt zijnde / op de bestemden dag van de Leverantie niet en verscheene / soo verklare ick Kooper voorsz te dezen te zijn / dat de voornoemde Verkooper / de voorsz. Koopmanschap / in presentie van twee lof waerdige Getuygen / sal mogen upten aerden op-nemen ende in een dooslien verzegelen. Contenterende mede / indien ick Kooper voornoemt / na acht dagen van de opneminge / beneffens pronte betalinge / den ontfang verstumde / te doen / dat de voornoemde Verkooper / de voorsz. verzegelde Koopmanschap / upt eygen authoriteyt sal mogen op nieuw verkopen /

boende afftant van het pzofijt'en aennemende de schade daer aen wallende aen de voorsz. Verkooper te vergoeden. En op dat dese onse handelinge ende belofte van betalinge ende Leverantie te vaster sal mogen nagekomen worden. Wy beloven desen onsen contracte van soodanige kracht̃e ende waerde te houden, ende te sullen houden / als of die voor Notaris ende Getuygen gepasseert / ende soo bondigh of met vonnisse van Schepenen daer op condemnatie ware gevolght. Niet-te min / in gevalle eenige questie / verschil misverstant ofte dupsterheyt / tusschen ons / over dese handelinge hier namaels mogte ontstaen ofte rysen / soo verklaren wy op trouw ende vyomigheydt te zyden te zyn / dat al het selve / hoedanigh het soude mogen wesen / t'onser schade of bate gedeerdeert ende geterminneert sal werden na de usantien / ende by persoonen hen dies verstaende / residerende ende frequenterende ter plaetse daer dese onse handelinge is gesloten. Renuntierende tot dien eynde als Luyden met eeren / alle exceptien / desen eenigsins contrarierende. Ende hier nevens verbindende onse Persoonen ende Goederen / de selve by faute als vooren / submitterende alle Rechten ende Rechteren. t'Oorconde hebben wy desen door A. B C. van den anderen gesneden / doch al eens luydende. Getegekent op den 17 Decemb Anno 1636. In Amsterdam.

N. N. N N.

Dus danig zijn meest alle de Brief kens van eenen inhoud.

Waerm. Ja wel / deses Brief kens zijn alle gemaeckt om te betalen / ende schijnen vaste koop te zijn / ende daerom dient wel een ieder voor hem te sien dat hy niet lichtveerdigh iet dede / ofte moest daer toe raet weten om te betalen: Maer wat raet daer nu toe om met te houden? Gaerg. Ick weet daer geen raet toe / ten ware de constitutie van de tydt / en dat 'er veele gelooft hebben / welcke niet een penning hebben om iet te geven. Een anderen / dat door dese neerlage al het Goedt soo is gaen sitten / dat niet eener / welck wat Goets aen hem gehouden heeft / ofte moet in schanden ofte met schanden deur gaen. Waerm. Het is wonder; gy-lieden slacht de Schipper / welcke / doen hy in Zee was / en hem een ontweder over quam / belooft de Maria / so hy te lande quam / een Wasse-kaers te offeren / so hoogh en so dick als de Mast van syn schip was / syn

sijn Vrouw dit hoorende / seyde / Man wat belooft gy / gy weet nimmers wel dat gy dat niet doen kont / zwijgt seyde de Schipper / zwijgt / kommen wy maer te Lande komen wy sullen 't wel maken / het onweder cesseerde wat / doen belooft de hy een soo groot als zijn Spriet ja ten lesten aen Land komende / was 't maer een blanchs Kaersken soo is 't ook met de Florijten, doen 't betre van betalen was / belooft de men Goude Bergen / nu qualijck Copere. Gaerg. Het is seecker soo. Waerm. Een anderen is 't koomenschap ofte koopmanschap, welck / hoe men het neemt / is het een over-een-komminge van Geldt voor Waer / of Waer voor Gelt of Waer om Waer / dat gaet vast / ofte dat Koopmanschap / welck van Mannen alleen hoort gepleegt te worden / waer van on-mondige ende Vrouwen behooren uytgesloten te zijn / wordt hier te Lande nochtans veel gesiert / overmits dees Landen meest by de negotie bestaen / en veel Vrouwen de negotie dryven / soo dat ick niet en sie hoe gy u daer deur sult redderen. Gaerg Weet het een ander niet beter als ick / so moet ick niet veelen deur gaen / ende nu het soo gaet / hoop ick dat 'er wel eenige iet sullen vinden om dat de Koopen te niet sullen zijn / want daer zijnder die Wel Hunsen ofte vaste gronden gekocht hebben / daer al Zegel ende Brief af zijn / ende nochtans die Koopen doodden. Waerm. Ik meene dat ik het naer dees Kooplieden sin wel maken sonde / indien ick voogt ware. Gaerg. Lieve / hoe toch? Waerm. Ick sonde dees repse alle de Koopen te niete doen / en dat om dees redenen: Eerstelijck, dat daer veel koopen ofte verkoopingen zijn geschiedt van Luyden die niet en hebben / ja hebben verkocht het gene sy selfs niet en hadden / nochte raedt weten om te krijgen / ende dat alleene om de Wijnkoopen te genieten /

welcke wederom meenighmael zijn verkocht: Een anderen, om de disorderie welcke daer upt sal rijsen / want men siet raderen van een Horologie, als 'er maer een schakelken af stucken is / wat het dadelick scheelt / en om dier oorsake / vele hoopen vruchteloos sullen zijn: Een derden, om dat men siet dat de luyden een ieder heim aen sijn neeringe en ambagt weder schickt / welcke anders door dees koopmanschap heel op het wild waren / hoe meenighte zijnder die haer reetschap al verkocht / verpast en verbrandt hebben? elck hadde meer grooter dingen in 't hooft als den ander / waer af gy oock niet vry en zijt geweest. Christ. Wel / meughy gy dat seggen. Waerm. Wat al Calessen zijnder besproken te maken / en wie weet hoe ieder uptgereden soude hebben: maer nu / geljck tegen natuur Flora opgekomen is / oock soo onder gaet; want indien Flora sulcken leven gelept hadde nu ter tijdt / als sy gelept heeft / men soudese in een spin-huys of tucht-huys gebracht hebben om haer leven te beteren; soo oock de Floristen, geljck tegen natuur / hebben haer koopmanschap van de Bloemen gedreven / doen het op sijn felste was / dat Godt de Heere dese stadt en andere steden aentaste / met sterfte en seer zware sieckten / doen oock / doen men de Bloemen niet en sagen / men nochtans van coleuren te besien / en gesicenten / den lichten middagh wel van doen heeft / nu oock soo tegens natuur onder gegaen is / wanneer de Son in Pisces / welke de Vocten regeert / was / ende alsoo in Ariete, welcke het Hooft sijn voortgang genomen heeft. Een anderen / flusliens hebbe ick u verhaelt / dat de Gedeputeerden van de Floristen, geordineert hebben / dat men van hondert Gulden tien soude geven / welck men oock verkeert moet lesen / te weten van achteren / ende dan is 't

neit,

neit, soo wat op sijn Stichts, ofte soo men tien wat op sijn Duytsch ofte Sleesis segt / is 't niet, ofte soo de verhooper daer mede met te vreden is / soo sal het 1. voor de Advocaten / Procureurs ende Schrijvers zijn / ende het 9. voor den verhooper. Gaerg. Ick moet lachen / gy soudt by na een mensch moedt geven / ick kan niet verstinnen hoe ick sin / ick plachr alle dagen eens in mijn Thuyn te gaen / daer stont ick dan en speculeerde / ja ick konder niet van daen komen / het was of 't een toverije was. Waerm. Dat heb ick wel gemerckt aen andere / ja midden in de Winter / wanneer alles met Sneeuw dick bedeckt was / dat ick wel dickmaels dacht / het schijnt dat dit een toverije is / daer de Keyser Carolus Magnus mede gequelt is geweest. Gaerg. Dat was dat doch voor een toverije? Waerm. Ick sal 't u verhalen wat men daer af leest / dat de Keyser te Aken zijnde / seer verliefr is geworden op een slechte gemeene vrouwe / ja soo seer / dat hy alle laslen ende swarigheden des Rijcks stelde bezijden / en complaceerde deese Vrouwe / waer van daen hy niet buyten en konde; deese Vrouwe is eyndelick gestorven / waer over de Hoovelingen en Vorsten des Rijcks hoopten dat het nu een eynde nemen soude / maer neen / de Keyser bleef even seer daer op verliest / niet tegenstaende / sy seer stonck / kuste / en omhelsde hyse of sy noch leefde / den Arch-Bisschop van Turbin dit merckende / dacht dat hier eenige toverije mosste onder schuylen / soo is hy eens gekomen / terwijl de Keyser uyt de kamer was gegaen / heeft dit doode lichaem onderzocht en ondertast / ende heeft gebonden onder haer tonge een ring met een Gesteente / dien hy by hem stackt / de Keyser weder in de kamer komende / sepde / wat doet dit stinckende Aes hier / doet het my dadelijck weeg: maer hy konde

wederom van den Arch-Bisschop niet duren / waer hy ging ofte stont / daer was den Keyser ooch; den Arch-Bisschop dit siende / heeft de Ring genomen / en heeftse in den Rhijn gheworpen / doen ginghy dat ooch over: maer sint dier tijdt trock de Keyser noopt van Aken, maer timmerde twee Gestichten / het eene daer hy Hof hiel en in gestorven is / het ander een Kloosster daer hy in begraven lept / op sijn doodbedde belaste hy / dat voortaen alle Keyseren daer gekroont souden werden. Of nu ooch soodanig ietswes is in de Tulp-bollen, het kan zijn / men soude het by na geloven. Gaerg. Het is by na niet my soo geweest. Christ. Ja / mijn Man heeft 'er so mal op geweest / dat hy der altijdt schier wilde gaen slapen / men konde hem daer niet van daen houden. Waerm. Ick geloof het wel / niet alleene uw Man maer by na alle de Floriten zijn van dien nevel sieck / want haer schatten zijn daer verborgen. Maer segt my eens / de Thuynen liggen hier in soo veel Slopjens / Gangetjens / kromme Wegen en Laentjens / is het niet periculeus / nadien daer veel kostelijke Bloemen in zijn / daer so veel Gelts aen hangt / souden daer niet wel Schelmen op loeren / die een Man souden afsetten / ja om 't leven brengen / ende onder de Aerde stoppen / het welck men ooch niet merken soude / alsoo de Bedden so verheven leggen / al even-eens of 'er een onder begraven lagh / dat ick meene / indien sulcke Lupden leefden / die met een Helm geboren worden / sy souden seggen dat sy soo veel Lychen gesien hadden. Gaerg. Neen / dat en geloof ick niet / want een Man is tegen een Man opgewassen / dat mocht gebeuren aen een slappe Mept ofte weecke Vrouw / datse die een brugs gaven / die van schrick niet soude derven roepen / ende terwijl de Sleutel in het Slot staecken / en namen alsoo de Bloem / maer aen

aen een Man niet. Waerm. Het is nochtans wel gebeurt aen een Man / dat se hem doorschoten / om dat hy wat kostelijcke Paerlen en Gesteenten by hem hadde / en dat daer hy meende alderbeyligst te wesen / en veel Volcks omtrent was / hoe veel te meer op soo eenige plaetsen / ende dan alle menschen afgeschepden. En oock wat een geloop wilder zijn / soo dese Koopmanschap voort gaet / wat een gegaen en geren van Mannen / Vrouwen en Dochters / wat een gelegenthepdt sullen de jonge Lieden gegeven werden om alles te plegen / daer haer de natuur toe wijst / een ieder sal na sijn Bloemen willen sien / so dat alle de Hupshoudingen sullen stil staen / als men sal meenen sijn Vrouw ofte Dochter t'huys te binden / dan sal mense in de Thuynen moeten soecken. Christ. Ick docht wel dat het komen soude / want de Vrouwen hebben 't altydt gedaen: maer selter / de Vrouwen zijn al veel stantvasliger dan de Mannen. Waerm. Dan passen. Gaerg. Soo verstaen ick het oock. Waerm. Ick soude wel eens wat verhalen / maer Christijntje soude quaet worden / daer om is 't best dat ick het laet. Christ. Ick en soude niet. Waerm. Te Epheſen was een Man ende Vrouw. Christ. Is 't so verre gebeurt / wie weet of 't waer is? dan / al evenwel gaet voort. Waerm. Welcke t'samen seer wel leefden / ja so / dat sy gelijk als tot een Spiegel en Patroon van alle jonge Lieden en de gantsche Stad waren / de Man van dese Vrouw is komen te overlyden / overleden zijnde / is hy naer de Grieexse maniere buyten de stad / in een Speloncke ter begraeffenisse gestelt / de Vrouw seer drevig zijnde dat sy so goeden Man verloren hadde / nam voor / niet te nuttigen / maer van honger te sterven / op dat sy met haer Man mocht begraven werden / ging met een Dienstmaeght / die sy daer mede toe

verwilligt hadde / in de Speloncke / by het Lijck van de Man sitten / ende wat middel de Vrienden aenwenden / konden haer van haer voornemen niet brengen / so dat sy daer bleef sitten nacht en dach / alleene een kleen ligtjen by haer hebbende / om 's nachts te branden. Het gebeurde dat een seecker Misdadige / om eenig zwaer delict / van den Magistraet verweesen was om gehangen te werden / niet verre van dese Speloncke / en stelden daer een Wacht by / op dat het lichaem van sijne Vrienden niet weech genomen sonde werden dese Wacht siende by nacht so een lichtjen / wist niet wat dencken / gaet 'er na toe / ende bevint dat het in de Speloncke was / doet de deure open en gaet daer in / daer binnen komende vandt daer dit Vrouwtje en Dienstmaegt sitten / verschrickte / niet wetende of het geesten ofte eenige toovertje was / hy heeft haer begonnen aen te spreken / wat het beduyde dat sy daer soo saten / het Vrouwtje begon hem te verhalen de aflyvigheyt van haer man / de schiltwacht vertroostte haer soo veel hy mocht / en presenteerde haer uyt sijn flessche te drincken / ende van zyn eten te nuttigen / welck sy weygerde: maer de Dienstmaegt begon te proeven / also het nu al den vijf den dag was dat sy daer geweest hadde / smaeckte haer soo wel dat sy verheugt werde / de Schiltwacht hout andermael aen dat sy wat nuttigen soude / welck de dienstmaegt mede verzocht / ten lesten / dit Vrouwtjen begon mede te proeven / ende goede smaeck daer in te krijgen / wierde nu vrolyck / dit duurde so een dach twee ofte drie / ende wanneer hy uyt de Stad ginghy / versagh hem met de eene lieflijckheyt ofte de ander / daer sy dan mede vrolyck waren / de vrienden van dese Misdadigen vermerckende dat het Crups altemet sonder Schiltwacht was / hebben haer slach waer genomen / en hebben

den

den misdadigen van den Crupce gehaelt; als nu de Schildtwacht tegens den dage upt de Speloncke quam / en bevant den misdadigen weeh genomen / is seer bedroeft gewozden / ende weder keerende in de Speloncke / heeft daer sijn nood geklaegt / en seyde / gy alleene kondt mijn leven behouden / anders ben ik mozgen mede een Lijck; wel vaegde dit Vzouwtje / wat wilt gy dat ick dan doe? hy antwoozde / also die misdadige weeh genomen is / dat men dese doode daer in de plaets hange. Dit Vzouwtje met aleene eerbaer zijnde / maer ooek barmhertig / heeft het toegestaen / seggende: twee Lijcken tevens te hebben / daer behoeden my de Goden vooz / en stelden het dadelijck in 't werck des anderen daegs quamen de Burgers / en seyden / dit is een miracckel de dooden komen upt de Graven. Christ. Wat wilt gy hier mede seggen? Waerm. Dat men seer veel Vzouwtjes vint die seer medogende zijn / en al-eemets daer vooz souden toe-laten / dat beter gelaten was / waer vooz de Chupnen en de Schildertjen / die daer in zijn / groote gelegentheden geven / want daer vindt men groote naeckte Beelden / so van Mannen als Vzouwen / als Diana, die haer waschț met haer Dienstmaegden / hier een naeckte Andromeda, daer Mars en Venus, hier siet gy Leda, welke van Jupiter, in de gedaente van een Swaen / haer beslaept / daer suit gy Danae liggen soo upgestreckt even-eens of sy op de Anatomie Tafel lag / en dat den Professor soude toonen / hoe een wel gepzoportioneerde menschi in een ronde bestaet / om alle de Gulden Regen te ontfangen / welcke Jupiter over haer laet regenen / daer siet gy hem Europa weeh voeren / en ick weet wat met / soude een Mensch niet denchen / dit hebben de Goden gedaen? waerom wy Menschen niet? Daer-en-boven tydt / gelegentheyt ende natuur / raden

raden daer toe / maer wepnigh dinct men daer eenige dingen upt de schrift / als alleen die daer toe strecken. Christ. Wel Man / dat is op uw reeckeninge. Gaerg. Ick hebt tot die meeninge niet gestelt. Waerm. Het is even-veel in wat meeninge gy het gestelt hebt / als het daer staet. Maer segt my eens / slusskens las ick in een van die Brief kens / van de Bollen in een Doosken te verzegelen / souden daer niet wel boef kens onder schuplen? Gaerg. Ick weet dat niet / de Bloemisten zyn te oprecht. Waerm. Jase trouwen / dat heeft voor desen wel gebleken: Ick heb eens van een aerdige Dief iet hooren vertellen / so verre ick dat het daer mede ook wel gaen soude. Dese Dief quam eerst te Amsterdam t'huys leggen in een huys / tot een Weduwe daer men vroonge Gasterye hiel / welcke een groote Soon hadde / hy was gekleedt als een Ossewepder / met een overtreckssel / of hy daer eenige plaetse soude bespreken voor syn Ossen / daer nu een dagh acht ofte thien t'huys geweest zynde / krijgt eenen loosen Brief / als dat zijn Cozijn gestorven was / en dat hy behoorde syn laetste lief de daer mede te betoonen / las de Brief syn Hospita voor / ende sepde / wat raedt nu ick heb hier geen kleeren / wel antwoorde sy / gy meught sien of mijn Soons u passen / die meught gy soo lang aen doen / welck gebeurde. Doen hy nu upt was ter begraffenisse / kreegh de Soon gelijck een inval / en sepde tegens syn Moeder / ick moet eens sien of hy mede te begraeffenisse gaet: maer hy was 'er / en ook onder de voorste vrienden; de Soon komt te huys / seggende tegens syn Moeder / daer is geen zwarigheyt / ick heb hem gesien / sy waren blijde / hy met-te-min vergat weder te komen / ende is van daer gekomen tot Leyden, logeerde in een van de beste Herbergen / ende gaf hem voor een Oosterse

Student

Student upt/ ging tot een Silver-smit/ seyde dat hy verlegen was om Geldt/ dat sijn Wissel niet over quam: Hy hadde een dooshen van Silver/vol hoftelicke penningen/ dat hem een van sijn vrienden vereert hadde/ maer wilde het niet missen/ versocht of hy eenigh gelt hem daer op wilde doen/ sloot het op/ en liet het hem sien/ het deckssel was konstig doorluchtig gemaeckt/ dat men 't bovenste stuck Gelts konde sien/ sy veraccorderen t'samen/ en eer het accoort te degen getroffen was/ ging met het dooshen eens upt den Huys/ en eer hy weder in quam/ had een ander/ dat wel eben-eens van buyten was maer van binnen was het bovenste maer goet/ anders al valsche Penningen/ liet een fraey Kleedt ofte twee maecken/ treckt naer den Hage, daer hy weder in een van de beste Herbergen t'huys ginghleggen/ ende gaf hem doen voor een Oosters Edelman upt/ daer wat geweest zijnde/ liet door een Hof-meester eenige Edel-lieden ende Joffers nooden op een Banquet/ om kennisse te maecken/ alwaer eenige quamen/ en waren vrolyck/ met dansen/ singen en springen; doen het nu tijdt was om te scheyden/ seyde desen Oosterschen Edelman/ de Heeren en Jofferen sullen believen dit voor goede te nemen/ en my beloven morgen hier weder te komen; waer van sy haer alle verexcuseerden/ seggende/ het was genoegh: neen antwoorde hy/ gy moet het my beloven/ en also hy seer aen stont/ beloof den sy 't/ ja seyde hy ick geloof uw lieden niet/ gy sult het niet houden/ gy sult believen pant te laten/ en hoewel sy noode daer aen quamen ten lesten hebben sy beginnen pant te geven den eenen een Ring/ de andere Brasseletten/ ja Ketens en andere fraeyigheden/ doen hy dit hadde wast wel en hetse gaen: maer tegens den dagh komt 'er een aenkloppen/ en brengt een

een brief / dat hy cito, cito, most te Rotterdam zijn: Hy gaet by sijn Hospes, dat hy soude maecken dat alles beredigh was / hy most eens cito na Rotterdam, maer soude passen tegen de middagh daer weder te zijn / sonder faute / en of 't gebeurde dat ick een uur ofte twee langer upt bleef / dat sy by provisie souden aensitten en vrolick zijn / het was wel desen Edelman ging na Rotterdam met alle dees Juweelen / sag niet meer na den Hage om. Hoe de Jonckheren ende Jufferen op malkanderen gesien hebben / als dees Oosterschen Edelman niet weder quam / is wel te dencken: Dit heb ick maer willen vermanen tot waerschouwinge. Maer segt my eens / wat heeft te beduyden in 't Ootjen, gelijck in sommige Brieftiens staen / oock met de Borden? Gaerg. Met de Borden ofte Schijven, dat weet gy wel hoe dat dat is / gelijck als ick u laest mael verhaelde / als dat onder aen de Brieftiens staet / dan wordt in de betalinge de halve Dijnkoop gelost / maer als 'er staet in 't Ootje, met. Waerm. Wel / gaet dan die koopmanschap anders toe / dan met de Schijven? Gaerg. Jase / siet ick sal 't u seggen: Als de Schijven ofte Borden om gewreest hebben / dan neemt men de Lep / en men teeckent daer op dusdanigh teecken:

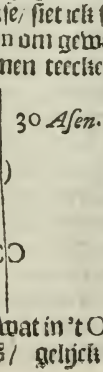

in de bovenste halve Circkel set men de 1000 Guldens / in de middelste de 100 Guldens / in de ronde Circkel is het Ootjen daer het Geldt in staet / dat die heeft / die het hooghste schrijft / onder het Ootjen de tien Guldens / daer bezijden de Guldens en stuyvers / men vraegt of iemant wat in 't Ootjen setten wil / soo daer dan iemandt is / gelijck dat altijdt beurt / die set dan wat

wat in 't Oosje, genomen / is het een Gouda ban 30 Azen / men segt wie set die in? die het hoogste biedt / die sal een dubbele stuyver / ofte drie / ja vier / vijf / ses stuyvers hebben / elck naer de gelegenthepdt van de plaets / ende naer dat u dunckt dat de Compagnie schrijven sal / soo seght den eenen 50. den anderen 75. een ander 100. een ander 25 bet / een ander 150 een ander 200. soo langh tot dat het stupt / ende niemandt meerder begeert te bieden / dan sepdt den genen die aen de Lepe sit / niemandt bedt? niemandt niet? een mael / ander mael / niemandt bedt? niemandt niet? eer ick daer mede deur gae: Dit is / hy maeckt drie schreeflicns / ende haelt daer een Crontsom / dan sepdt hy / niemandt niet? een mael, niemandt meerder? ander mael, niemandt niet? derde mael, niemandt niet? vierde mael, over recht, ende haelt de schreef deur / ende soo de Verkooper de koop wil gunnen / is 't verkocht / soo niet / soo heeft hy het Geldt om niet / te weten / de twee / drie / vier / vijf ofte ses stuypers: naer dat dan daer in geset is / soo 't koop is / dan geeft men soo veel Wynkoop als men met de bozden doet. Waerm. Ey! siet toch / gaet dat dan soo toe / soo souden wel kinderen koopmanschappen? Gaerg. Ende dan wozden wel de meeste Dingens gemaeckt. Waerm. Wil ick nu eens wat in 't Oosje setten? Gaerg Dat bid ick u / doet dat eens. Waerm. Ick sette in / de Bloem die tot Saron staet en groept / komt koopt die sonder Geldt / by u selven acht nemende / dat uw herte niet te eeniger tydt bezwaert en werde met gulsighept / dronckenschap / ende sorghvuldigheden deses lebens / ende u desen dagh haestelijck overvalle: Maer dat gy eerlijck wandelt / als in den dage / niet in Brasseryen / nochte Slaep-kameren / ende dertelheden / nochte

kyven /

lijven / ende nijdighepdt / maer den Heere Jesum Christum aendoende. Wie is 't die daer na biet? niemant niet? Wie is daer die sijn leven ende wesen betert? niemant niet? een mael. Wie is 't die den wegh des Heeren berept / ende maeckt sijne paden recht? niemant niet? ander mael. Wie is 't die hem bekeert ende betert / op dat sijne sonden uptgedaen werden / als de tijden der verkoelinge komen sullen / van den aengesichte des Heeren? niemant niet? derde mael. Wie is 't die hem bekeere van sijne boosheden / ende bidt Godt dat dese gedachtenisse sijnes herten magh vergeven werden? niemant niet? vierde mael, over recht. Wie het niet en doet / sal met den eeuwigen pyene gestraft werden: Maer wie contrarie het doet / sal in gaen in dat Geestelijcke Jerusalem / daer die vreughde is / welcke noopt oore gehoort / ende noopt ooge gesien heeft / nochte in 's menschen gedachten gekomen is / welcke ons alle de goeden Godt gunne. Nu / goeden avondt mijn Vriendt Gaergoedt, ende u oock Christijntje. Gaerg. Wel / wilt gy soo gaen loopen? ey! blijft noch wat. Waerm. Neen / ick blijf niet. Christ. Lieve doch / komt al-te-met eens aen. Waerm. Wel / dat sal ick wel doen / ick moet eens om uw prijsen van de Bloemen komen. Gaerg. Doet dat / ick belooft / ick salse u geven. Waerm. Wel goeden avondt / de Heere sy met u allen. Gaerg. Goeden avondt / ende hy sy met u oock. Christ. goeden avondt / ende groet van mijnent wegen / uw Vrouwtjen / met uw gantsche Hupsgesin.

EYNDE.

REGISTER

Van de

Prijsen der Bloemen,

Zijnde de Derde

t'Samen-Spraeck,

Tusschen

GAERGOED ende WAERMOND,

Inhoudende het vervolgh

Van den op ende ondergangh van

FLORA.

TOT HAERLEM,

Gedruckt by Johannes Marshoorn, Boeckdrucker op de Marckt. Anno 1734.

Tot den LESER.

DEN Autheur van de **Twee** voorgaende Boecxkens, **Beminde Leesers**/ genaemt **t'Samen-spraeck van** WAERMOND **ende** GAERGOED, nooopende de **op** ende **ondergang** van FLORA, heeft niet anders willen stellen. 't gene tot sijn Materie was dienende, dan 't gene hy van geloofwaerdige, ofte selfs ondervondene Luyden, gehoort ende gesien hadden; soo doet hy ook hier in het **Derde**/ handelende van de **Prijsen**/ welcke al meest wettig verkocht zijn geweest. De andere dingen, soo hy daer in te ruym gaet, bidt hy, hem ten goede te willen houden, alsoo sijn oogmerck niet en is iemant daer inne te beschimpen: maer de dwase inbeeldinge van veele Menschen in dese tijden aen te wijsen, welcke, soo sy het Tafereel, dat tot Sparten in de Voorzael van 't Stadt-huys hing, in gedachten gehadt hadden, namentlijck:

Houdt Maet.
Kent uw Staet.
Wacht u voor Schulden.

Souden haer van veel sorge ende moeyten bevrijt gehadt hebben. **Vaert wel.**

DERDE

T'Samen-spraeck/

Tusschen

GAERGOEDT

Ende

WAERMONDT,

Zijnde het vervolgh

Van den op ende ondergangh van

FLORA.

Gaergoedt.

WEL te passe komt gy hier mijn Vriendt Waermondt, want ick hebbe verlangt om u te spreken.

Waermondt.

Hoe so dat? Gaerg. Hier/ komt binnen/ ick sal 't u seggen. Christ. langt eens een stoel. Anneken tapt eens. Waerm. Maeckt soo veel commotie niet. Gaerg Neen/ wy moeten t'samen wat praten/ ende eens drincken. Waerm. Nu/ om dat gy sulcks begeert/ sal 't my laten doen/ want ick was daer om uyt gegaen om u te spreecken/ te meer/ om dat gy lest mael my wegerden de Pryssen van de Bloemen/ ende my beloofden/ als ick weder quam/ te geben. Gaerg. 't Is waer/ als gy wilt hondt gy die krijgen/ ja/ al waer het datelijck. Nu/ sit wat/ ick brengt u eens. Waerm. Godt zegent u mijn Vriendt Gaergoedt. Christ. Hebt gy niet gehoort/ lieve

Waermond, wat tijdinge daer is van de Bloemen? Waerm. Ja/ ſoude ick dat niet gehoort hebben? leveren en ontfangen. Gaerg. Hoe! ſegt gy dat? Waerm. Ja/ maer mijn Cozijn die mede wat in de Bloemen gedaen heeft/ meent dat het aen de Leveraers by na ſoo veel ſchorten ſoude/ als aen de betalinge. Gaerg. Wel wat praten is dit? Waerm. Wat verſtant heb ick daer af/ het is mijn Cozijns ſeggen. Gaerg Het is wel waer dat ick een Bloemken ofte twee/ voorleden Jaer gekocht hebbe/ dat ſo niet is als daer vooren ick 't gekocht hadde/ maer wat ſoude dat in vergelijckinge komen van de koopen die 'er geſchiet zijn. Waerm. Neen/ het komt aen een Bloemken of twee niet aen/ maer mijn Cozijn ſeyt dat hy luyden geſproken heeft die gekocht hebben ponden/ als Croonen ende ander goet/ welck maer waren Vroege Dubbelde Coleuren, ja eenige die maer Simplieren hebben/ welck maer queeck is in de Thuynen/ ende dat voor andere Tulp-bollen. Gaerg. Wat! ſoude dat waer zijn. Waerm. Leſt was een Man tot mijnent die oock het ſelf de klaegde/ ende ſeyde dat hy een Late Blijenburger, een Jan Gerritſz. een Tourlon, een Gouda, een Manaffier, een Roosjen, ende andere Bollen geplant hadde/ ende waren maer Dubbelde Coleuren, ende noch erger. Gaerg. Wat ick hoor. Nu dzinckt eens. Waerm. Ick brengt u eens Chriſtijntje. Chriſt. Ick bedanck u Waermond: maer wat meent gy dat daer nu af worden ſal van al dees koopen? Waerm. Wat ſoude my daer af dunchen/ niet-met-allen. Gaerg. Waermondt ſet gy het ſoo licht? Waerm. Ja/ en het kan niet anders zijn/ want als men nu het Goedt beſiet/ ſoo ſiet men wat het waerdigh is. Gaerg. Het is waer. Maer hoe of die lieden nu baren ſullen/ die ſoo groote dingen (als ick voor deſen)

haer

haer selven ingebeeldet hebben? Waerm. Noopt genoeglycker klüchten / als mijn Cozijn my vertelde / dat hy gehoort heeft dat eenige Florijsten haer ingebeelt hebben. Gaerg. Lieve / soo 't u believt / verhaelt daer eenige. Waerm. Hy verhaelde my dat 'er een Florist was die redelyck goet verkocht hadde / ende mooytjes aen gewonnen / begon tegens sijn Vrouwtje te seggen hoe sy haer staet sonde setten / dat sy uyt haer neeringe sonde scheppen / ende dan by de beste van de Stadt verkeeren: maer dat hy wilde een Cales houden / om dan al-te-mets t'samen als 't mooy weer was / uyt te rijden / met een paer zwarte Hengsten daer vooren / neen seyde de Vrouw / daer heb ick geen sin in / het moeten van die schoone bruyne Appel graeuwe zijn / daer soo gelyck als Penningen op de Billen ende 't gantsche Lijf zijn / of daer het root onder 't zwart gemengt is; neen seyde de man / daer heb ick geen sin in / want sy verhaysen te licht / ja wel / ick heb in geen ander sin antwoorde de Vrouw / somma / hebben hier over so grooten krackeel gehad / dat sy wel drie ofte vier dagen gingen pruplen / en wilden malkanderen niet aenspreken / ten lesten heeft de Vrouw de Man ingewilligt / ende doen wast krackeel ge-eyndicht. Christ. Zijnder noch wel meer soo sot geweest als wy? Waerm. Ja't: een ander des nachts wacker wordende / maeckt sijn Vrouwtje oock wacker / en seyde / liefste / siet ick kan niet slapen / ick moeste u oock wacker maken / op dat wy te samen wat souden praten; siet / ick hebbe nu dus veele gewonnen met de Bloemen / van die moet ick drie hondert gulden hebben / van die acht hondert van een ander Dupsent / en van andere noch soo veel / als hy mocht verhalen / wat sullen wy hier mede doen? Maer seyde sy / Huysen koopen / een nieuwt sterk Huys of twee / die wel

gelegen zijn/ neen/ ſepde de Man/ mijn dunckt het beter waer dat wp het geldt op de Stadt ofte het Landt ſetteden/ want dan ontfangen wp renten/ ende hebben geen onkoſten van reparatien ende andere ongelucken/ ende hoe de Man haer meerder dat wilde upt het Hooft pzaten/ hoe ſp meerder Hupſen begeerde/ ſoo dat de Man het ten leſten haer moeſt conſenteeren/ doen was 't wel/ ende neyghde haer weder om te ſlapen. Gaerg. Ick ken oock van dat Volck/ want ons Buurman die meende oock al genoegh met de Bloemen gewonnen te hebben/ hp ginghmet ſijn Vzouwtje naer een groot Hups ſien om te huren/ omtrent vier dagen booz de Val van Flora, de Hupsheer vzaegde hem wat hp in 't hups doen ſoude/ of hp eenige Neeringe ofte ander Hantwerck doen ſoude? hp antwoozde/ wp ſullen het hups geen leed doen/ niet anders/ dan t'ſamen ſtilletjens op ende neer gaen/ midts dzaept ſijn hooft naer ſijn Vzouwtje om/ ende ſepde/ niet waer Liefſte/ ſp antwoozde/ ja Lief. Waerm. Huurden ſp 't oock? Gaerg. Neen/ ſp en konden niet accozderen met de Pzijs/ ende namen haer beraet/ ondertuſſchen quam de Val/ is nu weder aen 't werck/ daer ſijn Vzouwtje hem getrouwelijck in helpt/ want alſoo hp een Treckwercker is/ ſoo heeft hem ſijn Vzouwtje booz Treckker mocten dienen. Waerm. Wel/ die Man heeft feeckier bupten de waerheydt niet geſepdt/ want al is ſijn meeninge anders geweeſt/ de daedt is nochtans wel/ want hp heeft de Geterden gemeent van ſijn Beeſ-getouw. Gaerg. Het kan wel weſen. Waerm. Soude men al verhalen/ de kluchten ende inbeeldingen die de Lupden vertellen/ die eenige Floriſten haer ſelven ingebeeldet hebben/ dees naermiddagh ſoude ons te kozt vallen. Want daer zijn

Lupden

Luyden die al groote Huysen / Hof-steden gehuurt / oock gekocht hadden / dieſe weder hebben op geſeydt / al op hope van haer groote winninge / ja eene hadde tot Amſterdam, op de Keyſers Gracht geweeſt / ende daer een ſchoon Huys geſien / naer de Roomſche maniere gebouwt daer hy groote ſin in hadde / welck hy meende naer te bouwen / ofte diergelyckе ſlach / kocht tot dien eynde / al de wercken van Marlaroys ende Barlay, welcke Boecken onderwyſen hoe men bouwen moet / om als hy iet ſoude bouwen / met fondament te doen. Gaerg. Belachelyckе tyden / ende het is goet dat het nu ſoo wel afloopt / welck ſoo ongeſien was / ende my langen tyd bekommert heeft. Waerm. Ick geloof het wel: maer hoe vaert doch uw Heeringe? is die noch goet? Gaerg Ja / heel goet / ende alle dingen gaet daer mede wel. Waerm. God zy gelooft / nu haelt uw Boeck van de Pyzſen eens. Gaerg. Siet daer is 't. Waerm. Soude ick dees allegader upt ſchryven / ick hadde wel een dagh dzie ofte vier van doen: maer ick ſal alleene upt teeckenen / 't gene my dunckt gedenckwaerdigſt te zyn. Gaerg. Doet daer af 't geen u belieft.

Aſen.		Guld.	Aſen.		Guld.
400	Adm: Liefkens	4400	130	Adm: Krijntjes.	300
59	Idem	1015	440	van Hoorn.	200
446	van der Eyk.	1620	700	van Gelder.	155
214	van der Eyk.	1045	180	de France.	60
92	van der Eyk.	710	52	Anvers Veltjens.	510
181	Catelijn.	225	387	gemeene.	405
8	v. Enkhuyſen.	900	450	Audenaerde.	370
215	Idem.	5400	56	Agaet Rubijn.	100
175	de Man.	250	562	Butterm: verand:	363
25	van Englandt	700	400	Butterman.	405

Aſen.		Guld.
250	Idem.	250
399	Bellaert.	1520
320	Bruyne Purper.	2025
60	Idem.	1300
50	Idem.	1100
443	Blijenb. vroege.	1300
171	Idem.	900
495	Late.	570
790	Bruyne Bl. Purper van Kooper.	220
365	Bruyne Lack van der Meer.	215
430	Brabanſ ſpoor.	1500
124	Bol.	975
542	Brabanſon.	1010
346	Idem.	835
105	Beſchuyt-backer.	250
15	Bruydt v. Haerl.	200
32	v. Enkhuyſen.	275
280	Bode.	300
82	Cæſar.	650
85	Cenekourt.	75
550	Cent.	375
448	Coorenaert.	400
800	Croon Geele.	75
300	Witte.	80
170	Camelot kromh.	150
205	Columb. wit, rood en Argentijn	80
700	Duc de Winkel.	300
300	Flori.	70
400	Dolabella.	200
215	Doctor Balten.	330
325	Don Frederico.	440
70	Donville.	62
450	Elſevier	500
50	Egmondt of rechter oogh.	330
158	Fama.	700
139	Idem.	605
104	Idem.	440
600	Fabri.	240
510	Idem.	180
107	Gener. Nieuw'l.	60
700	Gr: Standaert.	150
187	Gouda.	1330
244	Idem.	1500
156	Idem.	1165
125	Idem.	1015
160	Idem.	1165
82	Idem.	765
63	Idem.	635
4	Idem.	225
100	Gevlamde Jacot.	94
95	Grebber.	615
523	Idem.	1485
400	Gr: geplumic:	300
300	Gevl: Branſon de Nonville.	140
10	Generaliſſimo.	900
429	Gem: de Goyer.	120
300	van Kaer.	106
240	Geel en Roodt van Leyden.	235
400	Idem.	140
350	Gideon.	170
130	Gebluſte.	80
200	Gener: de Man	330

Aſen.	Guld.
400 Hagenaer of Max. van de Prins.	300
300 hoe lan:hoe hev:	250
250 Helena.	150
129 Jory na-by.	755
619 Jory Catelijn.	2160
263 Jan Gerritſz.	210
480 Jan Symonſz.	180
150 Idem.	100
300 Incarnadijn gevl: van Quakel.	350
500 Incarnadijn Branſ.	80
440 Juffrouw.	200
700 Joncker.	150
306 La Roy.	510
277 Landt-meter.	365
171 Idem.	173
350 Le grand.	500
400 Lion of Lanoy.	475
500 Lak van Rhijn.	175
300 Idem.	200
440 Lak Paspoort.	250
500 Pieter Chriſt:	150
250 de Hooge.	60
450 Latour.	390
612 Leydſe Wapen.	100
510 Manaſſier.	830
642 Idem.	920
234 Molswijck.	650
700 Max of Hagen:	390
350 Mooytjes mooy	205
400 Marv: v. Celen.	300
300 Mercurius.	400
400 Mantel-blom.	94

Aſen.	Guld.
500 Meterman.	70
495 Nieuw'burger.	390
270 Idem.	180
300 Nons wit vroege.	90
275 Late.	65
300 Nette Branſon.	54
500 Nieuw'lander.	95
156 Otter de Man.	300
125 Olinda.	400
354 Paragon v. Delft.	605
123 Idem.	500
106 Schilder.	1615
100 Caſteleyn.	450
348 Liefkens.	730
300 Idem.	705
200 Idem.	500
148 de Man.	260
148 Purp en W. Jer:	475
134 Baſſcher.	110
315 Idem.	245
481 Idem.	295
800 Petter.	900
245 Parſſemaker.	180
300 Perel.	500
440 Pio Palto.	180
270 Provenier.	380
500 Preſent liefkens.	490
320 Proncker.	118
260 Rector.	207
800 Rijswijcker.	75
300 root en geel verw:	80
220 root en wit verw:	65
300 Roosjen.	600
130 Idem.	250

Asen.	Guld	Asen	Guld.
500 Rattebeet.	30	470 Trojaen.	720
82 Scipio.	400	252 Idem.	500
10 Idem.	100	165 Idem.	400
246 Schapesteyn.	375	150 Tournay Castel:	355
95 Idem.	235	525 Rijckers	315
619 Sory Catelijn.	2619	370 de Nonville.	340
368 Somer-schoon.	1010	240 Tourlong.	200
925 Swijmend J. G.	210	80 Idem.	90
80 Idem.	51	150 Tr: col: de Nonv:	75
573 Semper Majoor.	78	400 Tulpa Heemsk:	300
95 Schapesteyn.	235	900 Bitter.	70
250 Zacybl. Castel. b.	350	130 Gelder.	27
438 gemeene.	280	330 Reynout.	180
220 van Coning.	320	410 Vice Roy.	3000
300 van Bol.	250	295 Idem.	2700
340 Sory Liefkens.	200	658 Idem.	4200
700 Zeyl-straet.	190	250 Violet Gevlamt Rotgans.	450
300 Spits Lak v. Quak:	70	570 Idem.	712
130 Schilder.	40	300 Idem.	375
265 Schrijnwercker.	90	440 Uytroep.	700
400 Spinnekop.	900	230 Idem.	300
315 Verbeterde.	1330	330 Woeckenaer.	230
477 Tulpa Kos.	300	110 Weeskint.	400
485 Idem.	305	400 W. met roo tipp:	170
117 Idem.	205		

Waerm. Ick sal 't hier by laten blijven / my dunckt ick genoegh hebbe voor my. Gaerg. Wilt gy geen Dupsendt Asen mede op schrijven? Waerm Hebt gy mede daer wat af? Laet ick mede een wepnigh daer af aenteeckenen.

Asen.	Guld.	Asen.	Guld.
1000 Avers.	1000	1000 Adm. v. Hoorn.	230
Adm: de Mans.	800	Blijenb. Late.	570
Audenaerden.	600	Vroege.	700

Coore-

Asen.	Guld.	Asen.	Guld.
1000 Coorenaerts.	550	1000 Nieuwburger.	500
Centen.	400	1000 Petter.	730
Cronen Witte.	300	Presént Liefk:	600
1000 Duc de winkel.	210	1000 Rector.	325
1000 grote geplumi:	300	1000 Zaeyblom, beste soort.	1000
Gouda.	3600	Zaeybl. geme:	650
Gem. de Goyer.	250	Senecours.	140
Geel en Roodt van Leyden.	700	Schilder.	218
Gevl. Branson de Nonville.	300	Scipio.	2250
1000 Jan Symonsz.	180	1000 Tourn. Rijkers	345
Jan Gerritsz.	734	Casteleyn.	800
1000 Lions of Lan:	550	1000 Violet Gevl:	
Lak van Kijn.	430	Rotgans.	805
1000 Max v de Prins	300	Uytroep.	730
		Vice Roy.	6703

Gaerg. Hier staet oock van eenigh Pondt-goedt / teeckent wy daer mede wat af aen.

	Guld.		Guld.
Een Pont Auden:	5700	Een Pont Rijswijker.	800
Centen.	4300	Rattebeten.	400
Coonenaerts.	4800	plomp sonder erg	450
Switsers.	1800	Vroege Dubbelde Coleuren.	150
Geele Cronen.	1200	Laete Dubbelde Coleuren.	60
Witte Cronen.	3600	Witte en Roode.	12
Verk: Cronen.	300		
Gebiesde Coren.	250		

Waerm. Ick hebbe genoegh / ende die dingen die my dachten meest gedenckwaerdighst / uytgeschreven. Gaerg. Ick heb noch eenige andere vreemde koopen aengeteeckent / maer die en staen op dit Boeck niet. Waerm. Lieve laet my die oock eens sien. Mach men die wel voort vertellen? Gaerg. Waerom niet / leeste eens.

Der-

Verkocht aen N. N. een Vierendeel Witte Croonen, voor de somma van 525 guldens, als de Leverantie geschiedt / ende vier Koepen gereet / die men dadelijck van de Stal sal mogen halen / ende tot des Verkoopers huyse lepden.

Overgenomen van N. N. twee Pont Switsers, welck hy gekocht hadde 1200 Guldens / die ick tot mijnen last neme / ende daer-en-boven sal hebben een Quarteel Puypmen / die ick hem dadelijck sal leveren / ende noch binnen veerthien dagen 1400 Guldens te tellen / ofte in Bancke af te schryven.

Verkocht aen N. N. een Pont Geele Croonen, voor 800 Guldens / midts hem vereerende Laken tot een pack Kleederen met een Mantel / waerdigh na alle kenders over de acht Guldens de elle.

Gekocht van N. N. een Pont Witte Croonen, voor 3200 guldens / midts hem vereerende twee hondert Gulden ende een silveren Schael / waerdigh geacht tsestigh Gulden.

Overgedaen aen N. N. vijf Pont Geele Croonen, welck gekocht hadde 375 Guldens ieder Pont / dien hy tot sijnen laste neemt / ende my gereet geeft sijn Paert met sijn Caleg / twee Silvere Beechers ende Honderdt vijftigh Guldens.

Zijn te samen veraccordeert / N. N. ende N. N. dat den eenen sal aennemen sesthien Morgen Landts / waerdigh naer taratie van goede Luyden / 16000 Guldens / waer vooren den ander hem sal leveren soo veel Tulpbollen van dier waerde / midts dat de Leveraers van de Tulpbollen alle jaren sal moeten aennemen de Affetten en de Verballen daer af / vijf Jaer gedurende / tot een vijf de part van de Capitale somma.

Op de self de conditie is mede verkocht een Huys / waerdigh gereeckent 4400 Guldens.

Gekocht van N. N. een Pont Centen, voor 1800 Guldens / midts haer gevende mijn beste Weerschijne rock / een oude Kasenobel / ende een Pennincken met een Silvere Kettinckje om aen een kindts hals te hangen.

Eener hadde gekocht een Vice Roy, van 175 Azen geplant / voor negen hondert guldens / welck een ander van hem over-nam / midts hem vereerende een Kleedt met een Mantel / soo kostelijck als hy selver wilde / ende noch daer-en-boven als de Leverantie soude geschieden / 1000 Guldens / het kleedt wierde hem dadelijck afgescheurt / ende liet het met Goude Kant voorden / de Panden met groen Fluweel / ende de Mantel heel gevoert.

Verkocht aen N. N. een Brabanson Spoor, van 370 Azen geplant / voor seven honderdt Guldens / midts gereet gevende twee hondert Guldens / een Kabinet Kasken van Ebben-hout gewrocht / met een vermeenighvuldigh Spiegel daer in / ende noch een groot stuck Schilderye / zijnde een Bloem-pot.

Gekocht van N. N. een Gouda van 111 Azen / voor seven honderdt Guldens als de Leverantie geschiet / nu gereet vier Koosenobels.

nobels met een Yps-sleede / Zadel ende Tooms / het geen tot een Paert behoeft.

Verkocht een Thuyn aen N. N. met de Bloemen ende de Plantingen / soo alsse staet in sijn Hepninghen / voor 8000 guldens / te betalen als de Bloemen in sijn sapsoen staen / doch sal aen my behouden eenige Bloemen die ick daer upt kiesen sal / en hem nu sal noemen / soo het den Kooper begeert / bedragende omtrent de twee dupsent Guldens.

Overgenomen van N. N. een Verbeterde Spinne-kop, van 400 Azen geplant / dien hy voor seven hondert guldens gekocht hadde / mids hem vereerende hondert Schip-pont Edamse kaes dadelijck.

Waerm. Ick bedancke u / ick hebbe genoeg: Hier upt sullen die geene / welcke maer wat verstants van de Bloemen heeft / lichtelijck alle de andere konnen afmeeten. Gaerg. Dat is waer: maer wilt gy die koop van de Bloemen / welcke in een Thuyn stonden / waer vooren vier-en-tseventigh dupsent Guldens geboden is / met mede aenteeckenen? Waerm. Is die koop voorgegaen? Gaerg. Neense: Sommige seggen dat het aen de Kooper / sommige aen de Verkooper schorte. Waerm. Wat soude ick dan daer af teeckenen: maer segt my / souden dese Bloemen nu wel soo veel gelden als voorleden Winter? Gaerg. Dat dencke ick niet / want daer is nu geen vraegh naer de Bloemen / ieder zwijgt stil / oock eenige begeeren niet te verkoopen / soo sy seggen / ten anderen / hebbe ick verstaen / dat den eersten Mey een Thuyn met Bloemen / waer onder eenige Switsers, Audenaerden, en Admiraels de Man, ende een Back met Zaeylingen, op haer tweede Jaer / voorts Dubbelde Coleuren en andere / verkocht is met affslach / en heeft geen ses Gulden gegolden / welcke / soo sy verkocht hadden geweest in Januario leest-leden / souden wel over de ses Hondert Gulden / ja mogelijck wel Dupsent Gulden voor belooft geworden hebben / en hebbe by eener geweest / die presenteerde te leveren in Blom

een

een Geel ende Root van Leyden, een Cent, een Switſer, een Witte Croon, een Geele Croon, een Audenaerde, een Coorenaert, ende dat het ſtuck voor een Ducaton / welck maer is 22 Gulden 1 ſtuyver / ende ſoo ſy op haer dierſte verkocht hadden geweeſt in de Winter / ſouden wel ober de vier Hondert Gulden gegolden / ofte ten minſten voor belooft gewoorden hebben. Waerm. Dit is wel een ſubtyte veranderinge / ende groote afſlach. Maer ſegt my eens / hoe gaet het in de Thuynen. Gaerg. Daer zijn Floriſten geweeſt / welcke in de Winter al oorde geſtelt hadden / hoe ſy ſouden haer tijdt verdeelen / hare Kooplieden waernemen / ende ofte haer iemandt wilde ſpreecken / te vinden zijn / te weten: van des morgens tot negenen t'huys blijven / ende dan tot twaelf uuren in de Thuyn zijn / des Middaeghs tot twee uuren precys t'huys / en dan weder naer de Thuyn / of andere Floriſten gaen beſoecken / ende des avondts in 't Collegie: ja / daer zijn eenige die hare Winckels al uptgeſlagen hebben / en Cantooren gemaeckt / om daer het gelt te ontfangen. Waerm Deſe Luyden hebben te voreg reet geweeſt / en de toom eer 't Paert gehadt. Gaerg. Wat ſchaet voorſichtigheyt? Waerm. Het is waer / nu mogen ſy wel het Cantoor weder uptſlaen / en ſetten de Winckels weder op haer plaets / want ick dencke niet dat het Volck met het Geldt ſeer komt loopen. Gaerg. Wat ſouden ſe daer mede komen lopen / de een wijſt op den anderen / ſeggen / als mijn Man betaelt / ſo ſal ick ook betalen / ſomma / men hoort noch niet van de eerſte: maer ick hebbe wel verſtaen van eenige / die wat geven van afmaecken / ende dat om haer brief lieng weder te krijgen. Waerm. Het kan wel zijn / maer lieve / wat ſullen ſy met die Brief lieng uptrechten / of ſy die al behouden? ick meene dat die

haer

haer soo veel sullen helpen / als men vertelt van een seeckere Wael / welcke in de Vleesch-Hal komende / vraeghde naer Schapen-Vleesch / de Vrouw daer hy het af koopen wilde / prees haer Vleesch seer / seggende / dat gesooden / ende dan gestooft met wat Rosemarijn / fijne Magelepn / Nagel-krupt / ende noch ander krupt hem noemende / seyde / je ken dat niet onthou, ey! Lief teeckent my op een Brief, het welck sy hem te gevalle deede / hy dede dit Vleesch in een Visch-netje / en soude daer mede naer Huys gaen / maer siet / alsoo het netje upt sijn Mantel hingh aen sijn zijde / komt daer een groote Hondt loopen / ende neemt het Netje met Vleesch / ende loopt daer al sijn best mede weeh / de Wael verschrickt / ende verbaest staende / seyde ten lesten / je loopt daer je loop, ik hebs de Brief, je ken niet kook. Gaerg. Wat wilt gy hier mede seggen. Waerm. Maer of sy al Brief kens hebben / van dat sy het gekocht hebben / sy hebben wederom Brief kens gegeven / van dat sy leveren moeten / so dat my dunckt / als dees tijdt voorby is / de Brief kens niet te bedupden hebben / ende of men soude willen seggen dat de leverantie evenwel soude konnen voort gaen als de Bloemen gestoven zijn / geloof ick niet / want wie sal gelooven dat het sulcken Vol is / daer zijn te veel schelmerijen aen den dagh gekomen / de goede zijn door de quade bedrogen / welcke dan andere onwetende bedziegen / soo dat ick geen middel sie om de Luyden te doen gelooven / dat het soodanigen Vol is / als men sal seggen dat het is. Gaerg. Dat 's waer / 't is niet aen de Bollen te sien de verschepdenheydt van de Bloemen / ja / al was 't ooek de beste kender van de werelt. Waerm. Wie soude dan iet willen ontfangen / van 't gene hy niet sal weten of soo danigh is / daer vooren hy het

het gekocht heeft? Christ. Ick mocht wel willen om mijn beste Kock dat wy nooyt aen de Bloemen geweest hadden / want hoe ick het meer mie / hoe meerder zwarigheydt dat 'er aen vast is / komt men by den eenen / die sept dus / by den anderen soo / ja / elck spreeckt soo hy het liefst hadde. Gaerg. Wat / Wijf / weest soo niet verlegen / want die de helft bekocht is / heb ick wel hooren seggen / kan hem altijdt laten releveren, ende de koopen te niet maecken. Waerm. Ick hoor wel wat van U L. is / als iemant sieck gewordeu is / soo is men seer verlegen / en men weet niet wat men al doen sal om gesont te worden: maer soo sy wat aenhout / begint mense niet te achten / soo dat men daer geen werck meer af maeckt. Gaerg Seker / het begint met my hier in soo te gaen. Waerm. Ick vreese dat gy wel soo licht daer in worden sult / als ick wel gehoort hebbe van seker Signoor tot Amsterdam, welcke een Ces gehaelt hadde van 't Hof / als hem syn Crediteuren quamen maenen / toonde haer syn verkregene brieven / die hem dan lieten sitten. 't Gebeurde dat seecker oudt Burger hem eenigh gelt op renten gedaen hadde / die door de quade geruchten / die van den Signoor gingen / hem wilde maenen / gaet tot synen Huyse / ende vraeght of Signoor niet t'huys en was / ja seyde 't Meysjen / maer Signoor sit oder tafel / segt hem dat ick hier ben / en dat ick hem wat noodigh te seggen hebbe / 't Meysjen gaet binnen en verhaelde haer Meester dat daer sodanigen Burger was / om hoot door syn Meysjen dat hy binnen sonde komen / binnen zynde / geboodt Signoor dat hy hem sonde neder setten / en mede wat eten / neen seyde de Burger / ick kome daerom niet / maer seyde hy / ick hebbe u soodanigen geldt op rente gedaen / ick wilde dat gy

het

het Geldt my opbzocht / alsoo ick 't selve van doen hebbe / Signooz antwoozde / ke Patroon / gy hebt wel verstaen als dat ick een Brief van 't Hof hebbe? hoe! sepde de Burger / gy bruft u lappen wel! sit gy dan noch soo breet / ende eet soo leckerlyck? (want hy sat in de Boozzael van 't huys / welck met Goude leer behangen was / op syn Tafel stonden twee kaersen / een silveren Soutvat / silveren Beker / tinnen Tafel-bozden / een stuck Gebraets / een Hoentje gebraeden / hadde een schoonen bzonck Wyns / en niet anders als witte en Tarnwen-broodt / hadde twee Meysens / hy was gekleet in syn sluweel / ende syn Bzouw in zijde ende taxenielje) ke sepde Signooz / hoe sou' ick 't / Patroon / minder kommen geduen? minder gedoen! sepde den Burger / ik moet my wel anders beklen / wy eten in onse Somerkeetchen / en in plaets van twee kaersen gebruyckt myn Bzouw een lamp / houte Tafel-bozden / een Glas / en hebben maer kleen Bier / een stuk gesouten Vleys / ofte al-te-met als de Visch goet koop is een soetjen Visch / en dat / op dat wy niet ten achteren souden teeren: maer het is jou eben-veel / of gy voorwaerts of achterwaerts teert / sepde de Burger / en ginghy gestoozt weeh. Gaerg. Neen / dat is my niet eben-veel / want ick werke nu by-na nacht en dach / en dat om myn schulden te betalen / ende alsoo ick bemerck dat memant na de Bloemen siet / en dat licht heen stellen / soo doen ick ook / ende dat te meer / nu ick het wel in sie / soo als de koopmanschap deeg Winter gedreven is / geen rechte koopmanschap geheeten mag werden / welk ook de principaelste van de Floristen gemercht hebben / volgende het Concept, welck sy den 24 Febzuary / 1637. selfs ontworpen hebben. Ick heb daer wel af hooren seggen / hebt gy het Concept ook? Gaerg. Ja / siet daer is 't. Waerm-

COPYE.

Op huyden den vier-en-twintigsten February, sestien hondert seven-en-dertig, zijn de onderschreven Gecommitteerdens van de FLORISTEN, van **Haerlem/ Delft/ Gouda/ Uptrecht/ Alckmaer/ Leyden/ Rotterdam**/ volgens de Missive van den twee-en-twintigsten deser, haer de meeste stemmen onderwerpende, **Vianen/ Hoorn/ Enchuysen/ Medenblick** ende de **Streeck**/ al hier binnen **Amsterdam**/ op gisteren beschreven zijnde, om een eenparige voet te beramen, op de handelinge van FLORA, ende wech te nemen de misverstanden, die eenigen tijdt herwaerts door de hooge opsteygeringe van de TULPEN, geschapen waren, tusschen haer-lieden te rijsen, ende dat sy derhalven, om wech te nemen de schade, ja uytterlijke ruïne, die eenige (ende wel sonderlinge de nieuwe) Liefhebbers daer uyt hadden te verwagten, met malkanderen, na verscheyden voorslagen, ende ook verslagtinge van eenstemmige resolutie, die de FLORISTEN van **Amsterdam** niet hebben willen ingaen, zijn over een gekomen ende veraccordeert, in voegen als volght: te weten, dat alle koopen van TULPAEN, die gedaen zijn tot ultimo November 1636. toe, incluys, stilo novo, gehouden sullen moeten werden, ende de koopen die daer na zijn geschiedt, sal den Kooper mogen nalaten, mits gevende aen den Verkooper thien par Cento, ende in de Maendt van Maart 1636. Nieuwe steyl, den Verkooper aensseggende of hy den koop wil gestant doen of niet.

Aldus geaccordeert binnen Amsterdam, *ten dage ende jare als boven, ende was ondertekent by de Gedeputeerders der* FLORISTEN *van de voorsz. Steden.*

By my, *P: Barckman*, openbaer Notaris.

Wat

Wat heeft dit te beduyden? Gaerg. Dat de Floristen selfs mercktende dat het geen rechtschapen Koopmanschap en is geweest / selfs accommodatie gesocht hebben van veele Verkoopingen / waer boven sy noch hebben eenige Requesten gemaeckt / tot hanthavinge van 't gene sy beraemt hadden. Waerm. Dat is dat ick voor desen ook gesepdt hebbe: Maer seght my eens / nadien gy soo veel Blommen gekocht ende verkocht hebt / weet gy het Fatsoen en de Coleuren van de Bloemen ook? Gaerg. Dan veele weet ick wel / maer van veele ook niet. Waerm Wel / dat gy in een Hof vol Bloemen waert / soudt gy de eene niet van de ander konnen schepden / ende by haer namen noemen? Gaerg. Wat / dat en kan de beste Bloemist niet doen / want de Bloemen houden haer streeck niet; het is wel waer dat men gemeenlijck iet daer in vint / daer upt men kan mercken dat het van die soorte is: maer siende in het Register waer vooren men die geplant heeft / alderbest / ende komen al-te-met ook soo slecht / dat sy niet en gelijcken. Waerm. Gaet het soo los met de Bloemen / soo slachtse de Koopmanschap daer af: Maer ick ben dickmael verwondert geweest hoe de Bloemen aen soo veel bysondere namen komen. Gaerg. Dat sal ick u wel seggen / als iemant een verandering van een Bloemken heeft / seght men dat tegens de eene Florist of de ander / waer af het geruchte dadelijck voort loopt onder alle Florsten, soo dat een iegelijck begeerigh is om het selve te sien / spreecken malkanderen aen / soo het een nieuw Bloemken is / ende van niemant bekent / soo lupstert men wat oordeel daer een ieder af geeft / de eene seght het gelijckt hier na / de ander daer na / soo het een Admirael gelyckt / ende duncht het u beter / gy

maeckt'er een Generael af / of gy noemt het naer uw selven ofte naer uw handtwerck/en dan beschenkt gy het met een Vaetjen Wyns / op dat de Liefhebbers die naem souden in gedachtenisse hebben. Waerm. Soudense malkanderen niet al-temets ooren aen-naepen ende bedzieghen? Gaerg. Dat gebeurt dickmaels / ende dat aen die Luyden die groote Hendersvan Bloemen willen zijn / ende niet en zijn / ofte als 't een Nieuweling is/ daer sy duncken dat een Slempje af mach. Waerm. Wat soude dat? Gaerg. Het is gebeurt dat eenen die nu een jaer ofte twee Bloemen geplant hadde / een nieuwe (soo hy meende) opgekregen hadde / hy lepde een Vaetje Wyns in / een ieder die het Bloemtken quam besien / moest eens dzincken / haelt de beste Henders daer ober dien hy konde krijgen / dien hem seyden bewaert dat Bloemtken / laet het niet licht van u gaen: neen / seyde hy / ick sal 't niet doen / ondertusschen quamen de Liefhebbers om het selve te besichtigen / hy stelde Wacht om het Bloemtken te bewaren / met Roers ende Musquetten / ten lesten / daer komt eener by hem / het zy dat hy upt gemaeckt was of dat hy het upt sijn selven bzaegde / bzaegde hem wat hy vooz het Bloemtken hebben wilde / hy antwoorde / neen / het is niet te koop / dat Bloemtken moet niet van my gaen / ick wilt om geen twee Duysent Guldens geben / den anderen seyde / hout uw woozt / ick gebe u vijfthien hondert Guldens. Waerm. Wel / meende hy doen dat hem daer vooren soo veel geboden was? Gaerg Ja hy in trouwen / hy liet die Bloem upt sijn Thuyn in een selderder plaets bzengen / ende als 't al om quam / was sy boven een Gulden twee ofte dzie niet waert. Waerm. Dat is bedzegen. Gaerg. Dat gebeurt dickmael / de eene op dus-

dusdanige manier / de ander op soodanige. Waerm. De veranderinge van Bloemen weet men die oock waer die van daen komt? Gaerg. Daer wert verschepdentlijck af gesproken / maer lestmael was ick bp een geleert Man / die wist daer levendigh af te discoureren / ofte ick dat soo verhalen sal konnen / were ick niet. Waerm. Verhaelt daer eens af dat gp onthouden hebt. Gaerg. Hy seyde voor eerst / dat ten tijde der Romeynen twee Flora's zijn geweest / de eene / welcke een Godinne van de Bloemen was / ende van de Griecken Cloris, dat is / Viridis groen / genaemt werde / dewelcke so de Poëten verciren / van Zephyro, dat is / den Zuyd-westen Windt / gebuyt wierde / soo dat / soo menigh mael Zephyrus haer quam aenspreecken ofte besoecken / sp dan (gelijck wp noch hedendaegh aen de Dochters bemercken / welcke gemint werden) een Blos ofte veranderinge van Coleur kreegh / ooch seyde hy / de natuur is altijdt genegen iet sonderlings voor te brengen / welcke wp mercken aen ons menschen / soo dat het gelijck een wonder in de natuur is / soo de eene mensch den ander geheel gelijckt / twelck men oock moet afnemen van de Bloemen. Waerm. Ick meende nochtans dat men de Tulpen zaeyde / en dat van Tulpen Tulpen voort quamen? Gaerg. Dat is wel waer / ieder geslacht brenght sijn geslacht voort / maer de veranderinge van de tijdt brenght veranderinge in de Bloemen / ja seyde hy oock / dat de Tulpen daerom / soo sommige meenen / soo hoogh geacht werden / om dat veele schijnen eenige menschelijckheydt in haer te hebben / ende dat door dien sp met der tydt veranderen / de eene root worpende / de andere wit / dese geblacht / met puntsten / ja grijs / ende soo gelijck de tijdt de veranderinge in de natuur der menschen speelt / soo ooch in de

Tulp-bollen. Waerm. Wel zaept men dan de Tulpen niet? Gaerg. Ja men/ maer men moet weten dat het een langen tijdt is eer men van 't Zaedt eenige Bloemen wint. Waerm. Hoe langen tijdt doch wel / ende wat Zaedt gebruyckt men daer toe? Gaerg. Men behoeft niet / nochte het is oock niet noodigh van de beſte Bloemen Zaedt te winnen / maer van een bruegh Witte met een ſtercke Swarte gront / de Kiepels Blaeuw ofte Paers achten ſommige booz de beſte / welcke men in het na-jaer zaept / welck dan het eerſte Jaer op-komt als Bieskens van Bies-loock / maer laetſe noch een Jaer ſtaen / ende neemtſe dan op / als de Bladerkens / welck als Gras zijn / verwelckert zijn / dan plantſe weder in de Herfſt op een ander plaets / ende alle Jaren ſoo verplaetſende / tot dat het Bloemen bzaeght. Waerm. Wat komt hier dan upt? Gaerg. Lacken, Ducken, Branſons, ende Geboorde, doch Enckele Couleuren meeſt. Waerm. Komender geen Geblamde ofte Geſpzeckelde Bloemen upt? Gaerg. Die veranderen met der tijdt / dan dat verhaelde dien Man oock / dat hp verſtaen hadde van ſommige / dat men booz konſt de Bloemen wel konde doen veranderen. Waerm. Hoe na gelijck men in Polen ende Duytſlandt de Paerden weten te doen / verruwen met ſulcke teekenen bp-na als ſp ſelfs willen? Gaerg. Van verruwen hebbe ick noopt gehoozt / maer ſp neemen twee Bollen / bp-na van even grooten en bpſondere Coleuren / welcke ſp dan aerdiglijck bp-na half deur ſnijden / en paſſen dat de ſchozſſen ober al tegens den anderen komen / ende plantenſe dan in de Aerde / ſoo neemt de eene van de ander ſijn coleur over / ende wert een Bol / dan ick hebt noch noopt beſocht. Waerm. Ick hadde gemeent / dat als men het zaedt van een Gouda zaepde /

de / dat men daer wederom Goudaen af kreegh. Gaerg. Dat neen. Waerm. Daer zijn nochtans soo veel Goudaen, een ieder heeft 'er by naer een ofte twee / ja meer. Gaerg. Dan 't Zaepen komt niet als Geboozt goet / of Lacken, Ducken, gelijck ick gesept hebbe / ja al zaepde men het zaedt van een Semper Augustus, daer soudt gy mogelijck het slechste Goedt wel uyt krijgen. Waerm. Dat is goet dat gy my dat vermaent / want hebbe dickmael u dat selve willen vragen / wat booz een Bloem dat de Semper Augustus is / want ick hooz daer veel af seggen. Gaerg. Dat is een schoone Bloem / welcke men niet en weet dat te sien zijn dan by twee luyden / als tot Amsterdam, daer se van daen gekomen is / ende alhier by eener / welcke oock om geen Gelt is te koop / alsoose by te vaste Luyden is. Waerm. Hoe veel acht men dan soodanigen Bloem wel waert te zijn? Gaerg. Wie sal u dat seggen? maer sal u wel verhalen 't geen ick daer af gehooyt hebbe / dat omtrent drie Jaren geleden / sy verkocht is booz twee duysent guldens / welcke dadelijck in de Banck afgeschreven wierden / met die restrictie / dat hyse niet soude mogen verkoopen ofte veralieneren sonder consent / dan daer hyse af gekocht hadde. Waerm. Sy soude dan mogelijck te Winter wel drie duysent Gulden gegolden hebben. Gaerg. Ja wel ses duysent / ende mogelick meerder / soo het maer een plant geweest hadde dan twee hondert Azen. Waerm. De Bloemen overtreffen ver het Gout en Silver. Gaerg. Wat meugt gy seggen Gout en Silver / ja alle Paerlen en kostelicke Gesteenten. Waerm. Het is waer / soo men haer schoonheyt / terwijl sy in wesen zijn / ende by wien de Koopmanschap gedreven wordt / rekent: maer soo men op haer verganckelickheyt /

ende by wien Silver ende Gout / Paerlen ende Gesteenten / en konstige hantwercken geacht werden / niet / want dese worden by de Grooten geacht / d'andere by de gemeene. Gaerg. Dien geleerden Man verhaelde niet eenen / alsoo verschepden pronpoosten omgingen / dat de Groote oock haere sinlichheden hebben / ende ooch dickmaels groot Gelt consumeeren. Waerm. Het is waer / want men leest van Cleopatra, dat sy twee Paerlen hadde / welcke seer hoogh geschat wierden. Gaerg. Hoe veel toch wel? Waerm. Hondert seg tertien / dat is naer onse reeckeninge twee Hondert ende vijftigh Duysent Croonen. Gaerg. Daer gaf ick al mijn Tulp-bollen wel vooren. Waerm. Dat geloof ick wel / ende men seght dat Keyser Rudolphus, achtien Duysent Guldens voor een stuck Schilderije van Lucas van Leyden geschildert / geboden heeft / ende niet heeft konnen krygen / dan dit zijn de machtige van de Werelt / ende wat is dit in vergelijckinge by so veel gemeene Luyden / die so veel voor Bloemen geboden hebben: Nu / seght mien eens wat van de Couleuren. Gaerg. Om u die te beduyden so hier sittende / waer my soo onmogelijck / dat ick de Sterren soude tellen eer ick die u van buyten soude noemen / dat sullen wy beter in de Thuyn by de Bloemen doen / als gy eens wilt soo sullen wy t'samen gaen; maer het is van daegh te laet / ten anderen kan ick nu niet uyt. Waerm. Seght my alleene een weynigh / want ick hebbe nu haest / mijn tijdt is verloopen. Gaerg. Voor eerst moet men / om alle quade præsumptie te benemen / in geen anders Thuyn gaen / sonder den Eygenaer by u te zijn / ten anderen / sult geen Bloemen met uw vingeren ofte handen aenroeren / nochte aen den steel / maer met een Stockxken ofte Balkjntje uyt

uw Houwg

uw Vrouws gestickt lijf/ niemant verachte oock een ander Mans Bloem/ maer prijse die/ ende acht se soo sy moop komt/ hooger; by exempel/ soo het een Mooye Lion is/ maekt 'er een Gouda af/ van een Admirael de Man, een Tourlon, van een Coorenaert, Admirael Cryntges. Waerm. Hoe soud' ick dat konnen doen/ ick soude wel het slechtste voor 't beste prijsen/ dat waer goet als gy altijdt by my waert/ en my eerst het selve seydet. Gaerg. Neen/ daer vooren behoeft gy niet verlegen te zijn/ want sy sullen u dat dadelijk seggen/ dat is een Tourlon, dat een Wit-rugh, dat Admirael de Man, dat een Scipio, dat wederom/ komt die niet schoon/ die en doet niet so hy behoorde te doen/ volght gy haer na/ dat sy prijsen prijset oock/ verachten sy 't verachtet oock/ altijdt gedenckende dat gy in eens anders Thuyn zijt. Waerm. Liebe seght my dan een wepnigh van de Couleuren/ op dat ick soo heel dom niet en stae. Gaerg. Wel/ om dat gy dan iets soudet weten/ Semper Augustus Wit met heel hoog Swart Voot/ gelijck een gespenckelde Angier, Vice Roy Paers Violet en Wit/ Bruyne Purper, Purper daer Witte streepen door lopen/ 't welck strack doorsnijt/ een rare Bloem/ Gouda schoon hoog Voot ende Wit/ maer meest Wit is best/ Lion slechter Voodt ende Wit/ men segt/ dat als een Gouda slecht/ een Lion moop voort komt/ geen onderscheyt tusschen beyden is/ ende daerom by sommige Vice Gouda genoemt werdt/ Blyenburger Wit/ met wat Paers Violet/ Coorenaert bleeck Voot en Wit/ men segt dat die voort gekomen is uyt een Wit-rugh, soo oock Nons Wit heeft fijne kleene streepkens: Ick kan 't soo niet verhalen/ als men de Bloemen siet kan men het best seggen ende wijsen. Waerm. Liebe seght voort. Gaerg. Audenaerde Paers met

witte ſtreepen / ende wat donckere ſtreepen / ſoo oock de Jan Gerritſz maer geen Wit daer by / de Mantel-bloem heeft wel dyederley Couleuren / als fluweel upt den Oyangie / Geel ende Root van Leyden, ſchoon Geel ende Roodt / Jory na-by, ofte als ſommige ſeggen / Sery na-by, om dat de bladen als Zyde zyn / ende hier ende daer roode ſtreepen; ick woyde moedt van ſeggen / hom laet ons liever eens dyncken / want van bupten is 't onmogelijck te ſeggen / de eene heeft het wit van bovenen / de ander van onderen / de eene is dus geſtreept / de ander ſoo / ſoo dat het onmogelijck is iemant te bedupden / te meer / alſoo dat nu roodt is / toekomende Jaer wel weder wit is / ende weder ter contrarie / ja al warender thien Bloemen van een ſoorte op een Bedde / ſullen al bpſonderlijck zyn / ende de Floriſten daerom ſoo dickwils dutten. Waerm. Ick ſal eens met u in den Thupn gaen / dat ickſe dan beſie. Gaerg. Als gy wilt ſal ick wel mede gaen. Nu / ick bzenght u eens / ey! ſiet / de kan is leegh. Anneken, Anneken. Chriſt. Hoe roept gy ſoo. Gaerg. Ick wilde wel eens getapt hebben / met dit ſchoon-maecken van de Hupſen is elck om 't beſichſt. Waerm. Het is niet van nooden. Gaerg. Zyt gy daer / waer zijt gy geweeſt? de kan is leegh. Chriſt. Gy ſoudt de Meydt geroepen hebben / dan / ick ſal tappen / ick ſal u wat ſeggen als ick weder kom. Godt gezegent u. Gaerg. Wat is 'er te ſeggen. Chriſt. Ons Buurman heeft aen de Marckt geweeſt / ende heeft een Plackaet van 't Hof van de Bloemen mede gebzacht. Gaerg. Is dat waer? Lieve haelt het eens. Chriſt. Siet / daer is 't. Gaerg. Ey lieve! myn bziendt Waermond, leeſt het eens. Waerm.

CO-

COPYE.

DE Staten van Hollandt ende West-Vrislandt, hebben op de Requesten aen hare Ed: Groot Mog: gepresenteert by de principale Geinteresseerdens aen de plantinge, voort-teelinge ende verkoopinge der Bloemen, residerende in de meeste Steden van dese Provintie, als **Haerlem / Leyden / Amsterdam / Alckmaer / Hoorn** ende **Enckhuysen**: Naer dat hare Ed: Groot Mog: daer op hadden gehad het advijs van den President ende Raden van den Hove Provinciael, van den voorsz Lande, verstaen dat voor ende al eer op haer versoeck te disponeren, hare Ed: Groot Mog: ende den voorsz Hove, naerder sullen werden geinformeert ende bericht, op den oorsprong ende tijdt van de successive ende groote rijsinge in 't verkoopen van de TULPEN, als mede van de subijte dalinge van dien, de diversiteyt van de gemaeckte Contracten, met den gevolge van dien: Midtsgaders de menighvuldigheydt van de Contrahenten en de respective Steden, 't welck hare Ed: Groot Mog: meynen dat gevoeghelijckst sal konnen werden gedaen ende geeffectueert, door de respective Magistraten van de Steden, die versocht werden partijen Contrahenten te accorderen, ende vereenigen, is 't doenelijck, ofte dat deselve anders gehouden sullen zijn, hare genomen informatie aen den voorsz. Hove over te senden. Ende worden middelertijdt, de Planters van de voorsz TULPEN, geauthoriseert, hare verkochte TULPEN, tot laste van hare Koopers die in gebreeken blijven, hare gekochte TULPEN te ontfangen, naer voorgaende behoorlijcke insinuatie te behouden ofte verkoopen, om haer kort daer na op de selve Koopers te ver-

verhalen, in gevalle verttaen souden mogen werden, dat de voorsz koopen haer effect behooren te sorteeren Blijvende middelertijdt alle vordere Contracten van 'TULPEN, in suspens ende ongeprejudiceert.

Gedaen in den Hage, den 27 April, 1637. Onderstont, ter Ordonnantie van de Staten, en was geteeckent

C. van der Wolf.

Gaerg. Ick hadde u gebroeht / dzincht eens. Waerm. Ick bedancke u/ ick bzeng 't u Christyntje. Christ. Godt gesegent u. Gaerg. Dat heeft dit Placaet te seggen / het is soo geleerdelijck gestelt / dat ick het niet en verstae. Waerm. Dat geloof ick wel. Christ Daer stont een Man by/ doen het ons Buurman las / welcke soo myn dacht mede aen de Bloemen wat gewonnen hadde / die sepde/ de Heeren hebben geen macht myn goet weeg te geven. Waerm. Die Man spraeck onderstandelijck/ want de Overigheyt komt toe sorge te dragen dat haer Gemeente / ende met een haer Republijcque niet te gronde gae / want dat siet men wel als eenige baetsoeckige het Geldt soecken op te dzingen boben de waerde / ofte quaet Geldt in te boeren / het selve verbieden ofte leger setten naer de waerde / hoe wel particuliere dickmael groote schade daer by lijden/ soo ook vermogen sy in andere Koopmanschappen / en ook / ik kan daer met upt verstaen dat sy de koopen te niet doen ofte aenseggen / maer dat een ieder gerust zy / ende haer neerinige ofte werck doe / tot dat naer breeder onderrechtinge sy verstaen sullen wat behoozlijck is / ondertusschen soude ick raden dat die wat soude gewonnen hebben / dat stelle /

stelle / of hy daer niet af hebben sonde ende die daer aen verlooren / ofte hy betacten moeste. Dan laet ons dat laten varen / en vertelt voorts van Flora. Gaerg Hy seyde dat men dese Flora alle jaren omtrent half Lente vierde / ende celebreerden eenige dagen / de jonge Lieden maechten Kransheus van Bloemen / Hoepkens ende Tuylkens / welken sy haer op-offerden / ende baden dat sy goede vruchten daer af wilde verleenen. Waerm. Wat verhaelde hy van de andere Flora? Gaerg Dat dese een Gemeene Vrouwe was geweest / die groot goet / ja een Keyserlijcke Schat vergadert hadde / gelijck gy my ooch eens verhaelt hebt / welck sy tot Testamente bespraeck de Stadt van Romen, waer door geschiet is / dat een kostelijcke uytvaert met haer gehouden is / welcke begroot werde wel by de dupsendt sestertien / ende alsoo de uytvaert een gerumen tydt aenliep / syn de gerechten over-al verspreyt / soo dat een groote toeloop van Volck daer van alle plaetsen was / niet alleene om te sien / maer ooch om gesien te werden / waer door mede gebeurt is / dat / gelijck meest van alle menschelijcke saecken dat men die voor het geestelijcke stelt / seyde hy dat men dese Flora voor de andere vierde / te meer / also men mede in de Lente haer uytvaert hielt / gelijck men noch hedendaeghs aen de Kermissen / welcke gehouden werden / bespeurt / die eerst ingevoert zijn / om de eerste Mille, welcke in die Kercke ofte plaetse gedaen is / en om de Kramen ende Batement-spelen besocht werden. Waerm Dat moet al een geleert Man geweest zijn die u dat seyde. Gaerg. Ja hy seyde noch meer / dat dese Flora (om de groote Schat / welck sy het Roomsche Volck naer gelaten hadde) soo alle Menschen herten in-nam / dat men op de Goddinne Flora

met

niet meer dachte / maer haer ter eeren / jaerlijcks Feeſt-dagen hielt / op welcke dagen alle overdaet ende ongebondene dertelheydt gepleeghd werde / ende ſoo verre quam / dat het geen ſchanden meer en was. Waerm. Seyde hy niet meerder? Gaerg. Neen hy / want wy wierden belet voorder daer af te praten. Waerm Voorwaer / het Floriſten leven nu ter tijdt / heeft by-na van het Roomſche Volck niet geſcheelt: Want weynige ofte niemant hebben gedacht / hoe ſoberlijck ende eerlijck ſy haer geneeren: Maer hoe ſy haer ſtaet ende inkomen vermeerderen / hare Huyſen vergrooten / ende in welluſten leven ſouden / op dat ſy met den Rijckeman mochten roepen: Nu mijn ziele, weeſt geruſt, gy hebt goeds genoegh. Welcke die antwoorde hireegh / ſiet / Van deſe nacht ſal uw ziele van u genomen werden: 't welck ſy niet en ſouden doen / ſoo ſy op de verganckelijckheydt van den menſch dachten; Want Quid eſt Homo? Flos, Pulvis, Umbra, Nihil. Dat is / Wat is doch een Menſch? een Bloem, Stof, een Schaduwe, ja Niet-met-allen. Gaerg. Dat 's wel geſeydt / ende het waer goet dat men daer altijdt om dachte. Waerm. Nu / goeden nacht mijn Vriendt / ick ſie uw Vroutje met / ſeghtſe goeden nacht van mijnent wegen. Gaerg. Als wy op het ſoetſte van ons praten zijn / wilt gy altijdt deur. Waerm. Nu goeden nacht / de Heere zy met u.

Na-

Na-reden.

BEminde Liefhebbers: gelijk alle Eeuwen hare gebreecken hebben gehad/ soo sijn wy in dese onse tijden daer niet af vry geweest/ waer af de Blom-handel van de TULPEN niet een van de minste mag gerekent werden / welk daeromme hebbe voorgestelt / op dat het soude dienen/ Ons tot vermaninge/ende de Nakomelingen tot waerschouwinge. Ons, dat wy (nu wijser gworden zijnde) onderschept souden maken / van een wettige ofte noodtwendige / ende onwettige ofte onnodige beroepinge; want onrechten ofte door nieuwsgierigheydt aengevangen handel / bupten ons beroep / sonder aenroepinge ende vertrouwen op Godt / zijn ongeluckig/ al-hoe-wel men groote voorsigtigheyt ende loosheyt daer toe gebruykt; Waerom men in 't Frans seer wel segt/ Homme propose, Dieu disposse: Den Nakomelingen, op dat sy als in een Spiegel siende / haer daer voor wachten souden. Hebbe die in Drie t'Samen-spraecken verdeelt / waer af WAERMOND en GAERGOED de Colloquenten zijn.

De eerste

D'eerſte ſamen-ſpraek **verhandelt 't leven der** Floriſten, **terwijl ſy in haer fleur van koopen en verkoopen zijn / en hoe 't daer mede toe gaet**; een Regiſter **van** Bloemen; **de ſubite** Val; **hoe / ende waer door.**

De tweede, **Hoe de** Floriſten **weder aen 't Werk zijn**; **de** Bloemen **die men geplant heeft te Boek ſtelt**; de Contracten **of** Handſchriften **die onder malkanderen gepaſſeert zijn**; **ook om in het** Ootjen **te verkoopen.**

De derde, **Eenige inbeeldingen der** Floriſten, **een** Regiſter **van de waerde der** Bloemen, **ſo alſſe in de Winter gegolden hebben / ende meeſt openbaerlyk verkogt zijn ende hoe na de** Val, **het** Concept, **welk eenige** Gedeputeerden **der** Floriſten **gemaekt hebben tot accommodatie van eenige koopen / en het** Placaet **ofte** Apoſtille **op de** Requeſten **der** Hoog Mog: Heeren Staten **van** Holland **ende** Weſt-Vrieſlandt, **over de** Bloemen.

Neemt dan deſe Drie Tractaetjens, **van de** Op **ende** Ondergangh **van** FLORA, **waer by ick verſtae de** Bloemen **van** TULPEN, **in danck**

Van uwe Dienſtw.

Adr. Roman.

FLORAES
Sotte-Bollen:
Afgemaelt in Dichten en Sangen/

DOOR

Verſcheyde Autheuren.

Alles na de oprechte Copye gedruckt.

MANDAMENT

Op ende jegens de Heydensche ende Turckische Tulp-Bollen.

Wy Bachus, Priapus, Zephyrus, Favonius, Ceres, Iris, Pomona, Flora en Vesta, Goden en Godinnen van alle aerdvruchten en gewassen der Aerden, **en de Dominateurs in Europa en haere Ommelanden** / Alle goede ende getrouwe Liefhebbers ende Voorstanders van onse Dominatien, Domeynen ende Heerschappyen, Saluyt ende Dilectie. **Wy hebben ontfangen d'ootmoedige supplicatien van onse seer lieve ende getrouwe Vasallen / haere** Hoogheden van Wijngaerden, Boomgaerden, Fruyt-hoven, Schoon-hoven, Kruydt-hoven, Kool-hoven, ende Speel-hoven, **certijdts wel loffelijck ende prijsselijck voorsien / ende verciert wesende elck naer hare qualiteyten / met alle lustige oorbaerlijcke / proffijtelijcke / rieckende ende smaeckende vruchten : als** Druyven, Appelen, Peeren, Pruymen, Abricosen, Mericotons, Abricotons, Kersen, Kriecken, Moerbesen, Quéen,

Noten, Miſpelen, met hare geaſſocieerde: midtsgaders van onſer Wel-Edelen, Vry-Heeren ende Jonckeren, Laurier, Rooſemarijn, Thymus, Nardus, Mazelyn, Baſilicum, Mirtus, met hare gevoeghden / ook van onſe Vrye Juffrouwen, Chamomilla, Melilota, Angelica, Artemiſea, Pimpinella, Salvia, Rutha, Agnus Caſtus, Cariophillata, Calamintha, Nigella, Beta, Braſſica, met hare adherenten / als mede van onſe Cadetten Monſieur Roſa de Provance, Lijf verf-roode ende Witte wel-rieckende Rooſen, Witte ende Roode Lelyen: mitsgaders Juffrouwe Chariophylea, Ginoffel, ende Nagel bloempje: Inhoudende onder anderen / hoe dat ſy over 10/ 20/ 30/ 40/ 50/ 60/ ende meer Jaren / ja langer tijdt dan memorie der Menſchen gedencken konde / zijn geweeſt in ruſt / deughdelijck ende vredelijck poſſeſſie / (uytgenomen de turbatie hier onder geroert) van te hebben ende beſitten in allen grooten ende Heeren Hoven van eeren / elck naer ſijnen aerdt ende qualiteyt / de hooghſte ende eerſte plaetſe dewelke ſy-lupden niet en hebben verkregen by eenige uſurpatien / maer door haren goeden getrouwen dienſten / reucken ende ſmaecken / die ſy-lupden haren Heeren ende Opper-hoofden niet alleen in blooten geſichte / maer in reucken / ſmaken ende gevoelen gedaen hebben / ja ſelfs tot ſiedens ende bradens toe / ende noch doende zijn / ſulcks dat de preeminentie die ſy tot noch toe gehad hebben / is geweeſt ende als noch is een wel verdient Penſioen / 't welck wel ende deugdelijck by hen lupden verkregen ende geinterineert is geweeſt / niet alleen in Clooſters / Kercken ende Klupſen / die hen met haer bereiert hebben gehadt / nemaer oock 't Hooft / Boyſten ende Mouwen van de Juffrouwen / die hun ſelven daer mede plachten te beſieercken ende be-

behangen als Sint Jacob met sijn Schulpen. Boven alle / 't welcke noch in consideratie was komende, de Edele ende outtspot van Joncker Laurier, met de welcke alle Keyseren, Koningen ende Potentaten haer tot triumphé van hare Victorien / tot een Segen-Crans plachten te laten vereeren / ja dat meer is / dat wanneer men iemandts Adeldom / Geleerthepdt / Deughden ofte Konsten wilde afbeelden ende bedupden / men geen waerdiger wiste te bekomen / ende haer Hooft te omblechten / als met de rancken ende bladeren van den nobelen Laurier / ende hoewel dien aengemerckt / niemant en betaemden de voorseyde Heeren Siemonstranten in de voorseyde præeminentie ende prærogativen eenigh hinder / kroot ofte letsel te doen / 't heeft nochtans gelust verscheyden gemeene Lupden / soo upt den slick ende dreck-wagen gesproten ende opgekomen zijnde / als den genen / die in plaetse van op Ridderlijcke Paerden te rijden / op Houte Paerden plachten te sitten / ende hare Weef-getouw / Winckelen ende Koop-handel waer te nemen ende gade te slaen / hun wel vermetelijck ende stoutelijck te Baptiseren / te wesen Floristen, alle in klepnachtinge ende tot versmadenisse van de voornoemde Siemonstranten / ende haren deughdelijcken ende vredelijcken possessie / hen-lupden voorts van hare oude plaetsen / prærogativen / eeren ende voordeelen / feytelijcken te spolieren / ende in hare plaetsen wel stoutelijck te stellen ende setten Heydensche ende Turcksche Bollen / gesproten upt Thracien, Cappadocien ende Narbonen, die noch reuck noch smaeck hebben / ende daer-en-boven vergiftight ende van quaden aesem zijn / ende nergens toe en deugen / noch der Menschen ofte Gedierten gesonthepdt aen en

brengen ofte dienſt en doen / nemaer / haer maer voor een korten tijdt tot nadeel van de negotiatie van eerlijcken luyden koop-handel / met haer coleuren vertoonen / gelijck eenen Tamer-ſpeelder met vreemde kleederen van couleuren gedeguiſeert zijnde / ſijn perſonagie vertoont hebbende / terſtont vertreckt ende verdwijnt / hen-luyden toe-eygenende diverſche namen : als Semper Auguſtus. Generaliſſimo à Coſta. Generael Delphius. Voor de Wint. Paragon van Delft. Admiraal van Hollandt. De beſte Vice Roy. Generael Verdijck. Admiraal van Enkhuyſen. Anvers van Bol Generael Juri Caſſteleyn. Beſte ſoort Grebber, ende Paragon de Man. Mitsgaders meer anderen / hier onnoodigh ende niet waerdigh te verhaelen / van alle de welcke ſy-luyden haer Monopolium, Profeſſie ende Feeſt-dagen maken ende celebreren / ende daer-en-tegens der Supplianten vruchten / reuchen ende ſmaken verachtende / ende dat erger iſ / haer in eenen hoeck ſtellen / daer noch Sonne noch Maen en ſchijnt / ja dat meer iſ / daer ſy naeuwe aerde nochte vochtigheydt krijgen en konnen / latende meer voordeels aen Diſtelen ende Netelen / dan aen de voornoemde Remonſtranten / vermidts deſelve hun met ſteechen ende byten weten te verweeren : Ende by ſoo verre ſulcks alleene gedreven worde by ſlechte / onnooſele ende eenvoudige Perſoonen / ſoude haer 't ſelve te vergeven zijn / vermidts ſy-luyden niet beter en weten / maer wordt gedaen by Edel ende On-edele Luyden van ſtaet ende qualiteyten / die een iegelijck ſchuldigh zijn recht ende Juſtitie te laten gewerden / ja dat erger iſ / laten daerommme hun ſlapen / te rugge ſtellende haer negotie ende koop-handel / ende profeſſie maken van den een des anders Hoven te beſich-

ſichtigen : niet upt debotien / geſijckt men te Romen gaet de ſeven Kercken beſoecken om Aflaet te hebben / nemaer om daer upt te nemen't gunt hen-lupden aenſtaet / zijnde elcke dinger (van veele van hen-lupden) als eenen wroet-haeck. Ons daeromme ootmoedelijck ende Remonſtrantelijck biddende / om te hebben onſe behoorlijcke provisie tot haren eynde dienende. Doen te weten, Dat wy geneyght weſende ter bede van de voorſeyde Remonſtranten / alvoorens hier op gehadt hebbende den Raedt van onſen lieven ende getrouwen MEERRETTICH onſen Stadt-houder : midtsgaders 't advijs van onſen lieven ende beminden Prætor van de Warmoes-broecken, Heere over de Broeckoyſche Natie, van Heer Aert Op-ſocken, Heer Jan de Wortel, den Heere van Naves, de Vrouwe Spinagie, Blom-koole, Savoyſche ende Hierlandtſche Eppe, Juffrouw Petercelie, ende de Edele Vrouwe Savie, Monſieur Dragon, Meeſter Pimpernel, Raket en Nepte, Joncker Colte, ende ontallijcke meer andere / zijnde gereeckent by de Escropen van onſer Keuckene / hebben upt onſer vollomender macht ende authoriteyt de voorſeyde Heeren Remonſtranten / ende elck van hen byſonder / by provisie ende tot dat Partyen gehoort / anders geordonneert zy / geredintegeert ende geſtelt / redintegeeren ende ſtellen de ſelve by deſen in hare oude eere ende pre-eminentie / willende ende ordonnerende dat hen-lupden ſal volgen hare gewoonlijcke plaetſe / Geordonneert in een vierkante Muur ofte Tuynſel / ofte omſloten met een Doornen Hegge wel gemaeckt. Ontbieden daeromme onſen lieven ende getrouwen Mijn Heer den Mol van Wreutingen, Mijn Heer den Dol van Aertrijk, Mieren ende Pieren, Slecken ende Riſpen,

Aerdt-muyſen, Aerdt-vloyen, Kevers ende Sprinckhanen, ende voorts generalijck allen onſen Onderdanen / macht hebbende dit te exploicteren / dat in gevalle van wegeringen of vertreck / gy deſe onſe Ordonnantie ſtelt ter volkomen executie / elck na de macht die gy-lupden hebt / niet tegenſtaende oppoſitie ofte appelatie ter contrarie / ende in gevalle gy-lupden de voorſeyde executie niet volkomelijck en ſoudt konnen voltrecken SOO bevelen wy in dien gevalle den Heere van Vrieſlandt met ſijnder Hoyzheydt / den Heere van Rijp-landt, quade Luent, Lenard van der Nath, van Vorſt, Meester Diederik Winter-beecke, Pieter Vuyl beecke, Klaes Doncker-wolcke, met ſijn Moeder van Hagel ende Sneeuw, dat ſy U L. hier inne aſſiſteren / want ſulcks onſe gelieffte is.

Gegeven in onſe Hove des Hertens-luſt, *van onſen Rijcke 't ontelbaerſte Jaer. Ende was geparapheert* By onſen Stadthouder MEERRETTICH. vt.

Ter Ordonnantie van de boven-geſchreven **Goden** ende **Godinnen** / in haren Rade daer niemandt by en was.

Bloemendael.

LOF-

FLORAES GECKS-KAP
of
Afbeeldinge van't wonderlijcke Iaer van 1637 doen d'eene Geck d'ander uythroeyde,
de Luy Rijck sonder goet, en Wijs sonder verstant waeren.

LOF-DICHT
Van
CALLIOPE,
Over de Goddinne FLORA,
en haer beste pronck-cieraet,
den TULPA.

MYn Lupt en sal niet slaen de ouw voorleden deuntjes:
Het dertele gespuys van Minne-moers of seuntjes.
Mijn Lupt en sal niet slaen de soete Tovery
Des grooten Donder-Gods, hoe dat hy aen de zy
In 't dighste van het Bosch by Leda kon verkeeren/
En wat hy voerde/ bekleet met zwaene veeren.
Mijn Lupt en sal niet slaen het wonderlijcke net/
Bestrickende soo Mars als Venus op een bed.
Mijn Lupt en sal niet slaen de Toovtsen van den Hymen.
Maer Flora zal alleen my pzichtl'len tot het rijmen.
Het sal die Flora zijn/ die van der Musen-hooft
Apollo dagelijks op 't hooghste wozt gelooft.
Niet Flora, die wel eer dooz vzeemde minne-kunsjes/
En soete vleperp/ kon trekken al de gunsjes/
Kon trekken 't jeugdig hart van 't jeugdig Roomsch gebzoet.
Maer makende Goddin dooz 't vzeemd gewonnen goed.
Maer dese Flora is/ die selve de Druiaden
Beschaemt in godlijkheydt/ en alle de Naiaden.
Al wat 'er god'lijkheyds in Bosch of Velden zweeft/
Dat siet men dat in deez zijn beste lupster heeft.
Haer treffelijck cieraet/ en cierelijcke pzaelen/
Beschaemen al den pzael der Coninglijke zaelen/
Des grooten Salomons: want al zijn heerlijkheydt
Is by haer beste pzonk maer pd'le pdelheyd. Matth. 6.
Haer beste pzonk die is der Lelien geslachten/
Maer onder ook den Tulp de Kzupde-kenners achten/
Die van het Turkse volk/ na Tulbans g'lijkenis/
Een Tulpa is genaemt: maer Lilio-Narcisis'
Ook in Latijnsche spzack. Deez is het pupil der Blommen/
Die immermeer Natuur upt haere schoot deed' kommen.
In dese Blom alleen blinkt Flozaes heerlijkheyd/
Die dooz het gantsche land sich meer en meer verbzeyd.
Gelijk het menschelijk beeld by allerhande dieren:
Die af in 't water zijn/ of op der aerde zwieren:

Gelijk het Sonnig Gout by 't ander hart Metael /
En hoft'le Diamant by 't strenig Minerael :
Soo is deese Blom by al de Blompjes van de velden /
Die nu of binnen 's lands of elders zijn te melden.
Want al heeft Flora noch veel schoonheyd in 't gemeen /
Soo pronckt sy doch op meest met dese Blom alleen.
En nademael het geen dat wasdom / ziel of leven /
En slechts voortteeling van de Gemel is gegeven ;
Der boven 't ongesiclt hier heeft den oberhand /
Soo overtreft de Tulp het Gout en Diamant.
Laet Rosenobels eens gesaept zijn in der aerden /
Noopt sagh men dat die self weer Rosenobels baerden.
Saept eens den Diamant of and're hoft'le steen /
Noopt teelt de selve voort / maer blijft altijdt maer een.
Laet eens 't wijsgierigh brein den Tulipae betrachten /
Soo sal het merrcken de lebendige krachten
En wasdombaere ziel / maer door sy wonder teelt.
Hoe wonderlijk natuur in dese Bloeme speelt ;
Hoe wonderlijk natuur de verwen doet verand'ren ;
Hoe dat hy d'een bezonckt met schoonheyt boven d'and'ren ;
Hoe dat deese Moeders zaedt / gesaept in 't beste landt /
Niet eenderhande teelt / maer kleurigh veelderhand'.
Ik wil hier geen waerdy maer treflijkheden stellen /
Want veeltydts al het volk waerdy upt raerheydt tellen.
Dus wort een hoorentje of andere raritept
Veel boven 't Gout-eteraet gecacht in waerdigheydt.
Of soo ik noch waerdy tot meerder stof van roemen
Hier by vervoegen wou / sou 't raerste van deef' Bloemen
Der stijgen boven 't frupt of 't edelst aerd'-gewas/
Want aen te sien den pryss / is 't al maer hoop en gras.
Soo dat 'er door een pond der raerste* Tulpans bollen/* Admi-
Acht tonnen Gouts en twee betaelt moet zijn ten vollen. rael van
Dus kan een Hollans boer meer krijgen upt zijn velt/ Enkhuy-
Als upt sijn onderset / een Graef of ander heldt. sen, by
Dit zijn de woztelen der schatten en Bonorum, kloene
Deeg Bollekens die zijn de Lapides Sophorum : stuxkens.
Want die een ander soeckt / wozt self van 't werck begeckt/
Nadien hy Lapis soeckt / tot dat hem Lapis deckt.
En soo men verder noch de krachten wild' ontsouwen
Van dese Tulpas Bol ; soo souden noch de Wzouwen
Verblijt zijn onder 't hart / nadien het raemijk kan
Weer bzengen tot geboel een half vermoepde Man.
Soo dat deef met Rakett, als een Salaedt / gegeten /
En na met wijn bespoelt / doet dzoevigheydt vergeten /
En ondertusschen sterkt soo Wzouw als Jongelingh /
Of ouwer mans persoon in Venus-haspelingh.

Aen-

Aenſpraeck van CALLIOPE,
aen de Handelaers.

LIeberſ van deeſ hoſt ijdtheden/
(Die het pronk ver overtreden
Van den Koning Salomon,
Welckers lof ſtijgt tot de Son/)
Maeckt niet dat dooz deſe Bollen
Uwe ziele raeckt aen 't hollen/
Dooz onrechte wandeling/
En misbzuyck van handeling.
In ſich ſelf is d'handel eerlijk/
Goed/ vermakelijk en heerlijk/
Dooz de groote heerlijkheyd
Die de Tulpa in ſich heyd.
Maer 't misbzuyck van alle ſaeken
Dat is ſondig en te laeken;
't Misbzuyck gaet den ſaeck niet aen/
Maer die 't misbzuyck onderſtaen.
Dus ſoo kan ons Bacchus bzuchten
Heel verquicken/ dooz genuchten
Die geſont zijn/ en weer ook
Maeken als een dul mans ſpoock.
Evenwel ſoo moet ſy weſen
Eben hoogh en ſeer gepzeſen;
Evenwel blijft Bacchus lof/
Al maeckt 't ſommig noch ſo grof.
Maer veel achten in haer ſinnen/
Meeſt dooz ſond' het groote winnen/
En ſy meenen/ dat een Man
Niet magh winnen 't geen hy kan:
Maer ſuyſt matigh tuſſchen beyden;
't Antwoozt hier met t'onderſcheyden
Tuſſchen 't geen noodſaeklijk is
En den menſch vermaeklijk is.

In 't

In 't noodtsaeklijk sijn de sinnen
Schuldigh op het reed'lijk winnen
Acht te nemen / en te sien
Staet en nudd'len van de lien.
Dus en mogen Ceres gaben
In de prijs soo hoog niet draben;
Want soo iemandt heeft gelaen
Schuuren met verscheyden graen /
En niet meerder is te bikken /
Maer door honger te verstikken:
Dese hand'ler / dese Man
Magh niet winnen soo hy kan.
In 't vermaeklijk magh met reden
Ieder een tot winningh treden /
Al is 't dat de winningh gaet
Boven Koninklijke staet.

Lustig.

Een Nieuw Liedeken
Van de
KAPPISTEN.

Maer de wijse:

Wat mach Gooseu doch gebreken, &c.

WAt bindt men al gekapte Sotten /
Midas hoppen vol van waen /
Die men siet te samen rotten /
Om het Blomkien Tulipaen /
Dat s'een ieder prijsen aen /
Soo hoogh en duur van waerden /
Of sy schoon // upt den Choon
Gekomen was op Aerden.

Men

Men siet dese Blom verheffen /
Van veel Lieden wijs geacht:
Groote kragen / lange beffen
Hebben 't nu soo op haer kracht /
Dat Jan Hagel daer om lacht;
Hy wil de Kap aentrecken /
En speelen bar // oock de Nar /
Als de groote gecken.

Piet verwart in sijne schulden /
Die is nu een groot compaen /
Hy koopt wel voor duysent Gulden
Van dees Bloemkens Tulipaen.
't Wijf moet sonder Hemde gaen /
Bleech van hongers plagen:
Kijft sy dan // op de Man /
Sy kryght dapper slagen.

Wat (seydt hy) gy malle Dante /
Koudt gy niet te vreden zijn?
Het is winst aen alle kanten.
Ja (seydt sy met groote pijn)
Ick sou wel te vreden zijn /
Dit moet gy wel weten /
Kon ick 't lijf // met mijn bijf
Daer maer vol van eten.

Sy roept al van groote winste /
Wijf en kindt lijdt groot gebreck /
Al de pochers hebben 't minste /
Dat weet ick wel Tulip-geck:
Wascht uw handen van dien dreck /
Wilt niet langer woeten /
Swijnigh dom / naer een Blom /
Met handen en voeten.

Eenen geck die maeckter veele /
Seydt ons spreeckwoort wel te recht /
Kale guyt die macy nu speelen /

Met

Mee in Compariciés recht:
Suppen als een Bacchus knecht/
Of Tempelieren plegen:
't Is een Kap // voor Jan Kap/
Tot dronckenschap genegen.
Leupe lieden schu van wercken/
Dient wel dese koopmanschap/
En die verdaert zijn van de Kercken/
Schuplt al onder dese Kap:
Krygh'se een hoeckse van die lap/
Soo meugh'se 't Weben staken/
'k Heb den druts // van 't gekluts/
Dit zijn schoonder saken.
Gorelof gy Tulpa gecken/
Geck van gecken uptgedroet/
Wilt u met die Kap bedecken/
Als men leverancy doet/
Speelt met hoopen bancheroet/
De Kap sal 't al verschoonen/
Slach op slach // dagh aen dagh/
Dit volgh't u ten loone.

Een Nieuw Liedeken
Van de
FLORISTEN.

Stemme: Roosemont waer gy vliet, &c.

1.

't Landt is vol sotten dol/
Die daer geven voor een Vol/
Voor een Tulipa/ voor een sleehte Blom
Twee duit duysent guldens t'eender som:
Dat 's een koopmanschap! dat 's een sinlijckheyt!
Die meenigh menseh verleyt
Van de rechte wegh/ die men hier bewand'len moet/
Om te krygen 't hoogste goedt.

Want

2.

Want men ſiet dat het hert
Daer door ſoo verbaſtert werdt /
Van het hooghſte goet / van het Hemels Mann',
Dat men daer niet wel aen dencken kan.
Elck heeft in ſijn hooft een Regiſter groot
Van ſijn Tulp-bollen ſnoot /
Die hy heeft geplant in de Aerde wel geſift /
Het hert is vol van deſe ſchrift.

3.

't Hert dat maeckt al meer werck
Van de Thuyn als van de Kerck.
De Blom tot Saron komt nu niet te pas Cant. 2: 1.
Bp de Tullipa of Iriaș.
Chriſtus Godes Soon / die en vindt geen plaets
In 't hert van deſe maets:
Maer de Tullipa / die ſtaet in haer hert geplant /
En hout daer in de overhandt.

4.

Chriſtus moet over al Luc. 2: 7.
Leggen in een Beeſten ſtal /
Bp dit broſtigh volck / dat daer in welluſt
Stelt ſijn hooghſte goedt en leeft geruſt:
Op zijn in haer hert vpandt van het krups / Phil. 3: 18.
En leven in Godts hups
Als de Tempeliers; en zijn ſtaegh van 's morgens vroegh
Tot 's avondts lact al in de kroegh.

5.

Sotte-bol / malle geck /
Hebje een Tulpa-bol gekreck?
Soo komt in de kroegh / neemt jou ſlagh wel waer /
Want uw neeringh is gelegen daer /
Schort jou een Gouda? ſchort jou een Branſon?
Of ſchort jou een Terlon?
Soo komt daer ter Marckt; Als de Sot komt op 't Marckt-veldt
Soo krijght de Kramer dickwils geldt.

6.

Flora werdt een Goddin
Om het ſchandelijck gewin
Dat ſy 't Roomſche volck heeft gelaten na /
Alſoo gaet het met de Tullipa.
Weenigh acht gewin voor Godtſaligheyt
En de behoefticheydt /
Een ſoo ſchandigh dingh! dus geraeckt men in de kap
Van al dis malle koopmanſchap.

't If

7.

't Is gelijck als men leest
Act. 16: 16. Van den waersseggenden geest /
Die daer is geweest in een ongeacht
Meysken / dat sijn Heer veel winst in bracht:
Of het is gelijck als het Silverwerck
Act. 29: 24. Voor Vrouw-Dianaes Kerck /
Dat de Silversmits inbracht een soo groot profijt /
En maeckte rijk in korten tijdt.

8.

Jan Hoop-al / Jan hoge-rijck
Speelen sy nu al gelijck /
Steecken soo haer hooft in de Sots Cappuoen /
Om de groote winst die sy dan doen.
Maer wat baet den mensch al des Werelts goet /
Als hy hier schade doet
Aen syn arme ziel? wat heeft hy waer meed' hy dan
De selve weer verlossen kan?

9.

Luc. 12: 20. Als die stem komt van Godt /
Desen nacht / o Blomme-sot!
Sal uw arme Ziel werden weer gerucht /
En gy als een Blom zijn afgeplucht:
Wie sal hebben dan uw' Tulp-bollen al /
Die gy in 't aertsche dal
Voor u hebt vergaert? sal de alderwaertste Tulp
U dan wel komen eens te hulp?

10.

Sal u in uw uptvaert
Wel drie duysent guldens waert
Desen sulcken Blom / die geen reuck en heeft /
Daer gy nu soo veel voor krijght of geeft?
Sal den Admirael, sal den Viceroy
U dan wel zijn soo moop /
Als de schoone Blom / die tot Saron staet geplant
In 't Hemelsch nieuw beloof de Landt?

Groote Vloeden, hooge Wateren,
Volgen Trommels, Trompets klaeteren,
Vogels gespoock en Visschen stryen,
Brengen honger en diere tijen:
Maer 't gespoock der Blommen ten lesten,
Sal verdwijnen in alle gewesten.

FINIS.

Een Nieuw Liedeken
Van de
FLORISTEN.

Maer de wijse:
Hoe legh ik hier in dees ellende, &c.

1. DE Sotten zijn weer uytgelaten
Te Amsterdam en te Haerlem /
Sy loopen over 's Heeren straten
En roepen met een groote stem/
Tegen den rechtsinnigen Chrisien:
Gzoot is de Flora der Floristen.

2. Gzoot is Flora, de Blom-Godtinne /
Het hapz hangt haer om 't hooft geklamt/
Gelijck een gladde Meerminne/
Sy is gebiest / geboozt / geblamt;
Gelijck de Bakel-bonte Hennen /
Die haer geslachte niet en kennen.

3. Gzoot werdt het Gulden Kalf gereeknt
Bp Israël in de Woestyn /
Om dat het was met Bont geteeckent /
Maer Flora sal haest grooter zyn /
Om datse soo veel bonte Blommen /
In de Blom-hoven doet boozkommen.

4. Gzoot was Baäl geacht / ook ginder
Bp het volck in 't beloof de Landt;
Maer Flora wozdt geacht niet minder
Bp onse Naem-Christenen: want
Sy wozdt geacht in veel Gemeenten
Boven Goudt en edel Gesteenten.

5 Gzoot was Bel in der Priesters oogen
Te Babel / om 't groote gewin;
Maer Floraes waerschijnende loogen
Die is al grooter in ons sin /
In ons sin / die als Bels Bzophesen
Van der Afgoden offer eten.

6. Gzoot was Diana te Ephesen
Geacht onder de Silbersmits;
Maer Flora sal haest grooter wesen
Bp de Floristen, overmits
Dat Flora haer meer doet floreren
Als Diana haer Tempel-heeren.

7. Demetrius Silveren Tempels
En deden soo veel krups of munt
Niet vallen upt Dianaes Stempels/
Als Flora hare minnaers gunt.
Daerom sullen Floraes gesellen
Haer noch boven Diana stellen.
8. Diana deed' alleen welbaren
De Silversmits / in haer handtwerck:
Maer Flora doet veel goets vergaren /
Alderlep volck in Bacchus Kerck /
Daer men de Heyligen bint met Hoepen:
Groot is Flora, hoort men daer roepen:
9. Groot is Flora, hoort men daer singen
De Floristen met groot geraes /
Om dat se doet soo groote dingen /
Dat sy haer minnaers voor het Aes /
Ja voor het Aes dan haer Tulp-Bollen
Weet hondert guldens af te pollen.
10. Groot is Flora, om deser saecken /
Dat sy de groote lup soo klepn /
En de kleyne soo groot kan maken
Datse hebben het goedt gemeyn /
En dat sy t'samen hosse-bossen
Op Wagens / Karren en Karossen.
11. Groot is Flora, en hoogh verheven
In het bouwvalligh Christendom /
Soo langh als haer Hooplieden geben
Vier dupsent Guldens voor een Blom:
Die in waerheydts oordeel reghtvaerdigh
Niet is een halve stuyver waerdigh.
12. Maer als het radt van avonturen
Met Flora eens sal omme slaen /
Sal 't meenig onverwagt besuren:
Als hy sig ziet te gronde gaen:
Soo hoogh als sy nu is geresen /
Soo groot sal haren val dan wesen.
13. Daerom (o mensch) wilt niet betrouwen
Op Floraes rijck / want Hend' is 't End';
Al die daer op haer hope bouwen /
Bouwen op een krank fondament:
En sullen voor al haer rijckdommen
Hebben een deel nietige Blommen.

FINIS.

Kozte aenwijsingh van de Blomme te Saron, ende een Rooſe in 't dal, die vooz de rechtsinnige Chziſtenen een onwaerdeerlijcke Gulden Rooſe is: anders genaemt de Rooſe van Jericho, welcke den Paus Urbanus, de vijf de van die name/ Anno 1362. wilde nabootſen: maeckende een Wet / dat alle Jaren op den Sondagh Letare, een gewijde Rooſe ſoude werdt geſchoncken worden / aen de groote Heeren / welcke Rooſe men oock de Rooſe van Jericho noemde / ende is namaels veranderd in een Gulden Rooſe. Waerom gy de waeromme / ſoo is het antwoordt / om dat hy veel ander Gouden Rooſen daer vooz ſoude krijgen/ vooz hem ende ſijn naſaeten in den Stoel Petri, &c. Vooꝛgeſtelt tot ſtichtinge van alle Chziſt-gelovige Sielen.

Op de Wijſe:

O! nacht / jaloerſche nacht.

Ofte: O Heere, gy ſtaet al in mijnen ſinne, &c

1.

MYn Luyt en ſal niet ſlaen, mijn kreel en ſal niet quelen
Van Flora de Goddin / en haer hoſt'licke mal:
Maer ick wil op mijn Luyt een loſlick deuntje ſpelen/
Van de Blom te Saron, en een Rooſe in 't dal. Cant. 2:1.

2.

O! Blomme te Saron, wilt in mijn hert ontlupken/
En verquicken mijn ziel met uw bloeyende jeught:
O! Rooſe in het dal, laet my inwendigh rupcken Eph. 5:2.
Den reuck uwer kennis/ dat ick bekenne u deught. Phil. 3:10.

3.

Ick en wil tot u lof/ met geen fabels vooꝛkommen/ 2 Pet. 1:
(Hoe kloeck en wel geleert datſe oock mogen zijn) 16.
Maer ick wil in uw Hof, u pzijſen met de Blommen
Van Gods beſchzeven Woozt/ dat is niet van het mijn. Cant. 2:5.

4.

De oogen des verſtants wilk my daer toe verlichten Eph 1:18.
En open doen mijn mont: op dat ick mach alſoo Pſ. 51:17.
Verkondigen uw deught/ dat het my ſelf mach ſtichten/ 1 Pet. 2:9.
En verhzeyden u eer/ O! Roos van Jericho. Syra. 24.

5.

O! Roos van Jericho, ick wil u open leggen
Vooꝛ een iederꝛs geſicht/ onder uw waerheydts Son:
Op dat elk weten mach wat dat het is te ſeggen /
Een Rooſe in het dal, een Blomme te Saron.

6.

Een Blomme te Saron, is Christus vol genaden;
Joh. 1:14. Want Saron, dat is vol: Christus is oock geweest
Vol genaed' en waerheydt in alle sijne bladen /
Joël 2:28. En maeckt ons zielen vol van den heyligen Geest.

7.

Van den heyligen Geest wort hy ons aengepreesen
Luc. 1:73. Gelijck een klare Son, daer in Godt heeft getoont
Hebr. 1:3. Het uytgedruckte beeld van sijn onsienlijck wesen /
Col. 2:9. Want de volle volheydt Godts lijflick in hem woont.

8.

Ps. 45:8. Godt lijflick in hem woont met sijn volkomen Godheydt:
Ro. 1:3,4. Volkomen is hy God; volkomen is hy mensch /
Joh 8:46. Uytgenomen de sond' en menschelicke sorheydt.
Hebr. 5:2. O! Blomme te Saron, geest my mijn volle wensch.

9.

Geef my mijn volle wens; wil mijne Ziel gelepen:
Joh. 1:16. Schenkme uw genade uyt uw dierb're heylfonteyn
Ik sal mijn heyl aen u / en aen geen ander weyen /
Can 2:16. O! Blomme te Saron, gy zijt mijn Blom alleyn.

10.

Mich. 4:8. Een Gulden Roose schoon is hy in al sijn leven /
Een Roose in het dal wort hy genoemt: daerom
Eph. 5:2. Dat hy een soeten reuck van hem hier heeft gegeven /
Heb. 12:2. En geblorpt onder 't kruys gelyck een Roose-blom.

11.

Gelijck een Roose-blom onder 't kruys / wort gebozen /
Lucæ 2:8. Soo is dees Gulden Roos hier in een Beeste stal
Mat. 2:16. Gekommen te voorschijn / onder Herodes tozen /
Ps. 84:7. Die sijn geboozten plaets maeckt tot een jammer dal;

12.

Jer. 31:15. Siet wat een jammer dal, siet wat een dal der tranen
Is Bethlehem geweest op Aller kind'ren dagh /
Doe Herodes syn boos hert tot moorden ginck vermanen /
Wat was 'er in die plaets een jammerlick geklagh.

13.

Een jammerlick geklagh was hy den toozen Eder /
Mich. 4:8. Daer den verwachten troost / de Gulde Roose quam
Te voorschijn / maer niet was in dit broedigh onweder
Dat in een kozten tydt veel kinderen wegh nam.

14.

Wat zijnder op een dagh al kinderen gedoodet?
Wat zynder op een dagh al zieltjes weeh geruckt?
Wat zynder op een dagh al Rooskens uytgeroodet /
Op dat de Gulden Roos sond' woorden afgeplucht?

De

15.

De Roos, de Gulden Roos, die quam hem niet ver-
toonen
(Gelijck Herodes dzoomt) om 't opperste gebiedt
Te hebben in sijn Hof, ontvlugt yet Koning kroonen/ Joh. 6: 15.
Want syn Rijck dat en was van deser Werelt niet. en 18: 36.

16.

De Werelt die vergaet met alle haer wellusten: 1 Joh. 2:
Maer die Gods wille doet / die blijft eeuwigh: gelijck 17.
Christus, die niet en hadd' om 't hooft hier op te rusten Mat. 8:20.
Sijns Vaders wil te doen dat was syn Coninckryck. Ps. 40: 9.

17.

Dat was sijn Coninkryk dat hy ons soud' verloffen Joh. 4:34.
Upt Sathanas gewelt/ dooz yet lijden des doots; Hebr. 2.9.
Maer niet om dat hy hier soud' ryden in Karossen,
Gelijck veel lupden doen / die garen zijn wat groots.

18.

Die garen zijn wat groots / gelijk de groote Heeren/
Die setten haer te Paerd, en maken dat wel moe/
Met ryden oder wegh: maer den Koninck der eeren/ Ps. 24:7, 8.
Reed op een Ezelin, na Jerusalem toe. Zach. 9: 9.

19.

Na Jerusalem toe reed hy/ tot vooz den Tempel.
Veel lupden ryden oock met Ezels na de Kerck/
Op Pallem-Sondach / om te volgen dit exempel. In t Paus-
't Geschiet onder de Roos; dog 't is maer narren werk. dom.

20.

Holla! 't is hoogh genoeg; my dunckt ick hooz daer
roepen
Uruyst hem/en doet hem weg/ hy mackt her al te grof;
Daer wozd de Gulden Roos gebzocht dan 's regthuys Matth. 27:
stoepen / 27.
Gaet met een Doornenkzoon na 't Moozdenaers
Kerckhof.

21.

Gaet med' buyten de poozt gy weeld'rige Floristen, Heb. 13:13.
Leert wat dat is gesegt een Roose in het dal; Matth. 11:
Leert wat dat is gesegt/een Uruysdzagende Chzisten; 29.
Chzistus de Gulden Roos, u dat wel leeren sal. Heb. 12:2.

22.

O Chzistus Gulden Roos, met recht zijt gy geleken
Sy een Roos' in het dal; want van de Menschen boos
Zyt gy hier oder al gepzickelt en gestecken/
En in uw bloet gedeerwt/ gelijck een Roode Roos.

H. Hofman.

Een Nieuw Liedeken

Van de fijne

FLORISTEN,

Die niet en gaen in de Kroegh / ende derhalven van de grove willen onderscheyden zijn.

STEMME:

O! nacht, jaloersche nacht, &c.

1.

Ick weet niet of ick wil Heraclitus behelen
Te komen op 't Tonneel met een dzoevig gelaet /
Of dat ick beter sal den Democritus spelen /
En belachen het geen dat hier nu omme gaet.

2.

Lacht Democritus, lacht / lacht om de handelinge /
Van ons Koop-lieden die 't hooft hebben in de Kap /
En niet gaen in de Kroegh / maer in de Wandelinge
Van onse Pzochi-kercki / om te doen Koopmanschap.

3.

Om te doen Koopmanschap in veelderlepe Waren /
Maer meest met den Tulpaen / die nu soo waerd geacht
Wordt / dat men daer dooz geeft soo veel als in vier Jaren
Een goedt Pzediker wint / met sijn eerlijck Ambacht.

4.

Met sijn eerlijck Ambacht: want onse Pzedicanten /
Die soecken dooz haer dienst in onse Pzochi-kercki /
De Blomme tot Saron de Lieden in te planten.
Wat dunckt uw Paus Urbaen, is dat geen eerlijck werck?

5.

Wat dunckt uw Paus Urbaen, van sulcke Kappelaenen?
Die van de Blomme-marckt spzecken in 't Bede-huys /
En als men van de Blom tot Saron gaet vermanen /
Daer upt nemen de vlucht / gelijck de Dzoes van 't kruys.

6.

Is dat al eerlijck werck? zijn dat al fijne Chzisten?
Die soo 't Huys des Gebedts maken tot een moozthupl:
(Al zijt gy om 't gewin ook al te met Floristen)
Ick denck wel dat gy dit niet my sult schouwen dupl.

Al

7.

Al hebt gy om 't gewin/des werelts groote Heeren/
Met een gewijde * Roos' beschoncken al te mets; *Ao. 1362.
Ik denk wel dat gy deez' Hooplup niet sult vereeren Leefden
Met een gewijde Tulp, in het Hups des Gebeurs. Urbanus, de vijfde
Paus van die Name, hy maeckte een Wet, dat alle Jaren op den Sondagh Letaræ, een gewijde Roose wech geschoncken soude worden; dese Roose noemen sy de Roose van Jericho, en wordt groote Heeren tot een present geschoncken. Vraeght gy naer de nuttigheydt, soo is het antwoordt, dat sy nergens toe nut en is, dan, de Werelt wil bedrogen zijn. Georg. Nigrino, pag 510.

8.

Maer ick denck dat gy soudt de koopers en verkoopers
Verdrijven upt de Kercke / en plegen strenge wraeck:
Want gy hebt eertijdts wel ons genaemde Herdoopers
Verdreven upt haer Landt / om een minder oorsaeck.

9.

Dit volck dat hem voor God alsoo plagt te verklaren:
„ O Heere en ontmaeckt ons doch u Erf deel niet!
„ Want wy en soecken hier geen schatten te vergaren /
Dat singht om 't vupl gewin nu al een ander Liedt.

10.

Ja 't alderfijnste volck steeckt nu in den tijdt verpligh
Ock het hooft in de Kap / om 't schandelijck gewin.
„ Het spreeckwoort is hier waer: daer was noopt kap so heplig
„ Of de Dupbel die krijght daer ock sijn hooft wel in.

11.

Daerom moogt gy Urbaen, deez' Hooplup wel bpleggen
Een gewijde Tulpae / die hier meest wordt beminde /
Want sy en weten niet wat dat het is te seggen /
Een Roos' van Jericho, soo is dit volck verblint.

12.

Lacht Democritus, lacht / lacht om deez' Sotte-bollen/
Die vergeten Gods Rijck en sijn gerechtigheydt /
En broeten in de aerdt gelijck de blinde Mollen /
Na het kostelijck Mal / dat daer begraben lept.

Te pleyten voor het hooge Hoff',
En Blommen koopen sonder Loff;
Roock te drincken om de smaken,
En door het Vuur Goudt te maken;
Het Water na om hoog te dringen,
Dit zijn vijf onnutte dingen.

Een Klaegh-Liedt,
Wegens de Lely NARCISSE,
OFTE
TULIPA.

Stemme: Hoe legh ick hier in dees ellende, &c.

1.

Ick mach wel klagen met veel reden /
Dat men my dus verachten gaet:
Om dattet veel gelt voor my besteden /
Daer door komt veel verachten quaedt:
Nochtans ben ick een schepsel des Heeren:
Wie my lieft / moet den Schepper eeren.

2.

Ick ben de Lely Narcisse schone /
Daer van den Ouden getuygen geest /
Dat Salomon in al sinnen Throone /
Soo heerlijck niet en heeft geleeft:
Daerom die my dus gaen verachten /
Bedencken mijn schoonheydt en mijn krachten.

3.

Met groten rouw mach ick wel klagen /
Dat ick soo seer worde bemint /
Om dat 'er veel onmatigh jagen
Naer grooten rijckdom en veel pronk sint /
En dat sy my een Goddinne maken /
Wat kan ick daer tegen in dese saken?

4.

Dus die mijn schoonheyt nu beminnen /
Die lieven my niet om het geldt /
Maer om dat 'er veel anders beginnen
Naer gelt-sught dryven met gewelt /
Als of 't eeuwiglijck sou behlijven /
En elck in waen door winsten stijven.

Het

5.

Het is bedroeft / dat onder mijn name
Soo veel geldt wordt onnut verteert /
Met suppen / en brassen / dat ick my schame
Dat ick soo worde gebiolcert;
En seggen / ick moet met Bacchus trouwen /
Of anders soo sal mijn naem ophouwen.

6.

Ick merck dat in 't stil veel Floristen
De lieden senden in de kroegh /
En soo haer tijdt en neeringh verquisten /
Ja loopen met groot ongevoegh
Meer als naer Godsdienst te betrachten /
En brengen my tot groot verachten.

7.

Eertijdts plachten d'Ouders te suchten /
Wanneer sy sagen des jonckheyts lust /
In d'Herbergh te loopen / wat sijn de vruchten?
't Schijnt of sy nu al sijn gerust /
Als maer profijt komt van mijn Bollen /
Daerom moet ick over de tonge rollen.

8.

Men siet hoe mijn Bloemisten loopen
In de Kercken achter straet /
't Is maer wilt gy geen Bollen verkoopen?
Men oeffent qualijck anderen praet /
Dan / gisteren heb ick soo veel gewonnen /
Al is de Koopmanschap maer begonnen.

9.

Sy weten malkanderen aen te seggen /
Komt by het gesel schap op dese uur /
Daer gaet men de Koopmanschap aenleggen /
Men weter van geen droevigh gerucht /
Dan wel van suppen en van zwelgen /
Daer door ick my macht met reden belgen.

10.

Men treckt met Caleſſen ende Wagen
Met grooten pber dooz 't gantſche Landt.
Ick ſozgh den Heer en ſal 't niet verdzagen /
Dat gy kip ſoo hoogh bzengt in ſtandt:
Gaet veel geldt dooz een Aesjen geben!
Ick ſozgh 't woozdt in Chzonijcken geſchzeben.

11.

Och! ſonde ick een net zijn om zielen te vangen /
En dooz mijn ſchoonheydt haer bzengen tot ergh /
En onder mijn deckſel een gierighepdt hangen /
Met Jeſus gevoert zijn op den Bergh:
Soo waer ick beſt upt deſe Landen /
Dan datſe dooz my quamen in ſchanden.

12.

Den eenen bidt ick heel mocht verrotten;
Den anderen wenſcht ick waer gekoockt;
Den derden gaet dagelycks met my ſpotten;
Den vierden ſepdt dat 'er van ſpoockt;
Ander ſeggen de Meering ſal verloopen;
Soo moet ick 't met ſmaet nu al bekoopen.

13.

Men ſepdt dat onder de Heydenſche Afgoden
Maer een dagh ſomtijdts is geviert;
Maer dit ſpzeeckwoozdt moet men nu dooden /
Want ick wozdt alle daegh verciert /
Ge-eert met alle bzas-macklyden:
Dit moet ick om uw onmatighepdt lijden.

14.

Hierom ſoo moet ick opzecht ſpzeken /
Al ben ick ſchoon / mijn krachten zijn kleen:
Bp my ſoo zijn de Menſchen gelecken.
Hierom ſoo vermaen ick elck een /
Wilt my doch in geen ſchande bzingen
Dooz overdaedt in eenige dingen.

Wat

15.

Wat kan ick beletten dat dagelijcks brassen/
En dat men my jaeght hoogh in segat?
En die daer dagelijcks op passen/
Ick sorge sy raken van den padt
Daer zijnder die my upt lief de planten/
En 't misbruyck voorby gaen aen alle kanten.

16.

Maer soude men sulcke beminders binden
Die my maer lieben upt gierighepdt?
Om geldt te winnen/ sy loopen als blinden/
Haer is geen langh leben toe gesepdt;
En op mijn winsten dommineren/
En daerom de naem van de Tulpaen eeren.

17.

Hierom bermaen ick al mijn beminders/
Doet niet daer door ick word bespot/
Of anders soo schijnt uw doen als kinders/
Die van haer speelgoet schier maken haer Godt!
Noch laet mijn Pop geen Afgodt schijnen/
Ick sorgh myn naem sal anders verdwijnen.

18.

Lieft gy het geldt/ niet mijn vercieren/
Wanneer gy nu hebt geldt genoegh/
En krijght lust in ander manieren/
Soo sal ick (eylaes!) met ongenoegh
Veracht worden/ en weech gedreven/
Die lest voor my hier veel Geldt geven.

19.

Oorlof Floristen in de knappen/
Doch door uw quaedt leben my niet en schent/
En offe al veele van my snappen/
Ick ben een schepsel/ dat 's ick bekent;
Maer doet gy quaet in uw beleben/
Wort niet upt/ maer u toegeschreven.

FINIS.

Twee-spraeck van de

FLORISTEN.

Naer de wijse:

Nu leef ick in 't verdriet, In swaer doleur, &c.

Vrag. 1. FLORISTEN overlegt /
Is uwen handel wel?
Ep! leve my dat segt /
Of 't is na Godts bevel?
Ick wonder wel weten sict /
Daerom soo segget myn /
Isi goet / isi goet isi goet /
Soo treck ick met dees lyn.

Antw. 2. 't Is snaep (verstaet den sin)
Ja oprecht ende goedt:
Niet quaets en legt'er in /
Als men sich daer voor hoedt
Van ontrouw / eygen baet;
Al gaet men in de kroegh /,
Het is / het is / het is
Om winninghe Spaed en broegh?

Vrag. 3. Mach men om het profijt /
De Weereltsijn gelyck?
Op nachte ter ontydt /
Ter Herbergh Arm en Rijck /
Hanteren om dees Bol?
Magh men door dese Blom /
Den Heer / den Heer / den Heer
Verlaten oock daerom?

Antw. 4. De koopmanschap gaet voort /
Die quaet doet / kryght sijn loon
Van Godt / die 't alles hoort /
Aensiende geen persoon.
Die sich Godtvruchtigh draeght

In

In desen handel trouw /
Ten sal / ten sal / ten sal
Hem konnen schaden nouw.

Vrag. 5. Is dat Godtvruchtigh gheptdt /
Suppen en vraſſen veel?
Jn wulpſ en oetelheptdt /
Jn twiſt / nijdt en krackeel;
Jn logens / en bedroghy /
En meer Afgoderp?
Magh dit / magh dit / magh dit
Beſtaen / ey! ſegget mp?

Antw. 6. Veracht mp niet soo gaet /
Mijn aenlockende luſt
Heeft menigh Hupchelaer /
Met lieflijcke troetelruſt /
Die mp achte voor vreeſt;
En mi gelijck een Godt.
De winſt / de winſt / de winſt
Die maeckt veel wijſe ſot.

Vrag. 7 Maer wat is uwen roem?
't Is eene ydele ydelheyt:
't Is een metige Bloem /
Die doch soo wepnigh deught:
Gp ſtuppt en nijdt daer voor;
Of 't waer een groot Hegent.
Uw Godt uw Godt / uw Godt
Gp naulweyghs en kent.

Antw. 8. Die op mp ghaet vermoen
Voor langh hebben gehadt /
Vraegden om mijn Cappoen /
Jch gaffe haer: soo dat
Sp onuine zijn gheleert /
En handelen in 't ſtil /
Soo langh / soo langh / soo langh
De winſte volgen wil.

9. Gp

Vrag. 9. Gy onbedachten Menſch
Als gy 't al hebt verſaemt /
Ende alles naer uw wenſch /
En doet dat niet betaemt /
Sal uw de Tulpaen dan
Wel bystaen in den noodt ;
Als komt / als komt / als komt
De dyoeve felle doodt ?

Antw. 10. Ick neme mijn vertreck /
Gy maeckt my soo bangh /
En houdt my voor een geck /
Uw reden valt te strangh /
Adieu / oorlof hier mee /
Ick neme mijn afscheydt /
Dan nu / dan nu / dan nu
Tot in der eeuwigheydt.

11. Oorlof hier mee voor 't lest /
Wilt dit in danck ontfaen /
Neemt dit van my in 't best /
't Is uyt geen nijdt gedaen /
Noch oock uyt geen afgunst.
Florissen allegaer /
Ick schenck / ick schenck / ick schenck
U dit voor een Nieuw-jaer.

TULPAENS-LOF.

DE al uw leven slijt en nimmer moeyten spaert /
Op dat gy meer en meer veel schat van gelt vergaert /
Veel gout en silver / dat altyt soo waert geacht is ;
Der laet uw geltsucht / mits het waerders noch bedacht is :
De Tulpen spannen nu in waerdigheydt de kroon :
Het Gout wert nu te slecht / al blonck het noch soo schoon.
Hoopt Tupnen / plant en zaept / vergaert veel Tulpaen schatten /
Dat is de rijckdom / daer soo menigh nu na batten.
Maer vraeght gy / wat die Blom in sulcken achting stelt ?
Daer 's niemant die het weet / indien dit niet en gelt :
„ Het leven van de Menſch is even als de Blommen /
„ Die leeren ons hoe snel wy menſchen gaen en kommen.

NOTA.

NOTA.

Daer worden al te met veel wonderen tot gedachtenisse van de nakomelingen beschreven / ende insonderheydt wordt 'er een Lijste gevonden van 't Jaer 1547. waer in den goeden koop aller dingen wordt te kennen gegeven; maer de Lijste die wy hier sullen stellen / sal immers alsoo wonderlijck luyden: want in 't jaer 1636. mocht men koopen in Hollandt / alle dese naervolgende parceelen om de waerde van een Bloem:

Twee Lasten Tarw.	448 guld.
Vier Lasten Rogge.	558
Vier Vette Ossen.	480
Acht Vette Varckens.	240
Twaelf Vette Schapen.	120
Twee Oxhoofden Wijn.	70
Vier Tonnen acht guldens Bier.	32
Twee Tonnen Boter.	192
Duysent Pont Kaes.	120
Een Bedde met sijn toebehooren.	100
Een Pack Kleeren.	80
Een Silveren Beecker.	60
Somma	2500

Doet hier noch by een Schip om alle dese Waren te voeren / weerdigh 500 Guldens / soo hebt gy 3000 Guldens / om welcke somme de beste Tulp-bolle niet en is te kopen (soo de Floristen seggen.) Of dit niet een groot wonder en is in dese onse eeuwe / mogen de Nakomelingen die verstandigh zijn / oordeelen; ende de tegenwoordige hebben toe te sien / dat het jaer niet en gaet als de Joden / want dese hebben Christum verkocht om 30 penningen / sloeg het blad daer na soo om / dat men in de Destructie Jerusalems 30 Joden om een penning verkocht; en ten ware geen wonder / al quam den tijdt noch / dat men blijde soude wesen / dat men voor 3000 van dese Tulpen een last Tarw mogte krijgen / al is 't dat de dierteleyt nu soo groot is / dat men een schip vol schoone eet waren / waerdig 3000 guldens / minder acht als een Tulp.

FINIS.

Prophetie.

PApiſten, Geuſen, Menniſten,
Lutherſe, Joden, Sociniſten,
Cappiſten, Floriſten, Bloemiſten
Sullen noch twiſten,
Ja vechten, kijven en raſen,
Om Bol, Blom, Pondgoet, en Aſen,
Als dwaſen.
Verſtaet recht de waeromme,
Om een nietige Blomme.

Siet toe in tijdts

Non FLORA, ſed PLORA.

Een Nieuw LIEDEKEN,

Tegen de verachters der

FLORISTEN.

Stemme: Hoe legh ick hier in dees ellende, &c.

1.

FLora die heeft nu veel versmaders/
Flora die heeft nu kleene gunst/
Floristen houdt men voor qua-daders/
Afgodisten: maer waer dat kunst
Of wijsheydts plegen/ haer smaet-reden
Soud' van ons beter zijn geleden.

2.

Komt laten wy nu Flora roemen
Tegen dese verachters al/
Die ons nu geeft soo veele Bloemen
Hier in dit Haerlem soeten Dal;
By wien is Flora te gelijchen?
Want sy maeckt nu van armen rijchen.

3.

Sy doet de Geldt-Cantoozen open
Voor den Tulp-Bol, in desen tijdt/
Voor het meenigvuldigh verkoopen/
En groote winst/ dat werdt bemijdt/
Dat wordt bespot/ door Spotters spotten/
Recht of wy waren groote sotten.

4.

Doch waren 't alle reechte wijsen
Die verachten dees' Koopmanschap/
En Bloem-handelaers soo misprijsen/
Als die weerdigh zijn de Sots-kap:
Die andre Lieden wil begeecken/
Wacht hem voor het Sots-kap aentreecken.

5.

„ Al die vertrouwt op Aerdtsche schatten /
„ En daer in soeckt sijn zielen rust
„ En tyd'lijck voor 't eeuwigh ombvatten /
„ En soeckt te leven in wellust :
„ Die is niet recht wel sot te noemen /
„ En wint daer meed' in 't eynd' 't verdoemen.

6.

Die hier doet een eerlijcken handel
Tot profijt en sijns huys voorstandt /
En oprecht is in al sijn wandel /
Het zy wat hy dan slaet ter handt /
Die en heeft hem dan niet te stooren /
Al moet hy Spotters spotten hooren.

7.

Gy seght een Bloem en is 't niet waerdigh
Daer voor te geven sulcken som /
'k Bekent : Maer daerom niet soo waerdigh
Een oordeel over iemandt lomm :
Over die haer noemen Floristen /
Om haer niet te houden voor Chzisten.

8.

„ Een Chzisten blieft upt Bacchus Kercken /
„ Een Chzisten dient niet den Bupck-Godt /
„ Een Chzisten wacht hem voor 's vleys wercken /
„ Een Chzisten mijdt der boosen Rot /
„ Een Chzisten soeckt sijn Schat daer boven /
„ Een Chzisten laet die Schat niet roven.

9.

Der Bloemen handel is een wonder
Voor ons / en boven ons begrijp /
Dees Koopmanschap is oock besonder /
En mijn verstant al te onrijp
Hier van te geven een recht oordeel /
Dat men hier upt trecht soo veel voordeel.

Hierom

10.

Hierom moet ick het hier by laten /
Elck wacht hem voor bedriegerp :
Soo is 't onrecht die u dan haten
Om dese Bloeme kooperp /
Daerom dryft uw handel in eeren /
En wilt dit van die Bloemen leeren.

11.

't En is geen Flora die met Bloemen
Nu heeft bespreyt haer groene schoot :
Maer 't is een God / wiens macht wilt roemen /
Wiens Doet-banck is der Aerde-kloot /
En den Hemel sijn Stoel verheven /
Die hy ons upt genaed' wil geben.

12.

Want alle vleesch is hoop bevonden /
Haer heerlijckheydt is als een Bloem
Dat haest vergaet in korte stonden /
Waer is dan al den grooten roem ?
Waer blijft dan het ydel vertrouwen ?
En 't ongestadigh Rijckdoms bouwen.

Lievers van gevlamde Tulpen,
Lievers van gepleckte Schulpen,
Lievers van het dierbaer Goudt,
Lieft hier niet dat haest veroudt;
Lieft dat liefst is, en van waerden,
Liefst moet hier niet zijn op Aerden
Als dat ons hier soo rijck maeckt,
Daer men door in 't Beste raeckt.

Een Nieuw Rouw-mantels Lied,

Voor de

FLORISTEN.

Om dat FLORA in de Kraem is gelegen van twee doode Hoere-kinderen.

Naer de wijse van 't Swartinnetje, &c.

WAt is 'er nieuws? wat is 'er gaende?
Sal 't Flora noch langh houden staende?
Sal 't Flora noch langh houden draepen?
Soo will ick oock Tulp-bollen zaepen.
Waer Flora haer 't niet langer verdenc/
De Rupdt die moet een Hoere werden:
En sal na al dit soet vergaren
Een schandelijcke faute baren.
Waer komt de Fama seer snel-vluchtigh/
En blaest op haer Macroen lugt-ruchtigh:
Flora is in de kraem gevallen!
Het is te mal om van te hallen.
Flora die hier soo hoogh geseten
Was/ datse werd Goddin geheten;
Flora de Goddin van de Blommen/
Die is nu in de kraem gekommen.
Flora die soo plagh te floreren/
Die heeft by Bacchus (in oneren)

Dit zijn de Brieffkens die sy malkander gegeven hebben.

Twee doodt Hoere-kind'ren/
Nu moet haer rijcke heel verminder'en.
„ Gemaelde Blommen niet en ruycken/
„ Geschildert Brood en vult geen buycken;
De kinderen die niet en leven/
Die en sullen geen blp-mael geben.
Dees twee kinders van sleyender waerden
Die sal men gaen brengen ter aerden;
Die sal men ter aerden bestreden/
Met lange Mantels en Rouw-kleeden.
Daer zijn twee Schepen met zwart Laken
Gekomen/ om Rouw-kleen te maken;
Daer is een Schip met zwarte Baeyen
Gekomen/ om daer in te naeyen.
Draeght rouw gy Heydensche Blom-gecken/
En wilt uw Kap in d'oogen trecken;
Draeght rouw gy Heydensche Floristen:
Maer lacht gy rechtsinnige Christen.

De

De naeste Vrienden dieder bennen /
Die sullen haer selven wel kennen /
En volgen de Baer met seer weesen /
Want men sal der geen Rolle lesen.
Men sal der ooch geen Bacchus tranen
Schzeyen / en de Vrienden vermanen
Om te drincken heelen en halven :
Sy mochten onderweegh gaen halven.

Een Nieuw Liedeken van de

FLORISTEN.

Op den Regel /

Ongebonden best.

Stemme: Roosemont, waer gy vliedt, &c.

'T Houwelijck is gelijck
Veel Weperp op 't Aerdtrijck :
'T is gelijck een Kimp / die soo open staet /
Dooz 't Gevogelt met wat Kennip-zaet ;
't Is gelijck een paer Toztel-dupjes trouw /
Die men set in de Kouw /
Daer sy by malkaer sitten in de koele Mep /
Op een seer maeg're dozre Hep.
't Is gelijck het gespan
Dat de loose Dincke man
Op het veldt upt spzepdt / en wijdt open set /
Om soo wat te kzygen in sijn Net ;
't Is gelijck een Vlou die den Wepman ergh
Stelt / achter een Hoop-bergh /
Dooz de Snippen bet / die daer vliegen dooz de lucht /
Deg 's nachts al in de Uple vlucht.
't Is gelijck als een Fupck /
Die daer dient tot dit gebzupck :
Om de Steeckel-baers / en de felle Snoeck
Daer te kzygen om een donckre hoeck ;
't Is gelijck het Been dat de Quartel slaet /
En sijn stem hoozen laet
In het Somer-koozn: quick mp dit / en quick mp dat /
* Ik heb in langh niet veel gehadt.

En als 't Blommekoopen.

Het geldt dat de Floristen deelden.

's Avonds laet in de Kroegh.

* De Floristen sullen niet veel hebben.

't Is gelijck een Doolhoff /
Dat seer schoon staet in sijn Loff /
En hem moop opdoet voor de jonge Lien /
Die begeerigh zijn wat nieuws te sien ;
't Is gelijck een Vlucht / of een Vogel-koop /
Die schijnt te wesen moop
Voor het plupm gedier / dat daer in het water zwemt /
De Flo- En met eer tijdt wel wordt betemt.
risten zijn 't Is gelijck het gestoock
wat tot Van de Alchimisten oock :
bedaren Sy meenender Goudt upt te puren / siet /
gekomen. En 't en is boven Quicksilver niet :
Somma / 't is gelijck als de Blom-Goddin /
Die een seer groot gewin
Haer Minnaers belooft / en als 't al om komt / het is
Wie kan 't Een groote niet / een groote mis.
keeren ? 't Is gelijck Paulus seght :
Beter upt als in den Echt.
Als men sijn gewis / als men sijn gemoedt
Niet kan houden van d'onreynen gloedt :
Ongebonden best. Dyper houdt uw dyp
Van al die slaverny /
En jy Meysje-maet / kunje blusschen desen brandt /
Soo houd' uw self oock upt den Bandt.

Waer sal ick doch gelijcken by „ dees vreemde Blomme-koopery ?
't Is als den Houwelicken Staet „ elck Vryer meynt dat 't voorwint gaet ;
Het is in 't eerst wel Suycker-soet „ maer 't eynde smaeckt somtijdts als Roet :
't Was oock met den Florist al winst „ maer 't gelt komt in sijn Beurs het minst.

Dat doet hem suchten.

Klachte

Klachte van Joost van Hoztrycke /

Over de bedriegerye van

F L O R A.

Stemme: Jonge Dochters, vol van jeugden, &c.

1.

WAt es Flora een Goddinne?
Ba / se es een snoode Dacht /
Die tot dreck toe dient veracht /
Sy beloof de geldt te winnen:
Maer al die haer hingen aen
Heeft sy altemael verraen.

2.

Sy riep my in hare Kroegen;
Sy dee my eerst goede chier;
Sy schonck Wyn en lecker Bier /
Om my na haer sin te voegen:
Maer op 't leste geeft sy Gal /
En brenght my tot eenen val.

3.

Joost / sey sy / wat meught gy Weven?
Ba / hoe sit gy dus en wercht /
En uw Kneeten staegh en stercht?
Volght my nae / ick wil u geven
Veel goe dagen / ja veel Gout /
Springht van dat verbruste Hout.

4

Daer es Pietre / Jan en Gillen /
Die zyn al aen my geraekt
En ick heb 't al soo gemaekt /
Datse niet meer Weven willen /
Want sy krygen in de Kroegh
Kost en Bier / ja geldts genoegh.

5.

Ick liet my al mee verrucken /
Ick sprongh mede van 't Getouw /
Tanne / seyde ick / tot mijn Vrouw:
Smijt 't Getouw aen dupsendt stucken /
Nu men sonder wercken kan
Seer haest worden een ryck Man.

6.

Tanne was soo graegh als ickse /
Sy goopde het Wiel daer heen /
En wy gingen t'samen treen /
Om ergens een Bloem te sticken /
En te mercken wat de tijdt
Ons sou brengen voor profijt.

7.

Ick liep savonts in de Kroegen /
Ick kreegh Bier en noch geldt toe /
O docht ick / dit gaet wel / hoe?
Soud' ick my dan niet vernoegen?
Ick kocht daer een Goliath,
Daer ick goede winst van hadt.

8.

Ick quam soo vast in de kennis
Van de koopmanschaps manier /
Van 't Gesel schap / en het Bier /
Ick geraeckte in de wennis
Dan te looper in de Kroegh
's Avonts laet en smorgens vroegh.

9.

Doe ick nu was aen het looper /
Doe ick won hoe langs hoe meer /
Soo viel Floraes lof ter neer /
'k Kon myn Vollen niet verkoopen /
Siet / daer sat ick doe verstelt /
Als een Kramer sonder geldt.

Om

10.

Om den Wijn-koop te betalen
Heb ick Bed en Kleedt verkocht /
Of in 't Woecker-huys gebzocht /
'k Heb geen gelt om weer te halen /
Poverté woont in mijn Huys /
Noopt en dzoegh ik zwaerder kruys.

11.

Nu sit ick het hooft te klouwen /
Met de handen in het hayz /
Tanne maeckt nu groot misbaer :
Och had ick nu mijn Getouwen !
Ick sou weercken doo2 den noodt /
Want wp hebben geldt noch bzoodt.

12.

Ick die plach het Bier te warmen /
Die gesooden en gebzaen
Plach te smullen / 't is gedaen /
Ick moet nu met leege darmen
Kruppen in mijn leege Koop ;
't Bedt is weck / daer lept maer stroop.

13.

Pzincelijcke Metgesellen /
Laet ons hier niet langh beraen /
Maer weer naer het Weestouw gaen ;
Of wp vast ons selven quellen /
Gp krijght maer een Tulp of Roos /
Flora is doch Geldeloos.

FLORAAS

Swÿmel-ſnicken.

Gut, Mieuwes Suyp-graegh, voort, loopt nou nae Malle Floris,
En ſoeckt deur d'hiele Stadt weer dat ien goe Doctoor is.
't Bloem-Hoertje dat is ſieck, ſiet hoe treckt ſy de mongd,
En ſnackt vaſt na heur aam, licht geeft ſ'er gieſt terſtongd.

MJeſter Jan komt hier ien poosje
Brengd wat krupen upt je doosje/
Haeſtje doch/ ep! loopt wat ras/
Hier is ien niet wel te pas:
Woertje wie het is mÿn bzoertje?
't Is het looſe Bloemen-Hoertje,
't Is dat ſnoo geachte dier/
Och! dat geeft heur gieſt nou ſchier/
Siet wat zÿn heur kaeckjes blieckjes?
Heer/ het is geweldigh ſieckjes/
Doertje beſt doch lieve man
Of jer niet geneſen kan;
Boelt heur polsje ſleet ſoo ſlapjes/
Geeft er doch ien bzanckje knapjes/
Gzdineert het wel te deegh
Offe wat verlichtingh kreegh:
Lieve Vaer/ ep ſpaerd gien koſten/
Datje heur hier of verloſten/
Gut je kreegh al watje woud/
Al je hiele ſack vol gould;
Jae al niet as iemand miende:

Want

Want sy het veul eijckte vyende /
Die steeds wenschen / nacht en dagh
Dat se weer genesen magh:
Dat se heur ien reps deed laten /
Souw heur dat niet wel wat baten?
Heur de roeringh van het bloedt /
't Is mest hartseer dat'er doet.
't Slappen van de Ouwenaerders,
Croonen, Switsers zijn bezwaerders
Van heur (eertijdts) blye geest /
Doen die zijn geacht geweest /
Doen men die van tage pryssen
Soo tot hooge op dee rijsen /
Och! doe wasse soo gesongd /
En doen won men geldt as strongd /
Doen kost sy het lijf wat salven
As men soo by hiel en halven
Poopde van de klare voght /
Heer! wat hadse doe genoght /
Doen en wist sy van gien stenen:
Maer doen ging sy altydt henen
Bly en vzolick over street
Deer sy 't hooft nu hangen leet /
Doen was 't soete sloof je vzolick
Deer se nou soo geeps en olick
Seper siet gelijck ien schijn:
Wat dit loopt oock al te slim /
't Leeck heur luck en kon niet misse /
Doch het valt soo tegens gissen /
En dat in soo'n kozten tydt
Dit is al te grooten spijt:
't Is gien wongder isse zwackjes;
Want het zijn gien kleyne smackjes:
Maer 't zijn stoten bijster stijf
Die deer quetsen 't hiele lijf.

Wel

Wel wat hander oock niet beuren?
Om heur siekt sel meenigh treuren
Ja wel huylen snot en quijl /
Duerd dit siechts maer noch ien wijl:
Want men hield haer soo in eeren /
Snijers / Wevers / Pelsers / Heeren /
Ja / al 't volkje van de Stadt
In heur schier behagen had;
Och! dat sy nou quam te sterven /
Wel wat souder menigh zwerven
In benauthept om heur doot /
Och! die rou die was te groot;
Lieven Heer weer hreeg men 't laechien
Om al 't rou-goet of te maechen?
Al de Winckels raekten leegh /
Eer men deer genoegh toe hreegh.
Meester kost sep heur genesen /
Gut wat souder blydschap wesen /
'k Wed dat malle Jaep en mongd
Dan wel heest tot lachen stongd.
Pietje Quist-geldt deur dit hoozen /
Deed syn mongd dan op tot d'oozen.
Fransje Bijte-bier sou gaen
Dan van vreugd sijn buyckje laen:
Achterloot hoe sou in 't Haentje
Dan weer draepen 't bochtigh kraentje /
Hoe sou 't gaen a vous a moy,
Dat moet upt of 't is gien roy.
Jan maet toont nou iens je krachten /
Kost jer siechte maer versachten /
Dat se raechten op de bien /
Langst wat soud jou eer geschien!
Al de Haerelemse Wevers
Souden straex zijn milde gevers:
Want heur leven is 't er nou

Dat /

Dat / dat goet hout dan 't getouw;
Och! dat ſp de gieſt ging geben;
Menigh moeſter weer aen 't Weven/
Menigh moſt weer aen de Ploegh
Die nu mieſt zijn in de Kroegh /
Kijcht iens offe groote noot het /
't Lijcht ſchier offer nee de doot ſet;
Och! roept al de buenden t'ſaem /
Siet ſe ſnackt al ne'er aem /
't Swiet beginter upt te breken /
Ja mact ſ'is al ſongder ſpreken /
Al je moepten nou bp ſtaeckt /
'k Wed dat ſp 't niet lang mier maeckt:
Deer mee ſterft het looſe Meertje /
Laeſter noch iens nit ien beertje /
Heer wat is het ſloofje zwack!
Snick / dat is heur leſte ſnack.

TRANSFORMATIE.

FLORA die had gemaekt van Wevers en van Snyers,
En ander ſlecht geſpuys, Caleff' en Paerde-nyers;
Die ſtadigh in de Kroegh by Wyn en lecker Bier
Men dommineren ſagh, als kleyne Heertjes ſchier;
Dog ſiet wat vreemdigheyd, die 't volk na weynig dagen
Noch op een fraeye Heng ſt ſeer moedigh ryen ſagen,
Die ſitten nu al weer op 't mager houte Paert,
En ſpeelen poff, poff, poff, na al der Wevers aert.

J: Soet.

EEN

EEN
Klaegh-Liedt van
FLORA.

Maer de wijse:
Het was een fraey rijck Borgers kint, &c.

1.

O Flora, tot hoe grooten eer
Placht gy te zijn verheven!
Maer nu lept uwen glans ter neer/
Elck wil u nu begeven:
Gy waert ons een Goddinne/
Nu zijt gy een Sottinne
By elck geacht//en seer belacht/
Wie heeft dit oopt bedacht?

2.

Wy lieten al ons werchen staen/
Om staegh naer u te loopen/
En by u in de Kroegh te gaen/
Om 't Bloempje schoon te hoopen.
De Webers hier te Landen
Lieten 't Getouw verbranden/
Door hoop dat gy//van 't Weven vry
Haer all' soudt helpen bly.

3.

Wy hebben God/ Godsdienst en al
Om uwen dienst verlaten;
Ja oock u/ Flora, ten gebal/
Of wy ter Kercke saten:
Wy gaven Godt maer ooren/
Ons hart was u te booren:
't Was staegh Flora,, voor ende na/
Seer vroegh/ en 's avonds spa.

Gy

4.

Gy kreeght Menniſt' ende Papiſt
Met hoopen in de kroegen /
Men ſagh dat elck genaemde Chriſt'
U groote eer toe droegen /
Die d' alderbeſte Mannen
Wel plachten te verbannen /
Om een krackeel // of 't kiepn geſcheel /
Die dienen u geheel.

5.

Men ſprack meer van u en uw Bloem /
Dan van Godt en ſijn Hemel /
Men zwolgh door u ('k ſegt ſonder roem)
Door 't heel gat wel een Kemel:
Wy plachten om een Kooztjen /
Een Kantjen of een Booztjen /
Wel eer te vlien // van andre Lien /
Maer nu mach 't al geſchien.

6.

Maer waer door hebt gy / ô Flora!
Ons hart en ziel verovert?
Waer mee? wat gaeft gy voor gena /
Dat wy dus zijn bevovert?
't Was / geldt dat is het ſuyvel /
Daer door kan ſelfs de Duyvel
Man en Wyf // ja ziel en lijf
Trecken tot quaedt bedrijf.

7.

Maer al uw gaben zijn maer wint /
Hoe ſeer wy daer op leunden /
Hoe vaſt wy die hadden gevint /
Hoe ſtarck wy daer op ſteunden /
Na dat elck met verlangen
't Geldt mepnden te ontfangen /
Wat krijgt gy ſiet // een ſchoone niet /
't Is veel een zwaer verdriet.

Flora

8.

Flora gy doet ons groote schant /
Gy toont elck ons gebreecken /
Gy toont by Luyden van verstant /
Dat wy vol gelt-sucht steecken ;
Dat wy om geldt te krijgen
Tot onder de aerde nijgen /
Dat gierigheyd // die 't volck verleyt
Ons by de oozen heyt.

9.

Gy Webers staet niet lang en lijdt /
Verlaet Flora ontrouwe /
Die u al t'samen soo uptstrijckt /
Springt weer op uw Getouwen /
En wilt u weer begeven
Tot klutsen en tot Weven /
Knoopt aen den draet // schiet ende slaet /
Heel vroegh / tot 's avondts laet.

10.

Al hebt gy Brief liens in uw handt /
Van Koopinp onderschreben /
Oy ! scheurtse / en terstont verbrandt /
Sy sullen u niet geben /
Gy krijght niet eene Mijte /
Dus scheldt se vrylijck quijte :
Vorght haer niet meer // noch loopt niet seer /
Soo blijft elck in sijn eer.

11.

Oozlof hier mee Floristen al /
Oy ! wilt doch niet krackeelen :
Maer komt malkander te gebal /
Om het profyt te deelen /
Al moet gy wat verliesen /
Wilt vreed' voor schatten kiesen :
Wie door een Hoyt // sijn Warmoes stoyt /
Komt hier of daer te koyt.

FINIS.

Laetste

SNICKEN

VAN

Een Geest gebende

Haerlemmiter.

FOep dat ik oopt 't getouw ont-touwde/
En my op wint soo los betrouwde/
Dat ik my leunde op de lucht/
Op een noch ongeboren vrucht/
Dat ik het buut niet om te warmen
Gebruyckte/ dat ik suyst om-armen
En streelen most die gouwe kool/
Die/ of se wel in d'as noch school/
Dan Webers immers niet was rackelijck/
Dat ik te veel en al te smaeklijck
Dat opgesmolte proeven most/
Daer 't hepligh bitter beter kost/
En ons gesondre/ daer aen 't Weven
Ons is gheset een vredigh leven?
Daer reden wegh is/ woont een beest/
t'Onredelijck/ ik boven leest
En buyten spoor my ben gheweken/
En heb te lang in Son gheseken:
O FLORA! 'k weet gy seggen sult/
Wat klaeght gy/ 't is uw eygen schult/
Uw lenge ledigheydt/ uw treuren
En suchten baert/ en niet myn kleuren;

Mijn blaetjes die Apollo heeft
Van gouwe glansjes t'saem geweeft /
Die noch [illegible] hoe gedreven
Van Spinne-gift met blus sal Weven.
Mijn blaetjes die noch binnen knop
Nu zyn / die gy t'ontyde op
Hebt willen woeten / daer het Bijtje
Een wisser wicker is van 't tytje /
Het komt om Honingh in de Lent /
En voed hem sonder dat het schent /
Ot smet mijn lov'ren / gy t'ontyde
Dwerst uw beroep / en treet ter zyde /
(Uw min tot eer als my ter schant /)
En looft en lacht in onverstant /
En grijpt en graept na iet dat niet is /
En laet ontsluypen u dat iet is
Mijn Bloemtje dat ick liever noem /
Mijn Tulpje 't eemgst van mijn roem /
Wiens blam Aurora kan ontstelen /
Te blosen op Cappte delen /
Wiens root Robijn de kaelsjes van
Den ochtent kleurt / wiens wit dan kan
D'Albaste hoomen van het Maen-licht
Polijsten / wie my kan het aensicht
Genoegh verheld'ren om geblept
Te worden / of ook 't Aerdtrijck schrept
En schreeuwt mijn glans en sal niet zwichten /
Neen nimmer voor onlichte lichten.
Mijn Tulpa / sghi / bupten waerd /
(Nu ongesien en in de aerd /)
Een blek van schamblek sal aenwassen /
Noch lupcken voor het hassebassen
Van een verwaepde Maersc bup /
Voor 't scheeren van alsulcke lup /
Die beter bleven by het scheeren

Van

Van Web / als met Icarus beeren
Te vliegen soo. Dat is 't / dat is 't /
O FLORA! 'k heb mijn tijdt bergist /
Ik mp de schult / niet uw toerelien /
Ick heb mp selve laegs! verlicken /
En sterf ick nu de weelde af /
Set FLORA, set dit op mijn Graf.

Hier is dat niet en is, dat was doen
't niet en was,
Een rijk in arremoed, een dubbel
misgewas,
Een gecx bladt aen een Tulp, een
nietig wesen konder,
In tijdt een tijdeloos, soo opge-
gaen soo onder.

Doodt-Rolle

Ende Grof-mael

VAN

Floortje-Floraas.

Jaep Gaeg-rijk *och! wat reet? je* Floortje *is é ſturr've,*
Mijn lieve ſoete ſull, nou binje kiel bedurven;
Och! 't was een binne koorts die't Sieltje van heur joeg?
Doch weetje weerſe bleeff? ſe voer nae Nobis-kroeg.

FLoortjes oogen zijn geloken/
Nou heur Vrienden angeſpzoken/
Nou gebeden arm en rijck/
Om te volgen 't Zoete Lijck/
Sickes-Jan jep moet aen't Zaben/
Om te bidden tot begraben
Al die/ dieje hier ſiet ſtaen/
Bol, Schonæus, en Vries booz aen/
Bruyn, Warrées en Coelbiers Aertje,
Keet'laer, Rey, Jaep met ſijn Vaertje;
Deer nee Pietje Selde-thuys,
Dan ſoo alſebeſt nee't Kruys:
Loop dan luſtigh aſ ien bzper
Moontjes nee de Coop-vaardyer,
Kent dan boozt al watje meugd
Tot ons Keesje vol van Vreugd,
Kat'leyn met ſijn Neef Verſtraten,
En wilt Schapelteyn niet laten/
Dingtje en van Markens rag/
Tael met Teuntje in de Kas,

Ger-

Gerbrants Marten, en by desen
Moet mee Jantje Volckers wesen /
Brande Backer, Graef je maet /
Die soo 't goet bestellen gaet /
Dan tot Rombout in de Palmen,
Scharp', Frans Sweert en ook van Halmen,
Nodigt die mee mit sen Breur ;
Gaet dan voort tot Jan laet veur,
En in 't Swart-wout mit heur vieren;
Dat mee tot Verflayen wieren/
Bid' sijn Soon, en Vosjes Jan ;
Spreeckt dan alle best mee an
Keesje Bartels, Fop de Lieger,
En de Pelser naest de Vlieger,
Loop dan voort je best nae Meurs,
En dan nae de Kooren-Beurs,
Neck-veld, Staets, en de Geleerden,
En datje jou gangh dan keerden
Nae Verheyts, dat soo met een
Dert mit Geert van Rijp gebeen /
Heyntje in 't Verguld Uurwerckje,
En sijn Buren in dat Perckje ;
Loopt / op ! Jan loopt lustigh voort
En beschickt het soo het hoort.
Doch die ick hier heb vergeten
Moetje licht by dees te weten /
Want den eenen kend den aer /
Geet maer heen je raeckt wel klaer ;
En als 't Lijck dan is te Kercke /
Om de Duenden wat te sterckten /
Selmen voort het Groeft-mael doen
En de schja soo wat bergoen /
Eerst soo sel men Slae deer eten /
En de Suering niet vergeten /
Slae mit Suuring, lieve Knecht /

Dat moet zijn het eerst gerecht /
Dan Kom Kommer mit wat Kroten
Die mit Oog-Eeck overgoten /
En dan voor de twiede reys
Dienter anders niet as Vleys /
Een Ent-vougels maer wel Woorden
Die men set by Tongen smoorden /
Deer dan voort Kemp-hanen by
En schaft dan de Stock-vis by /
En set tusschen beye Steuren,
Op dat elck sijn lust mach keuren /
Marcht van Stekel-baerten mee
Op een Waterfootje tee /
Greefter dan noch op het leste
Groote Krabben mee ten beste /
Schenckt heur dan Koo neuse Wijn
Op dat elck mach vrolijck zijn /
Want men moet heur wel tracteren /
Brengt dan voor banket Muyl-peren,
En Capittel stocken by /
Brengt die met de Kijsten-bry.
Jan maet wilt dit soo beschicken /
Let te dege op je sticken /
Loop doch gau / doet alles wel /
Denckt wat loon je krijgje sel /
Daer wy sellen mithept tonen
En jou wel mit Stoters loonen /
Floortje leet noch wel wat nae /
Al lijckt het heur menig schae /
Eerst ist schad'lijck voor de Brouwers
En dan heur heure Tempel-houwers,
Deer men dickwils nacht en dagh
't Soete Floortje dienen sagh /
Dan de grage Slickebiertjes,
By de geelie treeke Diertjes /

Hoe

Hoe of Teunis-Kind de Weert
Mit syn Grijse lange beert,
Onse Floortjes dood sel smaken
Of 't gien Brayloft upt sel raken?
Noch syn Floortjes-Vrienden niet
Mier ten Offer komen siet.
Doch ick werd dat Zacharus
Noit te schendig in de lp is/
Wie weet hoe ons Haentje maet
Nou syn Veeren hangen laet/
Nou het gien gekkep van Litten
Hoort/ hoe treurig sel het sitten?
Dan het is een groot verlies
Veur ons Jantje in het Vlies;
En hoe stil ist op de Doele,
Want men hoord deer niet strioelen/
As men wel veur deuse dee:
Floortjes dood schaed heur al mee/
Doch 't is al om niet é sproken
's Heefter poortje al é loken/
Och! heur Giesje is 'er upt
Best mee nou de Klocken lupt/
Want met keermen en met kraken
Ken men't doch niet anders maken/
Deerom loop myn Jan loop heen
Dat dit Volckje wert é been/
Op dat Floortje nae heur weerde
Raeckt mit alle start ter eerde/
Geet/ doet as ick heb é sepd
Dattet Grooff mael werd betepd/
Want sp heeft dit soo bedongen
Eer heur 't Giesje is om sprongen/
En as sp dit had é deen
Isser affter upt é geen.

INVENTARIS
Van de na-gelaten Goederen,
Wylen
Floortje-Floraas.

Admirael v. Enkhuysen.
van Engelandt.
Erijntges.
van Hoorn.
Liefkens.
Admirael de Man.
Rotgans.
van Eyck.
Gelder.
Catellijn.
Admirael van Weenen.
Anvers.
Argentiers.
Alexander.
Audenaerde.
Bruyne Purper.
Brandenburger.
Buseloo.
Beschuyt-backer.
Brabanson.
Brabanson Spoor.
Bellaert.
Bruydt van Haerlem.
van Enkhuysen.
Blijenborger vroege.
laete.
Butterman.
Branson Klompmaker.
Coorenaert.
Croon Geele.
Witte.
Verkeerde.
Columbijn de Meester.
Camelot Krom-hout.
Columbijn met Wit Root ende Argentijn.
Camelot Koop-al.
Cenecourt.
Cent.
Cæsar.
Doctor Balten.
Duyck meen ick.
Duck Flory.
Dolabella.
Elsevier.
Egmont ofte regter-oog.
Fabri.
Gouda.
Gideon.
Geblutste.
Generael de Man.
Gedeelde.

Gevlam-

Gevlamde v. Cenecourt.
Goliath.
Geel en Root v. Leyden.
Generaliſſimo.
Gemarmerde van Caer.
van Goyer.
Generael Nieuw'lander.
Grebber.
Groote Standaert.
Groote Gepluymiceerde.
Hoe langer hoe liever.
Hagenaer.
Helena.
Jory Na-by.
Incarnadyn Gevlamt van Quaeckel.
Incarnadyn Branſon.
Juffrouw.
Jan Gerritſz.
Latour.
't Landt-Juweel.
Le Grand.
Lack Paspoort.
van Rhijn.
de Hooge.
Pieter Chriſtaenſz.
Lion.
Mooytjes Mooy.
Max van de Prins.
Meter-man.
Marveille van Quaeckel.
Moye Duyck.
Mercurius.
Nons Wit vroege.
Nons Wit laete.
Nette Branſon.
Nieuw'lander.
Nieuw'borger.
Olinda.
Parſle-maecker.
Purper ende Wit Jeroen.
Verwint.
Boſchaert.
Lakeman.
Kramer.
Perel.
Palto.
Provenier.
Petter.
Preſent Liefkens.
Parragon Liefkens.
Rijswycker.
Root ende Geel Verwint.
Root ende Wit Verwint.
Rattebeet.
Roosjen.
Zacyblom van Spoor.
Zacyblom van Coning.
Bol.
Gemeene.
Sori Liefkens.
Swijmende Jan Gerritſz.
Syl-straet.
Spits Lack van Quaeckel
Schilder.
Schrijnwercker.
Scipio Africanus.
Spinnekop Verbeterde.
Tourlong.
Tournay Calijn.

Tournay Heemskerck.
Tulpa Bitter.
Stam.
Gelder.
Reynout.
Trojaen.
Vice Roy.
Violet geboort Rotgans
't Weeskint.
Wit met roo Tippen,&c

Item, noch eenig Pondt-goed.

Cronen, Witte of Geele.
Switsers, Rijswijckers.
Gebiesde van Corenaert.
Admirael de Mans.
Geel ende Roodt van Leyden.
Audenaerden.
Corenaerts, Centen, &c.

Floortje - Floraas

Uyterste wil.

Doen Floortje *lag in nood, en dat se nau mier sprak,*
So dat van bangigheyd heur 't klamme swiet uyt brak,
Ontviel heur deur de ang st een klompje uyt ten gele,
Doen sey se, leet mijn volk dit nee mijn dood dog delen;
En dan 't verweende goedt dat sy noch achter laet,
*Hier al te guyse gaer in d'*Inventary *staet.*
Denkt wat een Schat is dit? wie of het ooyt soo grof sag;
Besiet dan of hier niet dit eer'lijk Groot mael *of mag.*

J. Soet.

Testa-

Teſtaments openinge en uytdeelinge,
Gedaen by de Vrienden en Erfgenamen / wijlen FLOORTJE FLORAAS.

Sie deer bygort, ſie deer! is dat om Flooztjes goedt?
Kees het ien bleeuwe kluys, en Frans ien neusje bloedt.
En onſe ſlimme Piet, ien jaapje in ſen koontje!
Ick ſey voor al dat goedt bygort niet iens God-loontje.

WEl Flip-buur weer nae toe? je loopt bpgozt ſo jachtig/
Wat heujze nu te doen? Flip, wel vzaegje dat maer agtig/
Hoe binje noch ſoo ſlecht? wat / weetje nieuwers van?
Ons Floortje die is doodt/ wel hep myn ſoete man/
't Sel op ien dielen gaen van al 't verwoende goetje
Dat ſy noch after laet/ wat binje ook een blootje/
Je weet ook niewers off/ en al get hiele Langa
Dat ſteet om deſe dood ſchier in de lichte vzangd.
Fop. Schier in de lichte vzangd! ſoo raeckteent wel tot kolen!
Dat hoop ick immers niet.
Flip. Wat binje by men ſolen
Een rechte ſlechte ſul/ ick miens het ſoo niet daar/
Maer datter volckje is ſoo twiſtig mit malkaar
En datſe niet en doen als kyven en krakeelen/
Het lijckt dat ſy de ſchat niet wel en kunnen deelen.
Fop. Wel is 'er ſoo veel goet? Flip, Ja goet bpgozt als graes.
Fop. Soo wou ick dat ick mee ien van 'er vzienden was.
Flip. Ja dat geloof ick wel ſoo quam je mee an 't ſlicken:
Maer Fopje al te rijck/ dat ſou je niet wel ſcijcken/
Je grobbelt al te graeg. Fop, Ja Flip ſoo ſlacht ick jou/
Dan deer een ſpeltje bp: Maer Flip hoe raeckt dan nou
Het volckje van en kaar? Flip, Maer hoozt dat ſel ik ſegge:
Se ſellent mit verſtangt en wet nſegap beleggen/
Mangt van het beſte volck upt al 'er hiele ſtam/
Die zijn te ſaem vergaert hier binnen Amſterdam;
Veer hebjer van der Gou, van Uytert, Delft en Leyen,
Van Haerlem, Rotterdam, om recht en wel te ſchepen/
Van Hooren, Memelick, Enckhayſen, upt de Streeck,
Vyane, datjet ſagh/ ick wedje blind je keeck/
Suck volckje as deer is met duyſke weptſe bzoecken/
Ho! datter beter was/ men ſouder beter ſoecken;
Ep! lieve Fop ſtap mee/ we ſellen iens beſien
Hoe dattet kluwe epnd. Fop, maer mach dat ſoo wel ſchijen
Dat ellick ien deer kom? Flip, Genogh myn ſoete Fopje,
Acht krijghje upt de pan wel mee ien ſmeerigh ſopje.
Fop Wel iſt hier hard van daen? ick bin niet wel te voet.
Flip. Meen Fopje hier is 't hupg deer 't volckje weſen moet;

Sie

Sie deer Maet dats je beur/ en volgh jep op mien hielen/
We moeten iens besien hoe dat men hier sel dielen:
Sie deer dat is ten vloet! gut Fopje steet wat stil!
Kyck dat is Klarenbeeck, wat of die seggen wil?
Hoe stadigh dat hy siet/ mit wat ten stemmigh wesen!
En onse Keesje Bruyn sel 't Testement deer leesen/
Mit Barentje Cardoes, hoe gluert hy deer op get!
Het lyckt wel dat Schonæus deer noch gien lucht op het/
Sy zyn van 't neeste bloet/ wel dat sou ook te grof gaen
Sou Pieter Gerritsz. soo met nul par cento of staen/
Dat komt te stighjes op/ wat spzeerkt hzy upt je mongd/
Je reechte malle geck/ dat Kat en loopt niet rongd!
Jou komt al meerder toe/ gut stack ik in jou schoenen/
Ick wist dat Maatje langst wel anders klaer te boenen/
Gangs tyden smyt maer toe/ en 't klupntje van de stal/
En raechje wat bygget/ soo denckt het hettet al.

Fop. Neen Flipje hy durft niet. Flip. Wat sou die soete Pieter?
Je deer hy gozt Ferard de reetste Calief-schjeter
Die komt deer mit ten boeck. Fop. Wat sel dat? Flip. Maer ick acht
Dat hy deer wisse sel hoe nae hy van 't geslacht
Van Floortje Floraes is/ op hoozt! Ja afters kind'ren/
De seste part van 't goet/ wie sou hem dat doch vind'ren?
Van Sassen? neen hp loo! of Slotingh moest het doen/
Dan doch dat loof ick niet/ wel dat komt super groen!
Hier Bruyntje Dirricks maet/ is mee een Bloet-verwantje.

Fop Siet Flip hoe lacht hy deer! Flip. Wat segje van dat mantje
Komt dat hier mee te pas/ dan doch hy is al mee
Een ouwe Lepenaer/ op Fop sie deer Baeldé
Die riet al mee an 't schyp/ gut vzient siet upt je oogen/
Sie deer Kees Rotteval, ten Susters seun/ 't is loogen
Sept Costa, hoozje dat/ hy lieght het op men heel.

Fop. De man die het gelyck; neen Flip dat scheelt te veel/
Hy siet al te modest. Flip. Ick weet hy van 't geslacht is.
Wel Isack Keesse vzient/ sie jep mee of 'er vzacht is
Veur jou geploopde Beurs/ tast toe mijn eelen Baes/
Ick acht je bent soo nee als Gerrit of de Haes,
Of Sweertje, of Verbeeck, of onse Bastiaens jeutje:
Want Floortje Floraes Moer/ dat was je Besjes meutje/
Je bint 'er nee genoch/ wel hep hoe siet den Uyl?
Op Spyll'man kryghtje doech/ Beelthouwers neus is vupl.
Wel hep wat kinje siecht? jou reechte Egel banger
Verbzandje hangden niet/ dat hachje is veur Spranger,
En 't act veur Meester Jaep, ons Floortjes Barrebier/
Sp gozt dat hoozije niet/ Klaes Heertgens langt dat hier/
Dat hoozt Thys Warrenaerts! wel hoe je komt te starck an:
Indien 't so hoozt won gaen/ so bleef 'er niet veur Barkman;

Wat

Wat lustigh tast maer toe / soo krygje eilick wat /
Je bint doch vrienden t'saem / wat soo dat geet van gat!
Een ackerment je om / dat zijn de ouwe slagen /
Dat 's mooytjes op sen borrs/deer moetje niet mee vragen/
Of 't al wat buld'righ geet / gut Fopje an ten zp:
Bewaerje ouwe Nol/ je steet hier niets te bzp!
Men dield hier lustigh om van houwen en beleggen.

Fop. Swijg Flip:want Klarenbeek die wilt hier nog wat seggen.

Klar. Ep! vrienden weest te vreen / dewijl wp alle zijn
Van Floortjes neeste bloet/ en erfen/ soo dunckt mijn /
Dat men dus met malhaer niet mier hoozt te krakielen:
Maer saem gelijckker hangd al eben diep gaen dielen /
Deer is dooch goets genoch / we wozden allegaer
Noch wach're ryeke lup / verdzagen wp ons maer;
Deer is noch veel verhoft/ dat gelt dat doet goe rente:
Want deer van komt het minst verseker tien per cente.

Flip. Te minste als het sel; wat binje ooch ien tul?
Ja schzaept het temije deur / dan blijft 'er noch ien nul.

Klar. Kom tastewe maer toe vanSasle, ik binder mee te vreden.

Bael. Ik ook. Rot.en 't is my wel. Kosta. Ja wel so doe ik mede.

Klar. Wel laet ons dan al 't goet gaen krijgen bp der hant /
En doen de lactjes op/ en sien een alle tant
Weer dat de schat al schuplt/ dit zijn gewis Juweeltjes!
Doet open/ lustig boozt/wat zijn het? Flip. seege Coeltjes!

Bael. Dat 's slegjes deer niet in? wel seker 't komt te kael.

Costa Wel dese Koffer dan? Rottvaal, ook Nietjes altemael.

Sassen Ja wel dat 's niemendal / deer moet nochtans wat sitten.

Bael. Wel soo 't 'er wesen moet / mijn vzient soo is het ditte/
Dit is boozseker wat/ ep siet hoe mooytjes geel!

Flip. Wijt elck ien montje vol/ soo hebje gten kracheel:

Fop. Wat isst deur goetje Flip? Flip, een moop verweent kau ijse

Fop. Dat past je selver best/ wilt dat nee mijn niet wijsen/
Jou mengt die steet 'er nee/ wel hey! een moope strongt?
Wel vzienden dat 's bpgozt ien excelente bongt/
Dit is de moepte weert / hier macije wel op smeeren /
Hier wozdje allegaer noch licht'lijck groote Heeren /
Steeckt elck wat in je beurs/ en kneet het mit wat sout/
Misschien het binnen 't Jaer noch wel veraert in gout.
Meen 't is nou wel beschicht/ wilt bzp nee hupp toe tpen/
Je selt deur deuse tyng je Wijven wel verbipen.

Flip, Geet mooytjes heen,, en weest te vreen,
Mijn FLOORTJES Vrienden,
Dit is de schat, die FLOORTJE had,
En jou verlienden:
Om dat je heur,, doch soudt hier deur
Gestaegh gedencken;
Neemt van 't Juweel,, dan elck je deel,
Sy gingh 't je schencken, J. Sos.

Trooſt voor de geſcheurde Broeder-ſchap der Rouw-dragende Kap-Broertjes, ofte FLORAES Staet-Jonckers.

Stemme:

Hoe legh ick hier in dees ellende, &c.

1. VOl dzoef heydt is de heele Werelt / Een ieder gaet ſchier in de Rouw / 't Schynt elck is met treur wee beperelt / Door Helder-ſieckte van een Vzouw / Die Flora heet / een dupl Huyn-Hoertje, Daerom treurt nu ieder Kap-Bzoertje.

2. Metſelaers / Timmerlup Houtſagers / Lootgieters / Glas-ſtoppers / Chupniers / Deurwaerders / Pachters / Boere-plagers / Romens / Kramers / Pettewariers / Uptdzagers / Snijers / Smits / Schoenlappers / Hoffejaens / Waerden en Wijntappers.

3. Die waren van haer beſte Vzienden / Doen ſy ſat in haer hooghſte ſtaet / Die 's nachts haer met den Bupck-godt dienden / Bacchus en Ceres Kammeraet / Met Banchet / Snippen en Beldthoentjes / Wijntje la la / gebzaen Cappoentjes.

4. Veel Wevers / Pelſers / Spoelders / Treckers / Twijnders / Bleyckers / Kuppers / Pozticrs / Studenten / Comptoz-knechtjes / Penn'lechers / Schoenmakers / Schilders en Barbiers / Slepers / Schuptboerders / Schoozſteen-vagers / Straetwerchers / Kzupers / en Hondeſlagers.

5. Ap'te-

5. Ap'telaers/ Doctoors/ Backers/ Brouwers/
Winckeliers/ Kooplup. Makelaers/
Vis-jagers/ Moutmakers Vleys-houwers/
Brouw-knechts/ Lintwevers Wagenaers/
Banckeroetiers/ Singneurs met Sessen/
Die noch staegh ryen met Calessen.

6. Drooghscheerders/ Bontwerckers/ Kuppetters/
Koperslagers/ Dominateurs/
Boeckbinders/ Druckers/ Letterzetters/
Plaetsnijders/ Klercken/ Procureurs/
Schoolmeesters/ Moolenaers/ Glas-schrijvers/
Opperlup/ Pup'niers/ Barchedrijvers.

7. Bierstekers/ Lyndraepers/ Nachtwakers/
Collecteurs/ Aenseggers van Doon/
Koorendragers/ Meeters/ Scheepmakers/
Koedragers/ oock Kepsende Boon/
Brandewijn-branders/ Kooreukoopers/
Turf dragers ende meer Straetloopers.

8. Armpsanen/ Geusen/ Papisten/
Heed'rjckers en 't pupelist van de Stadt/
Drpgeesten/ Lupterschen/ Mennisten/
Sanders/ Wieldraepers/ Stoelemat;
Somma/ Straet-Jonckers/ Burgers/ Boeren/
Droom en Ouvroom/ Boeven en Hoeren.

9. Haerlemmers ende Amsterdammers/
Jae al wat Lepel lecken kon/
Alckmaerders/ Lepdtsche Wollekammers/
't Scheen ieder aen de Blom-koop won:
Maer siet nu de Nacht-vliegend' Uplen/
Hoe sy gaen in de Houw-kap druplen.

10. Veel Kapdroers zijn schier upt haer sinnen/
En zwellen nu van enckel spijt/
Sy meenden een Rijckdom te winnen/
Maer zijn haer geldt en goedt meest quijt/

De

De sin en 't hooft is heel aen 't hollen /
Door de nichtige Tulpa Bollen.
11. Een metigh ongebozen leven /
Een schyn / een ongewassen bzucht /
Een luis / en een niet-hebbers geben /
Een handt vol Vliegen in de Lucht /
Een Snoeck in 't Meyz / en niet gebangen /
Dus stillen der veel Gelst ontfangen.
12. Laet ons de dertelheydt verlaten /
En wellust / gelstsucht / hooghmoet / pzacht /
Denckt hoe wy in September saten /
Doen hier ter Aerden wiert gebzacht
Vijf hondert acht / in seven dagen /
Dien Godt leeft noch / denckt aen sijn plagen.
13. Wilt op de Blom te Saron bouwen /
Die altyt even jeugdigh staet /
En op de spzupt Jesse vertrouwen /
Die niet verwelcket noch vergaet:
Maer blyft altyt jeugdigh in 't wesen /
Als de Roos van Jericho gepzesen.
14. Gozlof hier mee Floraes Kappisten /
Verlaet dees Blomme-kopery /
Of gy sondt al uw goedt verquisten /
En set uw treur-gelaet weer bly /
Denckt hebt gy Wyn hoops geldt gegeven /
G' hebt weer gehadt een Heeren leven.

Als men spreekt in 't gemeen, daer veel tijds ook wat an, is,
Dat trekt hem niemant aen, dan die de regte man, is.

L. N. R.

Buure-praetje /

Tot vertroostinge van

Jantje FLORAES.

JAn-Buur, ey! mijn liebe Maetje /
Wel / ick koom' hier om een praetje /
Wel / hoe sitje dus verdooft?
Set de hoedt wat upt je hooft:
Wel / hoe is't / is't niet te degen?
Heb je qua'e tijng ekregen?
Is je Vaer of Moertje sieck?
Of schort het je in je kriecken?
Of schort het je in je krupntje?
Kom' ey ga we in ons Cupntje /
't Sel misschien wat ober gaen
Als maer kraept de Brouwers Haen,
Of vreest je de Switsers Swaerden,
Of 't gedrocht van Ouwenaerden?
Of is 't sap van Coorenhart
Dat je hart en ziel verwart?
Liebe Jan hou op van steenen /
Steenen baert / maer weert gien weenen /
Sucht soo niet mijn eygen Maet /
Hoor ick weet je noch wat raet:
Doet iens om je lenigh kraegje /
Treckt daer mee na 't Hoofje Haegje /
Schort je gelt / verkoopje klap /
Om ien stercke nieuwe klap.
Hebje noch / neemt mee je Croonen,
Licht of sy haer kracht betoonen /
Want wie weet waer noch te met
Iemant sit die daer op let /

Zijn 't gien Witte neemt de Geele,
't Sel wel licht soo veel niet scheelen /
Hou maer moedt mijn lieve Jan,
Of je rijter deerlijck an:
Schoon of 't soo al mochte weesen /
Dat heur salf niet wou genesen /
Gaet dan tot ien goe Doctoor /
En hout hem je quelling voor /
Hy sel jou ien dranck in geven /
Tot behoudinge van je leven /
Is 't ien Lack, of is 't ien Duyck
Die je hiricuwelt in je buyck /
Of doet jou Jan Gerritsz. Hymen,
Of de geen die na hem swymen,
Of des Liefkens Ammerael,
Met de Briefkens altemael,
Die jou om je hartje zweven /
't Zy oock hoe sy zijn geschreven,
Dat je nou dus qualijck maeckt /
En soo nut was uytgebraeckt /
Deertree je wat / het sal wel sacken /
Haeckt je maer te deeg an 't backen /
Deegh je naers dan an de poort /
Daer mee raeckt je quelling voort /
Of is 't hart noch wat te eerlick /
Seper ja: het is oock deerlick
Nu te hebben sulcken schat /
Dan te ruymen soo de Stadt /
Maer wat baet je treurigh treuren /
Siet dit kan de Grooten beuren /
't Sal voor ons / en sulck gespuys /
Maken niet soo groot gedruys /
Laet se bijten op haer hiesen
Die 't om Flora al verliesen /
Laet se loopen in het pack /

Die

Die sijn Winckel gaf de sack /
Die verliet sijn baste handel /
En sijn eerelycke wandel /
En sat alle morgens vroegh
Tot Vrouw Lichtmis in de Kroegh,
Die verquist sijn goet en haven /
En sijn Kinders maeckt tot slaven /
En sijn Wijf en vredigh huys
Tot een hel vol snoo gespuys.
Die 't gevzocht had op sijn mupltjes /
En mocht als 't maer scheen wat vupltjes
Blijven t'huys op sijn gemack /
Nu dingt na de Bedel-sack /
Of die 't arbeyd ongewoon // was /
Flora spant of schoon 't hem hoon // was /
Daerdigh weder in de Ploegh /
Dat hem valt cupm hart genoegh /
Of die plagh te Paerdt te rijen /
Moet met hertseer sien en lijen
Dat het nu een ander doet /
En selfs weder gaen te voet /
Of die na het Hemels trachten /
Floraes doen vooz sothept achten /
En op 't lest noch haer na saeght /
Dies hem nu sijn schuld-wozm knaeght:
Met meer andre dupsent dingen /
Die hun komen 's nachts bespzingen /
Als men soeckt met groote lust
Na de sachte soete rust:
Of die lecker plach te eten /
Nu van povet wert gebeten /
En moet supgen aen sijn poot /
Dese lieden lijden noot.
Maer vooz ons en onser velen
Sel 't den tijdt allengskes helen /

Grijpt ien moedt / is't al ban 't mal /
Spring maer op / soo waeght het al /
Stoot doch banje 't noodloos quellen /
Wiltje aen den arbeyt stellen /
Speelt maer lustigh pof a pof /
Schand' vergaet soo haest als lof.

FLORA heeft een Bier gebrouwen „ 'k loof 't haer ried' de leyde Droes,
Dat kan 't Volck van Kercken houwen „ als men suypt uyt Bachus Kroes;
Laet vry preecken watst' oock preeken „ alle Preekers hoe geleerd,
'k Wed een Jaertjen is verstreeken „ eer dit Biertjen is verteerd.
FLORA had soo veele Vryers „ dat het niet te weten was,
Koopluy, Pelsers, Wevers, Snyers „ want sy vulde elck haer tas:
Maer nu FLORA niet kan geven „ nu is FLORA niet een mijt,
Nu gunt men haer naeuw het leven „ ja men doet haer alle spijt.
FLORA een Banquet deed' maken „ daer toe ieder reed' te post,
Die in 't eerst niet by kond' raken „ heeft een ander uyt geboost:
Maer in plaets gebraen te eeten „ dat doch was haer eenigh wit,
Heeft sy deer' gatten gesmeeten „ och! soo deerlick met het spit.

Geschiet tot Alckmaer, omtrent Vrouw Lichtmis, 1637

Het heeft het al.

Den ondergang
OFTE
Val van de Groote
THUYN-HOER,
De Boeff-Goddin
FLORA.

BLaeft Triumph Sparen-ſtadt / en gy na-
buur'ge Steden /
Tot een danck-teycken / dat Bloms boef-
jacht is vertreden /
Daer 't puyck der Vzomen wierdt dooz heb-luſt
toe verlept /
En 't ſchaedlijck Ziel-gewin / dat Godt en den
Menſch ſchepd.
't Rijck Salighmakend' wooʒdt / d'Hepl-Bozne
der genaden /
't Recht middel / 't Hepſaem bzoodt / om ons Ziel
te verſaden /
Dat wierdt (Godt betert) hier heel aen d'een zy
geſet;
Ja Godt noch ſijn Gebodt / ſijn Regel / Leer
noch Wet
Wierdt ſchier niet meer betracht / de Geldtſucht
dzeef de ſinnen
Tot 't nietigh Blomme-koop' / dat alleen om 't
groot winnen /

Quam Jan-rap by sijn Maet / 't was hebje niet te koop?
Geen Switters, Lack of Croon? Stock-Narren/ loop geck loop/
't Is slechte Kinder-werck / te lomp om af te spreken/
Dat het de Stijcke deen: Maer kael beroopde Leecken/
Die nauw'lijcks hebben een goe broeck oft'hembt aen 't gat/
En saten in de kroegh' staegh met de beck in 't nat/
De arme Vrouw / en Kint / die saten heele dagen/
Schier staen van honger t'hups / met overtollig klagen.
Wat segh ick doch? 't is meen diep al in de naere nacht/
Dus sp den broncken Fun/ al schrepende verwacht.
Des morgens moest de Vrouw (door dwangh) tot Jan-Goms halen
Geldt op 't leste Pant / om de wijnkoop te betalen/
De kleeren upt de Kas / de Lakens van het Bedt/
Die wierden voor de Fun / en voor sijn Maets verset.
Dit was weer nieuwe wee / de Vrouw mist schier haer sinnen/
En schrept den heelen dagh / om 't Wollen en om 't Linnen/
En al haer moop pronckgoet/ en cierelick hupsraet/
Dat in de Gorte-steegh / op schac tot Jan-Goms staet/
't Straet-graen/ Jan-hagel/ 't schupm/ ja 't pupelt der lichtemissen
Dorsten wel in de kroegh een Maeltijdt op doen dissen/

Een

Een Hoen / gelaerſt / geſpoozt / het puycluſte upt
de Hal /
En verſſ' Sautvooꝛder Viſch / ja 't beſte van het
ſtal /
De Kind'ren ſach men t'Hups / met de bedzoef de
Vzouwen /
Het mager Roggen-bzoodt / upt de handt ſitten
knouwen /
En dees Bacchuſten die waren onlangs noch blij
Met den Karnemelcks pot / en grof Boecktweyten
Bzy.
Die niet beſnot en is / hoeft ſijn neus niet te baegen /
Dan 't gebeurt noch te veel (God beterr) alle dagen.
Ging men in Godes Hups / daer men van 't Heyl-
ſaem woozt
Jets placht te ſpzeecken / daer wiert anders niet
gehoozt
Als van de Blomme-koop / by Armen en by
Rijcken /
Den Upl die vondt ſijn Bzoer / gelijcken by ge-
lijcken /
Hier ſocht men Petters, en daer weer naer Coore-
naers,
D'een ſey / 'k heb Croonen, d'ander bzaegde na wat
raers,
d'Admirael van Hoorn en Enkhuyſen, of Nicolan-
ders,
Gouda of Viceroy, Scipio of iets anders /
Een Toorney, Schilder, of een Admirael de Man,
Parragon Liet kens, Sent, of iets wat anders dan /
Max van de Prins, of geen Goliath, of Branſonnen,
Jan Gerritſz, Jan Symonſz, Lack, Duycken of Ter-
lonnen:
En noch wel hondert meer / die ick u hier niet
noem /

En als men 't recht dooʒſiet / iʒ 't t'ſamen al een Blom.
Foey dulle raſernʒ / foey opgepʒonckte leuren /
Dat menigh Hupsgeſin noch veel Jaer ſal betreuren.
Foey dwaſe ſotternʒ / foey ſchoon bepʒaelden niet /
Dat ſonder twijffel Godt noch al te veel verdʒiet.
Men ſagh dat Godes hupʒ een banck der Wiſſelaren /
Een Beurs der Koopmanſchap was / als te Tyrus waren /
Waer dooʒ dees Stadt heel is verſoncken en vergaen.
Gy ſchenders van Godts Hupʒ / neemt hier een Spiegel aen.
Doch Godt zʒ lof en danck / den Baal die iʒ gevallen /
De Tempels zijn verwoeſt / de Pʒieſters met haer bʒallen.
Nu lept de Thuyn-Hoer heel mishandelt en verkracht
Van Bachus, ſiet ſʒ woʒdt na 't Gaſthupʒ toe gebʒacht;
De Pocken will'er upt / Ey! gaet doch Narrebʒoeckien
Eens vooʒ haer Smeerbedt / wilt de Boef-Goddin beſoecken.
Wel hey / wat ſchoʒt Momi? hoe tropt dus Mydas rot?
Het ſchijnt dat Soylus Bʒoer / ſchits-gimmigende ſpot;
Hoe nou! ſou hem dees hoſt niet lecker genoegh ſmaken?
Soo mach den blaffert ſelf / een ſoeter Banchet maken.

Luſt na Ruſt.

Haerlems Buur-praetjen /
VAN
Floraes Siek-Bedde,
in 't Poortael van 't Gast-huys.

Naer de wijse:
Lieve Dochters vol van jeughden.

Buurw. BUurman hoort gy niet bysonders?
Is 'er niet wat Nieuws op straet?
Als men dichtwils toch upt gaet
Hoort men wel dichmaels wat wonders.
Buurm. 't Is wel waer / maer hoort Buurwijff /
't Geen men praet heeft niet om 't lijf:
Doch 'k heb veel Wagens en Karren
Sien rijen naer Alckemaer /
Die oock waren allegaer
Wel gelaen met veel Bloem-Narren;
Buurwijff heechje doen niet upt /
't Leeck een Kamers Sottekluyt.
Buurw. Buurman souden sy daer trecken
Om sulck een nietige Blom?
Buurm. Wel hoe! Buurwijff benje dom?
Vint men toch wel grooter Gecken
Elders / als de Alckemist /
Met den Upt sijn Broer Blommist?
Maer Flora begint te quijnen /
En sy klaeght al aen haer Hart /
't Schijnt sy heeft inwendigh smart /
Hare glans is aen 't verdwijnen /
Nu sy somtijds is heel sieck /
En wort als een doeck soo blieck.

Buurw. Buurman heeftse oock geen zweeringh /
Of een ander quael of pijn /
Apsteun ofte Fierezijn ?

Buurm. Neen Buurwijff / sy heeft de Teeringh /
't Sou licht beteen dat sy lagh
In het bedt noch jaer en dagh

Buurw. Maer Buurman sou 't soo lang duren /
Heeft' al een goe plaets of t'huys /

Buurm. In 't Portael van 't groot Gast-huys ?
D'ander siecken / haer naburen /
Wouden Buurwijff allegaer /
Datse van nu al doodt waer.

Buurw. Buurman zijnder geen Doctoren
Of geen Meesters in de stadt /
Die haer konnen helpen wat ?

Buurm. Neen Buurwijff / 't is al verloren /
Want sy lepdt heel sieck in 't bedt /
En heeft haer doodt-berf geset.

Buurw. Buurman hoe wilt spel afloopen /
In dat sterft dees Blom-Goddin /
Daer aenhanght een ieders sin ?

Buurm. Rouwmantels maeckt men met hoopen
Buurwijff / met elck een Rouwkleedt /
Snijders naept nu datje zweet.

Buurw. Buurman gaense daerom dzuppen /
Of past haer niet wel 't Rouwpack ?
d'Gozen hangen als een bzak /
En als Hoender-dieven sluppen /
't Is of d'Armiejaensche Wet
Wierdt in stadt weer afgeset.

Buurm. Buurwijff men sou wel haest koken
Eyers achter in haer bzoeck /
Siet ons Buurman op de hoeck /
Loopt gelijk een Unger spoken /

Hy

Hy is noopt geruſt noch ſtil /
Als een Hen die leggen wil.

Buurw. Buurman wat raet met de klappen
En al 't bont Blomſots gewaet /
Dat den broets-ſot ſelver haet ?

Buurm. 't Zijn goe Nederijckers lappen /
Om te maken een Marot /
En te ſpelen den Blomſot.

Buurw. Buurman is 't een volck / of vrienden
Van Taurenſis boevejacht ?
Die den gantſchen dagh en nacht /
Bachus broer / den buyck-godt dienden ?

Buurm. Ja Buurwijff / gelooft het vry /
't Was oock ſulcke klettery.

Buurw. Buurman Baal ſchijnt heel te vallen /
Siet ſijn Prieſters allegaer
Sitten met d'handen in 't hayr /
Al 't pronck cieraet / en 't hoogh vrallen /
Leyt verpiet als een as-hoop /
Jeder roept / loop / loop geck loop.

Buurm. Ey ! Buurwijff ſiet de klappiſten /
Hoe elck dees Rouw-mantel paſt /

Buurw. Se hebben daer voor wel gevaſt
De heele Winter als Bachiſten /
Buurman / adieu tot beſlupt /
Floraes Rijck en Hof is upt.

Luſt na Ruſt.

De

De Verstoorde /
EN
Nooyt gestorven FLORA.

WAt donderend gebrul / met opgesperde kaken /
Hoor ick van herseng dul / en rijmen op my maken!
Van een deel licht gespuys / daer toe gehuurt met gelt /
Die niet alleene my / maer alle deught gewelt
En oberlast aendoen / tot koeling haerder lusten /
Die tot uytspouwens toe / versmoort zijn in onrusten /
't Is maer gepuffelt dan / en schuym van al 't geboeft /
Die voor gehuurden loon / met herssens ongeschroeft /
Uytspouwen over en blam / om dat ick gae afsond'ren
Mijn Echt-geteelde kindt / dat liebende Godts wond'ren /
In mijn natuur en aert sijn hooghste lusten heeft /
Van die verbastert zijn / en basterlycken leeft /
Die niet en lieben mijn / noch Godt / noch sijne gaben /
Maer met een gepe lust naer duyle winste draben /
En haer vergiftight nat al had gestoort soo veel /
Dat by naer 't Echte volck verbasterden geheel /
En niet meer op mijn BLOM en achten als sy plegen:
Maer most met pont / en aes / jupst in een schaele wegen;

Ver-

Verbrandt en soo gesenght was meest 't geheele volck
Door uptgesonden brandt van d'onder-aertschen kolck /
Soo dat ick pp'ren most / en pp'ren sal ick moeten /
Tot dat ick repn sal sien / betreden en begroeten
Myn Zalen en Salet / gesupvert van 't gespups /
En Bachus weder doodt / en Pluto weder t'hups ;
Het welck ick u beveel mijn Echt-getrouwde lieden /
Op dat ick weder u mijn oude gunste biede !
Daer ick toe ben genepght / en sal genepghte altijdt
U streelen wederom / tot wraeck van die 't benijt /
Soo gp uw dwaling laet / en weder gaet herstellen
Op mijn gewijden wegh / daer gp van scheent te hellen /
En wedercomme komt / soo gp wel waert gewoon /
Te koopen mijne BLOM als ick u die vertoon /
En soo gp dan noch wilt pp een u gaen vermaken /
Om koopen eenigh Bol / soo wilt door al doch staken
Het aes en ponde-goet / waer ober ick soo gram
Eerstmael met mijne Roe daer om beneden quam /
't Is om 't misbrupcken dan dat ick u wat moet sisten /
Om te behouden die gesont en sonder schisten
Naer mijn gegeven wet haer altijdt stelden wel /
Gp bent mijn Boester-kindt : daerom doet mijn bevel /
En dryfse van u wegh / die anders my genaecken
Als om een socte winst / en eerelijck vermaecken /
Soo wepnigh als gp komt ! laet Prince nochte Heer
Genaken niet mijn Blom / oock niet met u verkeer /

Een

Een zy upt puure lust: want anders kan't u letten/
En die Wet-gevers zijn / binden haer aen geen Wetten;
Dit is dan nu mijn volck / mijn oude eerste wet /
Daer in ick u geboed / en mijn vast heb geset;
Soo gy u daer aen houdt / sal ick u gaen vermeeren
Met een seer soet geslacht / die my soo sullen eeren /
Dat haer Godes-dienst daer mee niet wordt besmeurt /
En geen onreghtigh mal / dat eerbaer herten treurt /
En sal van haer gehoort / veel min werden bedreven /
En ick sal oock in haer met lusten weder leven;
Dan sal dit Helsch-gespuys / van Slangen opgevoedt /
Van Adderen geteelt / en Padden uptgebroet /
Haer uptgespogen buyl / doch weder moeten eten
Met wroeging haers gemoet / en kinaging haers geweten /
Die doch maer Mensch in schijn / maer sonder Menschen geest
Geheel ontaerdet zijn / verandert als een beest;
Wat is doch al haer werck? anders als Slangh en Padden /
En biese spokery / daer sy't Pampier mee kladden?
't Zyn dieven van den tijdt / en beulen van haer Vrouw /
Oock kinderen verdriet 'en voor God eenen grouw;
En blijckt haer dolheydt niet? en haer verwoedet rasen?
Aen haer verlemt gerijm / grillen en bieseblasen?

Hier

Hier met een Graf-geschrift / daer met een Doode rol /
En ick en weet niet wat / uyt haren sotten-bol
Gesmedet noch al wordt / als of ick waer ontslapen:
Maer neen / gy sotten raest: want ick ben soo geschapen /
Dat ick blijf al den tijdt / en nimmer sal vergaen /
Tot dat dees Weerelts rondt met meer sal blijven staen /
En sal noch alle daegh mijn kinderen wel voeden /
Als gy maer tot een spot / en afgeschuymt van't goede /
Verworpen en verplet / sult liggen als een aes /
Daer gy geloont sult zijn / als al der dwasen dwaes.
Waerom verkeert geslacht / gaet gy met loogentalen /
In uw geloogen rijm / soo schandelijck af dwalen?
En stelt met namen veel / selfs die ick met en kien /
En dat ick al ben doodt / daer ick noch lebend ben;
Gy seght / my 't klamme zweet / en dan noch iets van't geele
Uytbraeck / en soo afgingh / en dat ick dat ten deele
Myn Volck gelaten heb: daerom gy schynt misnoeght /
Om dat het uwe was / en niemandt anders voeght;
Want niet alleen uw nest / of ander leger-steden
Begeelt en is geheel: maer selfs oock al uw leden
Soo gantsch verbuylet zijn / dat u niet anders warmt
Van hooft tot voeten toe / ja selfs al uw gedarmt;

Daerom

Daerom met reden gy u wel te recht verstoorde /
Om dat een ander kreeg 't geen u alleen toehoorde.
Om maken een beslupt / soo keer ick weer tot u /
Mijn kindt en kind'ren al / en weest doch geens-
sins schu
Van dit Momus gedzocht / en rechte Zoyelisten,
In ontucht opgevoedt / gebaert in alle twisten:
Maer blijft soo gy eerst waert / gesont in wesen
puur /
Gy kent doch mijnen aert! en eygene natuur /
Hoe ick wel ben gewoon / nu en omtrent deeg
tijden
My te verbergen wat / en in de aerd te glijden!
En dan weer op sijn tijdt mijn heerlijckheydt ber-
toon
Aen die het waerdigh zijn / met lusten ick beloon /
Soo sal ick weder doen gelijck ick heb voor desen
Met vol gewenschten lust uw volle lust weer wesen /
Ick blijve die ick was; blijft soo gy u nu toont /
Soo sult gy weer van my worden met lust
geloont.

Mijn haters zijn bot.

Trooſt-Brief,

Aen alle Bedroefde

BLOEMMISTEN,

die treuren over 't ſterven of 't overlijden

VAN

FLORA,

Goddinne der Floriſten.

TOT HAERLEM,

Gedruckt by Johannes Marshoorn, Boeckdrucker op de Marckt. Anno 1734.

Trooſt-Brief,

Aen alle Bedroefde BLOEMMISTEN,

die treuren over 't ſterven of 't overlijden VAN

FLORA,

Goddinne der Floriſten.

SEer Lieve ende Beminde Vrinden / bekende ende onbekende / ick wil niet seggen of te schryven aen U L. van uwe droef heydt / 't gene Paulus schreef van de Corinthers: seggende / dat hare droef heydt hem niet leedt was; maer segge dat uwe droef heydt my van herten leedt is / gelijck gy-lieden uyt desen mynen Trooſt-Brief ſult kunnen vernemen. 2Cor.7:8.

D'oorſaeke mijns ſchrijvens is / Eerſtelijck om U L te toonen / dat 't mp leedt is te hooren uwe droef heydt over uw gewaende ſchade

Ten tweeden, om te ſien of ick de oorſaeke uwer droef heydt mocht minderen ofte weeh nemen.

Ten derden, of ick u een beter konde aenwijſen ofte toe voegen : waer door uw droef heydt niet alleen gemindert / maer uw herten tot blijdtſchap mochten beweegh t worden.

Ten vierden, om by tijdts te verhoeden / dat gy niet door valſche Trooſters bedrogen worde.

Om dan te toonen door wat redenen ick droeve ben over uwe droef heydt / ſoo dient aengemerckt dat 'er driederley droef heydt is : een gemeene naturelijcke / een Godtſalige / ende een godtloose of ſchadelijcke droef heydt.

De gemeene is niet eygentlijck goet ofte quaedt aen haer ſelven : maer werdt ſulcks / door het wel ofte qualijck gebruycken / ende wordt geſien by deſe : Abraham is droeve / ende beweent 't overlijden van ſijn Huysvrouw' Sara, Geneſ. 23: 2. Jacob over ſijn Soone Joſeph , als hy meynde dat een quaet Dier hem verſlonden hadde / Geneſ 37: 34

David over Abſalons doodt / 1 Sam. 18:33. Soo mede by eenige / wanneer haer ſommige zware ongelucken / 't zy gevanckeniſſen ofte ſieckten overgekommen zijn / als doen de Kinderen Iſraëls in Babylonien

lonien gebangen saten / Ps. 137: 1. Hiskia als hy kranck lach / 2 Reg. 20. dese droefheydt is niet quaedt als sy mateliek is / Syr. 38: 16. doch beter alsse wel en soo gebuyckt waydt / datse den Menschе tot Godt dryft en lept / Esai. 26: 16 quaedt / alsse te onmatelijck of te langhduryghis / Syr. 38: 18.

Maer de Godsalige / is rouw' over sijn sonden te dragen / die te beweenen ende te beklagen: soodanige droefheydt soeckt den Propheet Joël te veroorsaecken in de herten des sondelijcken Israëlitischen volcke / seggende: Soo spreeckt de Heere: Nu / bekeert u tot my van gantscher herten / met vasten / met weenen / ende met leed-dragen / Joël 2: 12. So mede Jacobus, als hy seydt: weest ellendigh / draeght rouwe ende weent / uw lachen verandert in weenen / ende uw vreught in droefheydt / Jac. 4: 9. Dese droefheydt pleeghde David, Ps 6: 7, 38: 9, 51: 3 De Niniviters, Jon. 3: 8. Petrus, Matt. 26: 75. De Sondaresse, Luc. 7. ende de Corinthers, 2 Cor. 7: 9. Welcke Paulus in haer veroorsaeckt hadde / door sijn leere ende overtuyginge / daerom was hem sulcks niet leedt: want sulcke droefheydt verouwt niemandt / overmits sy streckt tot beteringe / ende heeft beloften van salighеydt / Matt. 5: 4. by welke droefheydt oock behoort het droeven over sijns naesten ofte andre Menschen sonden / godloos wesen ende leven / Esai. 33: 7. Siet hare Boden schreyen daer buyten / ende de Engelen des vredes weenen bitterlyck /

ende ſpreken: de paden zijn woeſt / daer en gaet niemant op der ſtraten / hy houd noch trouwe / noch geloove / &c. Maer de droefheydt der godd'looſen / is / wanneer iemant droeft ofte treurt / om dat hy ſijn booſe opſet niet volbrengen / ofte ſijn ongerechtigheydt niet uytvoeren kan: 't zy dat hem de middelen van ſijn ſondigen ontbreken ofte benomen worden / van welcks gedacht wort Jer. 9: 5 't is hen leet datſe het niet erger maken kunnen; Exempel / als Haman ſijn aenſlagh ende brandende eerſucht misluckt was / ſoo bedroefde hy hem ſeere / Eſth. 6: 12. So ook Antiochus, als hy ſijne woedende tyrannije aen de Joden niet volbrengen mocht / weert hy ſo bedroeft / dat hy van droefheydt kranck wiert / 1 Mach. 6: 8.

Eenige Afgoden-dienaers hebben groote droefheydt gehad (ſoo te geloven is) als haer hare Afgoden zijn benomen / en hare dwaſe Gods-dienſten zijn verſtoort geworden; gelijck als doen Moſes den Iſraëlyten het Gulden-Kalf benam / Exod 32: 20. ſo ook de dienaers des Baals / doen haren Gods-dienſt verſtoort worde / 1 Reg. 18. waer over Jeſabel ſoo verſtoort en ſoo gealtereert wiert / datſe den Prophect Elias den doodt zwoer. Ja de Babilonieers over 't verlies van haren Afgodt Bel. Item de Epheſianers / als hare Afgodinne Diana verdelght ende vernietight wiert / ſoo hebben eenige hoereerders ende overſpeelders getreurt / als haer hare boelen ontnomen wierden / of als ſe hare onkuyſheyt niet volbrengen mochten / eenige gierigaerts ofte geldſuchti-

suchtige / ja eenige nijdige ofte wraeck-suchtige / hebben dickwils niet weynig getreurt / alsse hare diwase lusten en begeerten niet volbrengen konden / ofte dat hare godloose aenslagen haer misluckt zyn / gelijck sulcks verschepden Historien betuygen welck wy hier / om kortheyts wille / voorby gaen. Onder dese laetste conditie / ofte aerd van droefheyt / wy de uwe ook agten ofte stellen.

O! lieve Floriten, die (soo 't te besorgen staet) weynig treurt over uwe Afgoderye / ofte geestelijck Overspel / ofte Hoerderye; maer over uw gewaende schade ofte verlies / van uw Goddinne en Boel Flora. Ja! over 't derven der rijkdommen en ydelheden / die gy door haer waende te sullen genieten.

Dese droefheydt in u so aengemerkt zijnde (segg' ik) is my leet / ja doet my ooch bedroeven. Niet om dat Flora (na der Poëten wijse van spreken) gestorven / en u so ontnomen is: maer om dat uw herten soo van God / van Christo / ja van de deughd / en de leere der Godsalighevt / schijnen afgetogen / en verveemt te zyn: dat gy met meerder lust ende lief de / aen dese Goddinne / ja Boele gehangen hebt / dan aen Godt selve.

Flora (of 't geniet door de selve) was uw schat / uws herten lust / daer van bloeyde de mond over / op Wagenen in Schuyten op wegen en straten: die ter eeren hielt men vergaderingen / eens ofte tweemael ter weken / ettelijcke uuren / ja sommige nachten langh: daer men / om 't Woordt Godts te hooren / nauw' eens ter Maenden lusten een uur ofte twee te besteden. Matt. 12: 34.

Ja om deſe lieve Flora te dienen / ſonden eenige lieber haren dienſt gevioleert / ja haer Predick-ampt verlaten hebben / dan ſulcks na te laten. Eenige ſcheenen daer met om te geben / offe haren Chriſtelycken naem ſchonden / allerley ondeught handthaefden / van dronckenſchap / van liegen / bedriegen / mallianderen verſchalcken ofte woeckeren / als 't maer om Flora was / ſoo mochtet paſſeren. Wie dat hoorende en ſiende (daer eenige goddelycke kennisſe en liefde des naeſten / plaetſe in 't herte heeft) ſal niet weenen? hoe! zijn de monden der Propheten ſoo ſtom ende ſtil geweeſt? wat roepen / ſchelden / twiſten en diſputeren gaet 'er om / om ydele metige ſaken? daer doch waerlyck hepl noch ſalighepdt in gelegen is. En in deſe ſoo openbare Afgoderije / als 'er (myns gevoelens) noch noopt in deſe landen geweeſt is / heeft men ſoo weynigh geruchts van gehoort: waer zijn de boden des vredes / die nu geweent hebben oder deſe Afgodiſche handelinge? of ſoude de gierighepdt haer herten oock ingenomen / ende hare oogen al verblint hebben? och! die waters genoeg hadde in den hoofde / en dat onſe oogen Fonteynen waren om te beweenen de ſonde deſes volks / Jer 9:1. Doch 't ſchijnt of Godt de Heere noch / om veeler ſonden te weeren ende te keeren / deſe raſende ſieckte ofte dullighepdt der Floriſten heeft willen voorkomen / met het vernietigen en weeg nemen van deſe Flora, waer uyt dan uwe doodelijcke en ſchadelijcke vrucht hepdt ontſtaen is.

Maer

Maer om U L. te troosten/en dese droefheyt uyt uwer herten wech te nemen sal ick myn heeren tot het tweede stuck ende deel.

Dat is/ om te sien of ick de oorsaecke uwer droefheyt kan binden: die minderen/ en soo allengskens de swarigheydt wechnemen. Waer toe my heerende/ soo bekenne ick/ dat het my gaet als eenige Medicijn-Meesters/ ofte ooch wel eenige wijse ende kloecke Doctoren gaet/ met sommige zware kranckheden onder de menschen/ datse dickwils zwaerlyck de oorsaecken der selver kunnen binden/ ja dickwils daer na (gissende) raden: en alsse somtyds door langckheyt des tyds deselve gevonden hebben/ soo is de sieckte soo seer beroudt/ ja soo diep ingewortelt ende verkanckert/ datse zwaerlyck ofte niet kan geremedieert worden; hoe het my gaen sal met de uwe/ sal den tijdt leeren. Sal door eerst wat soecken na de oorsaecke uwer droefheydt ofte quale: wanneer de Prophect (of Godt door deselve) de herten der Afgoden-dienaers wilde afkeeren ofte aftrecken van hare valsche Goden: soo heeft hy haer laten voorstellen en bekent maken de nietigheydt ende ydelheydt der selver: seggende/ datse doodt waren/ datse maer hout ofte steen waren/ datse niet konden ruycken/sien ofte gaen/ en volgens dien niet konden helpen/ ja datse gantsch niet waren. Welcke woorden (als wy die wel aenmercken) te kennen geven/dat de herten der Afgoden-dienaers/ door blinde kennisse te seer aenhingen/ ende lief den soodanige nietige ydele beelden:

Esai. 44: 19. Deut. 28: 36. Ps. 115:4. Hos. 13:3. Hab. 2:18. 1Cor. 8:4.

ende volgens dien/ wanneer haer die (in hare blintheyt noch staende) ontoogen wierden, so causeerde sulcks groote droef heyt in haer / derhalven die sulcks voorkomen wilde / dienden haer te doen verstaen de nietigheyt ende ydelheyt der selver: So mede/ die de herten der oversprekers ende hoereerders (insonderheyt die daer dezoeben over 't verlies van hare Boelen) sal bezwaeren/ dient haer voor te stellen / de ydelheydt/ nietigheydt / ende snoodtheyt der selver: hare bedriegelijcke woorden / hare aenlockende blanckietselen / gemaeckte reuck-wercken/ ende andere bedriegelijckheden meer; So mede die de herten der eersuchtiger / wraeckgieriger / ende geldt-suchtiger bezwaeren sal / dient haer grondigh te doen verstaen / de ydelheydt van des Werelds eere ende glorie: de schadelijckheydt der rijckdommen / de plage der wraeckgierigheyt/ wat schade sy den menschen toebrengt: Maer de ydelheydt / snoothent ende slechtheydt van Flora, u voor te stellen/ hoe slecht en oolijck de Tulpen / sonder eenigen lieffelijcken reuck / sonder eenige bysonderlijckheydt / deucht of kracht zyn in der menschen lichamen / tot gesontmakinge / snel in haer verwelckelijckheden: hier op suit gy licht antwoorden / dat dit de oorsaecke niet en is van uwe droefheydt: maer de nuttigheydt ende het groote profijt diese u toebracht: Ja! de groote winninge / dat een Boll' (die in der waerheydt niet een halve stuyver waert was) u soo veel hondert guldens opbracht / ja sommige

Prov. 5: 3. 6, 26, 22. 14.

1 Joh. 2: 15. Jac. 4. 4. Matt. 13: 23. Syr. 28: 6.

etcelij-

ettelijcke duysent guldens: So treurt gy dan! als geldtsuchtige / over het derven van de soete vrucht / die gy van uw Flora waende te sullen genieten / te sullen seg ich; want dat uwer veel zijn / die noch weynigh genoten hebben / is openbaer. Soo heeft elck Boeleerder iets in sijn boeltje / dat hy waent hem seer aengenaem ende vermakelijck te zijn: ja oock selve die haer rechte egade verliesen / sullen selden simpelijcken schijnen te droeven over de romp' van haer verlorene: als wel over de nuttigheydt die sy plachten te genieten door de selve: naemelijck / haer vriendelijckheydt ende troostelijckheydt: Item / hoe behulpelijcken ende proffijtelijcken datse haer waren / wat gesel schap en winninge dat m'er van plach te genieten. Dit soo zijnde / wort niet te min gesepdt / dat soodanige droeven over 't verlies van haer Vrouwe ofte Boele. Op deselve manier segg' ick dan oock / dat gylieden bedroeft zijt over 't verlies van uw waerde Flora.

Wijders / na de maniere ofte hoedanigheyt des doodts / van de gene die men bemint ofte gelieft heeft / wort de oorsake des droevens te grooter ofte te meerder bevonden: als wanneer men seer haestig / snel en onversiens sijn liefste verliest / of alsse door iemant anders om 't leven gebracht / ofte gedood wort / ofte by den Medecyn-meester onachtsaemelijk versuymt is. So is 't misschien oock met u liedē gelegen: uw Flora, is uw ligt / buytē uw gis en waen / wat onversiens of te snel ontnomen / haer onderganck

al

al te ſubijt en te onderſiens toegegaen. 't Is waer lieve Floriſten, wie ſoude dat gedacht hebben? doe men wepnigh dagen te vooren / tot Alckmaer noch over de tnegentigh duyſent guldens aen Flora te hoft lepde / datſe ſoo haeſt en ſnellijcken ſoude t'ondergegaen zijn. Maer wat ſal ick ſeggen? 't is 's werelts beloop / als een dingh op 't hooghſte is / ſoo is den ondergangh voor de deure; als den menſchje ſomtijdts aldergeſondſt is / ſtact hem de ſiechte boven 't hooft. Wie wilt gy 't wijten? 't Is waer / de Kethorijckers van Haerlem hebben haer (ſo 't ſchijnt) deſe ſmarte aengedaen / datſe haer pdelhepdt ende ſchande ontdeckt hebben / ende de plagen en ſtraffen / die hare dienaren (over eenige jaren) overkomen zijn / haer verweten hebben / doender ſoo dertigh duyſent van hare lief hebbers / in ſes dagen van de Peſtilentie verſlagen wierden: maer dit dient gy haer noch al in 't goede af te nemen / 't is upt lief de ende jonſte t'uwaerts geſchiet: uw ſchade / plagen ende verderffeniſſen (te gemoet ſiende) hebben ſy ſoecken te verhoeden / miſſchien denckende ofte merckende / dat die gene / diens ampt het was / u ernſtigh te waerſchouwen / al te blood' / ja te ſtom waren / ofte dat eenige der ſelver / door geldtſucht / al te ſeer (ſelve) met lief de tot Flora ontſtelten waren. Soo heeft haer d'algemeyne lief de gedzongen / (ſchoon ſulcke geſtelde wachters met zijnde / en ſiende het Swoerdt komen / ofte uw verderffeniſſe) u te waerſchouwen: derhalven behoort gyſe te dancken / en te

bedenc-

bedencken 't geen Salomon seyt/Prov. 27:6. De slagen des lief hebbers meynen 't recht getrouwelijck; en volgens dien / haer dese saecke ten besten af te nemen. Of sould gy 't licht eenige Magistraeten wijten? dat die / met hare sorghvuldige handelinge (tot weeringe van uwe kranckzinnige Koopmanschappen / diese dagelijcks hooren en sagen passeren met Flora) u iets nadeligh geweest zijn: dit hoort gy haer gewisselijck ten goeden af te nemen / gedenckende datse goede reden en oorsaecken daer toe gehadt hebben / siende dat alle goede commercien ende handtwercken / dagelijcks meer en meer afnamen ende te gronde gingen / en dat uw lieder handelingen met Flora, was soodanigen handel/ strecckende tot groot verderf van landen en steden / tot twist en oproer / ja tot verwoestinge van politycque en kerckelijcke saecken. Waer door woecker / schalckheydt / list / loch / bedroch / ledigheydt / suppen / brassen / niet langer schenen sonden te wesen. Waer door oock eenige het hielden voor een groote practycq' van de Oyanden deser Landen / en al langh verwondert zijn geweest / dat met eerder van den Regenten hier in voorsien is; doch alle dingh (seydt Salomon) heeft sijnen tijt/ Eccl. 3: 1. ende een wijs man die zwijght tot dat hy sijnen tijdt siet / Syr. 20: 5. Vertrouwende dat de sake met haer oock soo gelegen is geweest / moet gy het alles ten besten keeren / en geloven dat het u allen ten goeden en ten besten gedaen is. Of meynt gy

dat

dat eenige (doch wepnige) yverige religieuſe menſchen / oorſaeck van Floraes ondergang zyn / ('t zy door Gedichten / Liedtjes / Schriften / ofte Predicatien) denckt wy dat het geſchiet is tot uwer zielen behoudeniſſe : En ſoo gy wilt ſeggen dat eenige gemeene menſchen (die anders van Godt ofte syn gebodt wepnigh toonen te weten) niet haere ydele Schriften / Liedtjes / en ſpotternye / ſulcks te wege gebracht hebben : ſoo denckt wy op 't gene de Heere ſeydt Matth. 21 : 32. de openbare ſondaers en hoeren geloofden hem : ende Luc. 7: 29. alle het volck dat hem hoorden / en de Tollenaers / gaven Godt recht : ja Luc. 19: 40. is 't dat deſe zwijgen / ſoo ſullen de ſteenen roepen. Denckt wy hoe groot uw ſonde en ſchande moet geweeſt zyn / dat deſe alle uw ſothepdt ende dwaeshepdt konden bemercken ; en ofte ſchoon de eene blinde de ander wil leyden / ja d'eene ſot d'ander beſpot ; d'eene ſondaer d'ander beriſpt : Soo is 't nochtans alſoo / dat / ſoo gy u laet raden en leeren / het boor u alles repn is / Tit. 1: 14 ja al ten beſten dient / Rom. 8: 28. Bileam liet hem wel waerſchouwen door een Ezel / Num. 22: 28. Die van Romen lieten haer wel waerſchouwen (ſoo de Hiſtorien melden) van een Gans ; ſommige leeſt men zyn gewaerſchouwt door een Arendt / andere door een Rabe of door een Uyl ; particuliere hupsraden / door 't linoren ende gerucht van Herlens en Honden. Deſe menſchen zyn doch edelder dan ſulcke Creaturen. Siet dan niet ſoo ſeer op de ge-

ne

ne die 't sepdt / als wel op 't gene daer 't gesepdt wozt: booz al slacht niet de Honden / welck' alsse gewozpen wozden / den steen naloopen / en haer leedt daer aen soecken te wzeecken: maer denckt bzy dat 'er een werper is / die de herten der Koningen in syn handt heeft (en ooch andere menschen) ende nepghtse werrewaerts hy wil/ Prov 21: 1 Die uw sonde en schande op 't diepste gesien heeft / die heeft uw Boele Flora, en uw Boelerye t'samen willen tot niet doen / daer in gy noch hoozt te erkennen syn groote liefde tot uwe behoudenisse / en bolgens dien / op soo een dwase maniere niet langer te treuren / of te bzoeden. Want denckt het wel na / wat was uw Flora?pdel! wat haer Koopmanschap? woecker en bedzoch! Wat haer pzoffijten? een hant vol wints! gedzoomde schatten: daer tegen de schade soo groot / die se u toebzacht aen de Ziele / datse onuptspreklijcken / ja onwaerdeerlijcken is. Wie dat gelovende / sal niet seggen tot soo een: Foep! pzoye / Foep! bedzoch des Duyvels / en syne instrumenten. Maer om uw dzoef hepdt noch meer weeh te nemen / en grondiger te minderen / sal ick my keeren tot het deerde stuck ofte deel: ende sien / of ick dooz aenwijsen van een beter / niet alleen uw dzoef hept mocht minderen / maer uw herten tot blydtschap verwecken Waer toe keerende / sal ick u voorstellen een middel / die Godt ende syn Dienaren gebzuyckt hebben / van aenvangh der tyden / in 't troosten der bedzoefden: welck is / haer een beter te wijsen / als

Psalm 33: 15.

't gene

't gene ſy verloren hadden: Sulcks blijckt Geneſ. 12:1. als Abraham ſijn Vaderland/ Maeghſchap / ende Vaders Huys moſt verlaten / ſoo toonde hem de Heere een beter landt / en ſepde hem toe een grooter maeghſchap / en veel zegeninge. Als Job alle ſijn kinderen / goedt/ rijckdom/ en geſontheydt verlooren hadde / geeft hem Godt in ſijn herte deſen trooſt: dat hy namaels een beter hebben ſoude/ Job 19:25. Als den Prophect Samuel de kinderen Iſraëls ontreckt de Afgoden / ſoo ſtelt hy haer een beter voor / namelijck den waren Godt / 1 Sam. 7:3. Soo doet de Heere Jeſus onſen Salighmaker / als hy de Werelt (na manier van ſpreken) ons ontneemt / ſoo ſet hy weer een beter voor / dat is / den Hemel / Matt. 16:26 ja/ als hy den Mammon (dat is / den Godt der Rijckdommen) wech neemt / ſoo recommandeert hy ons een beter / welck is Godt ſijnen Hemelſchen Vader / Matth. 6.25. Item / de vroedheyt over 't verlies van ſpijſe of derven der ſchatten / radet hy / ſpijſe te wercken die niet en vergaet / Joh. 6:23. Schatten te ſoecken die de Motten niet eeten noch de Dieven niet kunnen ſteelen / Matth. 6:19. Soo doet ook Paulus, ontradende of wechnemende de onmatelijcke tijdelijcke oeffeninge / prijſt de Godſalige als een nuttelijcker en beter aen/ 1 Tim 4:8. Als Godt de Heere den Overſpeligen Volcke ontreckt haare Boelen / of daer van afmaende / ſoo ſtelt hy haer het wederkeeren tot haer eygen Egade / als een beter voor / tot vertroo-

ſtinge /

singe / Jer 2: 35. Alsoo / wanneer men iemandt hoort klagen over 't verlies van sijne Ega / men troost deselve daer mede / dat men haer voor stelt ter bequamer tijdt / dat se niet alleen soo goede / maer noch een beter mogen bekoomen. Sou segge ick dan mede / O! lieve bedroefde Bloemisten / die nu treurt over 't verlies van u lieve Flora, is u treuren over een Bloem / die pdel / stinckende ende verwelckelijck is? Ick wil u toonen een beter Bloem: die genoemt werdt / een Bloem tot Saron, een Roose in 't dal, een Lely onder de Doornen, Cant. 2: 1. een so heerlijcken Bloem / die niet pdel / soo stinckende / ende verwelckelijcken is / als uwe Flora: maer die eeuwigh / en soo welruyckende is / datse hare Minnaers / oock voor Godt en sijne Heylige Engelen / wel-ruyckende maeckt / Cant. 4: 10 hebt gy schoonte gelieft? hier toone ick u de alderschoonste / Cant. 18: 4, 5. welcke is de ware Kercke / ende Bruydt Christi: die Dochter des Oppersten Conings / die gantsch heerlijck verciert is / Psal. 45: 14. Voorwaer / hadt gy dese Bloeme wel gekent / noopt en hadde soo snooden Flora, u herte soo besetten / en uwe sinnen soo verdwaest gehadt. Doch dat voorby is / kan (in sommige saken) niet weder gehaelt worden. Die noch toe saege / is 't spreeckwoort; noch is 't den aengenamen tijdt / 2 Cor. 6: 2. mijnen raedt is: keert weder / keert weder / ô verdwaelde Menschen! Cant. 6: 13 wilt gy lieven? so wijckt van de pdele creature / die soo stinckt / datse u oock

ſtinckende boor Godt (en alle wijſe menſchen) gemaeckt heeft / ende lieft die / die lieveng waerdt is / 't welck Godt is / 1 Joh. 4:19 en ſijnen Soone / 1 Cor. 16: 22. ſijn Bruyt / en Geeſtelijcke Flora, 1 Jon 4: vers 11. ſijn H. Woort / Pſ 119:97. Mint gy tyckdom en ſchatten ? ſoeckt ſe in 't ware weſen ; want de tydelijcke tyckdom / verſtickt het goede Woordt Godts dicktwils in den menſchen / Matth. 13: 22. en verhindert ons den ingangh des Hemelrijks / Matth. 19: 23 ja maeckt / dat wy in veele beloorlinge en ſtricken / en in veel ſotte ende ſchadelijcke begeerten vallen / die
1 Tim. 6:9. den menſche verſincken in de verderffenisſe en verdoemenisſe. Waer van eenige (tot exempel) verhalen / dat eeckter Gouw-ſuchtigh menſch / wenſchte / dat al wat hy aen raeckte / mocht in Gouw veranderen: maer als hem ſulcks gewoorde / dat hy ſijnen wenſch kreegh / was hy wijs de alderellendighſte der Werelt : want als hy wilde eten / wierdt de aengeraeckte ſpijſe Gouw / ſoo wast mede met het dinchen ; oylaes ! wat was doe het Gouwt ? hy mocht doe wel gewenſcht hebben / dat hy 't nooyt gelieft en hadde. Soo oock gedenckt Philippus Camerarius, een ſaeckie (in ſijn Hiſtorijſche betrachtingen / Cap. 73) van een jonge Dochter / welcke Demonicæ genaemt was / die haer volck ende ſtadt verriedt / op die conditie : dat / als de Vyanden de Victorie hebben ſouden / ſouden alle de Soldaten haer geven haere Gulde Ketenen / Bracelletten ende Vingernodien /

nodien / welck soo geschiede : maer sy hreegh 'er so veel in haren schoot / dat ser onder doot bleef. O! lieve Bloemisten / wat doodelijck bergift der zielen u uwe Flora oock toegebzocht heeft / met het Goudt / 't welck sy u scheen te beloven / is niet upt te spzeecken. Daerom segge ick noch / en raede u / soeckt niet het pdele / maer het ware Goudt / welck Godt / der zielen goet is / Job 22: 25. ofte oock wijshepdt / Godtbzuchtighepdt / Apoc. 3: 18. ja een waer oprecht geloove / 1 Pet. 1: 7. wilt gy comparitten houden / soo houtse hier toe; want hier toe wozdt gy vermaent dooz den Pzophete Joël 2: 15. Roept de gemeynte te samen : dooz Paulum, Hebr 10: 25 laet ons malkanderen waernemen tot verwecklinge der lief den ende goede wercken / ende onse toegaderen niet verlaten; dat 's niet om van Flora ofte pdele sotte Koopmanschappen te spzecken : veel min van te suppen / bzassen / ofte sulcks te plegen / maer om van 't ware opperste goet / van Godes H. kenmisse / en wzeese / ja wijshepdt te spzecken : van de Hemelsche Paerl / daer van den Here gedencht Matth. 13: 46. van den kostelijcken verbozgen Schat in den Acker / Matth. 13: 44 daer men alles om behoozt te geven / die pder ernstigh soecker kan vinden / en daer dooz eenwigh rijck wozden : die men niet dooz loch / bedzoch / ofte verschalcken hoeft te soecken / maer dooz gebeden / penitentien / en Chzistelijcke deughdelijcke naegravingen kan bercpcken / Matt. 7: 7. Hebt gy lust om t'samen spzeking-

gen te houden? spreeckt hier af dagh ende nacht / Ps. 1:2. O! wel dien (sept Syrach) die altijdt met Godts Woordt om gaet / ende dat selve grondelijcken leert verstaen /
Col.3:16. Syr.15:1 Laet (sept Paulus) 't Woort Christi / rijckelijcken in u woonen / in alderwijshept: soeckt dit gesellschap by te zijn / daer men van dese dingen spreeckt / Syr. 6:35. dan sult gy groote vriendtschap genieten / ware rijckdom verkrijgen / ende niet hoeven te suchten ofte te vreesen / hoe gy de waerdye betalen sult: want om niet / sonder geldt moogt gy dese Hemelsche Flora, dese rijckmakende schat bekomen ende berepelen. Waerom hebt gy uwen tijdt ende geldt dus lange besiedet / om dingen die doch niet en deugen? daer gy deese heerlijcke opperste schoone Bloeme soo goeden koop kunt bekomen / en gebruycken. Laet dan dese uw herte soo gevallen / en behagen / dat uw droef heyd magh gesleten en geminderd worden. Behoort hebbende / dit beter voorstel (als het derde) 't welck ick voorgenomen hadde / tot weghneminge uwer droefheydt / sal ick my keeren tot het vierde ende laeste / welck is om te verhoeden / dat gy niet door valsche troosters verleydt en word.

Waer toe my keerende / dient gy aen te mercken dat 'er tweederley troosters zijn; ook tweederley vertroostingen / welck is een ware ende een valsche; de valsche vertroosters / misbruycken hare vertroostingen op twee manieren / ofte sy liet kiesen het volk in hare sonden / seggende: dattet so groote sonde ofte quaet niet en is / 't gene

sy

sy plegen ofte gepleeght hebben / of dat 't soo qualijck niet afloopen sal / als' sommige wel seggen ofte vreesen. Van d'eerste woort gedacht / Gen. 3: 4 dat de Slange of den Duyvel / sprack tot Eva: ô neen! in geenderley wijse sult gy den doodt sterven: maer Godt weet / dat in welcken dage gy daer af eet / soo werden uwe oogen geopent / ende sult sijn als Godt / en weten wat goet ofte quaet is. So handelden de valsche Propheten en troosters met den Coningh Achab, seggende: treckt op / de Heere sal u uwe Vyanden in uw handen geven / 1 Reg. 22: 6. gelijck of de sake al wel met den Coningh stont / en of hy niet gesondight hadde. Van sodanige troosters / spreeckt de Heere door den Propheet Hozeam, Cap. 3: 11. Mijn volck uwe troosters verleyden u / en verstooren den wegh daer gy ingaen sult. Dat zijnse / die daer plevsteren met valsche kalck / en seggen / vrede / vrede / daer 't doch niet also is: die kussens onder de armen / ende peulwen de lieden onder 't hooft leggen / en het volck so troosten in haer ongeluck / Ezech. 13. dat se het slecht achten sullen / Jer. 6: 14 de sommige troosten haer selven / hoewel niet op de beste wijse / gelijck de Heere spreeckt / dat Hupg Jacobs troostet hem alsoo: meynt gy dat den Geest des Heeren van ons geweecken sy? sonde hy sulcks doen? neen / sulcke predinge gaet ons niet aen / Mich. 7: 2. Voorwaer / dit zijn bedriegelijcke troosters / en op dat u sulck niet en verderve / ô lieve Floristen, so is 't noodig dat

gy de voorſichtigheydt der Serpenten na volght / Matth. 10: 11. Welcke hare ooren ſtoppen voor de bezweerdreen / op datſe die niet ſouden hooren. Keert oock uw ooren af / ende ſluytſe voor de gene / die u ſoecken wijs te maken / dat uw ſnoden handel ende woecker / die gy gepleeght hebt met Flora, een vype ſaecke is / dat het wel paſſeren magh / de ſotte onverſtandige te bedrieghen / met haer iets te verkoopen voor twee ofte drie duyſent gulden / 't gene in der waerheydt geen ſtuyver waerdigh is. Dit zijn loſe bonden / ja kloeckheden des vleeſchs / ofte der vleeſchelijcker menſchen / om haer luſt en ſinneliickheden te boeten. Daer voor den Apoſtel waerſchouwt / ſeggende Rom 13:14. doet niet na des vleeſchs kloeckheydt / om ſijn luſten te boeten. Gelooft vy dat 't geen vype ſaecke is / inſonderheydt voor een Chriſten menſche / een blinde te bedrieghen; nogh oock niet een kranckſinnige / oock geen ſonge onverſtandige kinderen; den blinden moetmen geen aenſtoot ſetten / Jer. 19: 14 ja wie een blinde dede dolen / was verbloeckt. Deut. 27: 19. So ſullen de politijeque Rechters / geenige dingen ('t zy Koopmanſchappen of iet anders) met een kranckſinnigh menſche gepleegt / voor recht keuren: ja / ſo gy hem een nietig ding in de hant ſteeckt / willende eenige duyſent guldens van hem daer voor genieten / 't ſal u niet voor een rechtveerdige daedt toe geweſen worden.

Desgelijcken / ſoo gy een jonck onverſtandigh kint / een groot ſtuck Gouds af vleyde

blyde voor een Appel ofte Bloemken / de Ouders dat vernemende / souden u schelden voor een bedrieger / ja voor dieven. Hoe kan 't dan zyn (lieve Bloemisten) dat u handel voor desen gepleegt / met blinde onkundige menschen (in de sache van Flora) soude Godt gevallich ende behoorlyck zyn? Ja / u Koopmanschap (segge ich) die in dat deel van eenige wyse / met anders als krancksinnige geoordeelt worden / met menschen / die met recht / in hare kennisse / mogen by de onwyse Luyderen vergeleken worden / soude daer sulcken maniere van handelinge by wesen / als gy gepleegt hebt aen de selve? dat kan ick nu noch nimmermeer gelooven.

Soo der eenige zyn die u willen wyss maken dat 't soo slecht niet met Flora afloopen sal / datse nu schoon al doodt zynde / wel weder (na manier van spreken) opstaen ofte verryssen sal / laet u sulcke dwaesheyt niet in de handt stellen / noch daer valschelycken mede vertroosten: Want oordeelt sulcker menschen woorden en redenen / voor een groote hartneckigheydt ende versteenthepdt / gelyck 't ook in der waerheydt is. Denckt het by eens na / soo veel ware ende klaere beryspingen als 'er in 't licht gebracht zyn / en so veel zwarigheden / als 'er by veele alreede upt ontstaen zyn: dit alles voorby te gaen / gelyck of men een doove Adder / ofte blinder dan de Mollen ware / en dat noch onder sulcke / die den Christelycken name niet garen souden derven: 't is al te snoot om te denken / zwyge om te hooren.

't Is mijns oordeels niet beter / dan gelijck als Job getuyght van de godtdeloose / die daer ſpraken tot Godt: maeckt u van ons / wy en willen van uwe wegen niet weten / Job 21: 14 Voorwaer / zynder noch die slecht aen sulcks ſpeelen / ſonder moetwillige boosheydt? ſo segge ick / datſe harder zijn dan een Kepſteen ofte een Diamant / Zach. 7: 12. Misſchien ſult gy de fabulen / ſommiger (die nochtans den naem hebben van geleerde Mannen) niet geerne aennemen / die daer voorgeven / dat de Koeyen / Paerden / Honden / Katten / Hennen / Hanen en meer andere ſulcke creaturen / oock mede verrysen ſullen. Soo gelooft oock niet / dat uw Flora ſo verrysen ſal / datſe weder in haer oude fleur en waerde / in de herten der menſchen leven ſal. Laet u daer niet mede vertroosten: maer wenſcht lieber (gelyck ick oock van herten wenſche) datſe soo diep in den afgrondt begraven blyve / dat haer naem in der eeuwigheydt (op voorgaende wyſe) niet meer gedacht worde. Dyaeght wel hertelijcken rouwe: maer daer over / dat gy ooyt ſulcken dwaſen lieffde tot haer gedragen hebt / dat gy het ware goet / de Hemelſche Bloem / ſo verlaten hebt / en den opperſten ſchat uwer zielen ſoo verſuymt hebt. Ende laet u van niemant verleyden met ydele woorden / Eph. 5: 6 Maer waeket grondelijck op / uyt deſe droomerye ende ſondigen ſlaep / Eph. 5: 14. beſinnet uwe wegen met den Heyligen David, Pſ. 119: vers 59. denckt dat 't genoegh is / dat gy den voorleden tydt ſoo overgebracht

hebt

hebt na der Heydensche wijse / 1 Pet. 4: 3. ende neemt de kastijdinge des Heeren gewilligh aen / Prov. 1: 23, 25. Zijn mijne ende andere berispingen wat te scherp / na uw oordeel? denckt op 't geene Salomon seydt Prov. 27: 6. De slagen der liefhebbers meynen 't recht getrouwelijcken / maer het kussen des haters is bedriegelijck. Wie hem geerne laet straffen / sal verstandigh worden / Prov. 12: 1 Een sot / seydt hy / lastert de tucht sijnes Vaders: maer wie daer-entegen de straffe aenneemt / die sal verstandigh worden. Dit hopende van U L soo segge ick u ten goeden en ten besten / 't gene de Heere sprack van zijn Volck / Hoz. 10: vers 1. Israël is een woesten Wijnstock geworden: soo is 't met u mede. Ja gy ploeget boose dingen / en maeyet quade daden / ende eet leugen-vruchten / Hoz. 10: vers 13. derhalven spreeckt ick u lieden aen met des Heeren Woordt / ende rade u van herten / ploeget op dat meuwe / ende en zaeyet niet onder de Doornen / Jer. 4: 3. Zaeyet gerechtigheydt / en Oogst de liefde / en ploegt het anders (als vooren) dewijle het noch tijdt is den Heere te soecken / Hoz. 10: 13. Vertreckt niet met den tijdt uwer boeten / noch set het niet langer uyt / u tot den Heere te bekeeren / Syr 5: 8. Denckt hy dat u dwase handelinge / eenigsints mede oorsaecke is geweest van de groote zware Pestilentie in dese onse landen: ende spreeckt met een boetvaerdigh herte (als David dede) tot den Heere: (siende de zware Pest in sijnen tijdt) Ick hebbe

gesondight / wat hebben doch dese onnooselе Schapen gedaen? 2 Sam 24: 17. ende waschtu na den raedt des Heeren: doet u booselе wesen weech van sijnen oogen / Esai. 1: 16. suyvert uwe herten / ô gy wanckelmoedige menschen / Jacobi 4: 8. weest ellendigh / ende draeghtrouwe: komt met den Verloren Soon / ende segt: Vader! voor u en in den Hemel hebben wy gesondight / Luc 15: 18. stort 't tranen water uyt voor den Heere / 1 Sam 7: 6. weent het teljen / met Petro, Matt. 26: 74. ende bidtet den Heere om vergevinge / Psal 25: 7 roept met den armen sondaer achter in den Tempel: O Godt! weest ons arme sondaers genadigh / Luc 18: 13. Ondertusschen laet los en uyt / die gy met onrecht bezwaert hebt / Esai. 58: 6. Spreeckt van herten (met David) tot den Heere / wy hebben voorgenomen niet meer te willen sondigen. Ende wy willen Pauli leere volgen: gelijck wy voorigh zijn geweest in den dienst der ongerechtigheydt / van de eene booshepdt tot de andere / alsoo willen wy ons weder begeven tot den dienst der gerechtigheydt ende heyligmakinge. Ja / wy willen den raedt des Propheten volgen die daer seydt: gelijck gy neerstigh zyt geweest om van Godt af te wijcken / alsoo bekeert u nu / en zijt viermael neerstiger om Godt te soecken / Baruch 4: 24. Soo gy dese leere getrouwelijck waer neemt / ende soo weder keert / soo gelooft vry dat dese woorden des Heeren u aengaen: al waren uwe sonden

den bloetroot / sy sullen witter als wolle worden / Esai. 1: 18 de Heere wil sijn aengesight dan niet van u af wenden. Roepen ende bidden wil hy verhoren / Psalm 10: 17. Uw gebroken herten en verslagen zielen sullen hem behagen / Psalm 51: 19. die wil hy aensien / Esa 66: 2. ende hem als een Vader over u erbermen / Psalm 103: 13. dan sult gy waerlijck getroost worden met een ware vertroostinge / Esai. 35: 4, 40: 1, 61: 1. Ja / na Christi Woordt / Matth. 5: 4. Zaligh zijn de bedroefde / want sy sullen vertroost worden. Waer toe u wil helpen ende voorderen / den oppersten / eenigen / ende alleen waren Godt en Vader / door sijnen Sone Jesum Christum / gezegent in der eenwighepdt; welck u van herten wenscht / u aller dienstwillige J. H. M.

Lijste

Lijſte van eenige Tulpaen, verkocht aen de meeſtbiedende, op den 5 February 1637. op de Zael van de Nieuwe-Schutters Doelen, in 't byweſen van de E Heeren Wees-Meeſteren, ende Vooghden, gekomen van Wouter Bartelmieſz. Winckel, in ſijn leven Caſtelyn van de Oude-Schutters Doelen, tot Alckmaer.

In den eerſten

Een Veranderde Butterman, van 563 Azen geplant. 263
De Schipio, van 82 Azen geplant. 400
Een Parragon van Delft, ofte Mols-Wijck, van 354 Azen geplant. 605
Een Bruyne Purper, van 320 Azen geplant. 2025
Een Viceroy, van 410 Azen geplant. 3000
De Monaſſier, van 510 Azen geplant. 830
Een Vroege Blijenburger, van 443 Azen geplant. 1300
Een Gouda, van 187 Azen geplant. 1330
Een Julius Cæſar, van 82 Azen geplant. 650
De Tulpa Kos, van 477 Azen geplant. 300
Een Botterman, van 400 Azen geplant. 405
Een Schapeſteyn, van 246 Azen geplant. 375
Een Bellaert, van 399 Azen geplant. 1520
Een Parragon van Delft, ofte Mols-wijck, van 294 Azen geplant. 650
Een Admirael Liefkens, van 59 Azen geplant. 1015
Een Viceroy, van 658 Azen geplant. 4203
De Monaſſier, van 542 Azen geplant. 920
Een Vroege Blijenburger, van 171 Azen geplant. 900
Een Gouda, van 244 Azen geplant. 1500

Een

Een Tulpa Kos, van 485 Azen geplant. 305
Een Butterman, (schoon) van 246 Azen geplant. 250
Een Wit Purper Jeroen, van 148 Azen geplant. 475
Een Parragon van Delft, ofte Mols-wijck, van 123 Azen geplant. 500
Een Anvers Veitus, van 52 Azen geplant. 510
Een Sjery Catelijn, van de beste soort / van 619 Azen geplant. 2610
Een Admirael van der Eyk, van 446 Azen geplant. 1620
Een Grebber, van 95 Azen geplant. 615
Een Gouda, van 156 Azen geplant. 1165
Een Tulpa Kos, van 117 Azen geplant. 205
Een Parragon Schilder, van 106 Azen geplant. 1615
Een Laroy, van 306 Azen geplant. 510
Een Sjery Naby, van 129 Azen geplant. 755
Een Fama, van 158 Azen geplant. 700
Een Fama, van 130 Azen geplant. 605
Een Affet van Sjery Catelijn, van 206 Azen geplant. 1280
Een Somer-Schoon, van 368 Azen geplant. 1010
Een Admirael van der Eyk, van 214 Azen geplant. 1045
Een Parragon Catteleyn, van 100 Azen geplant. 450
Een Gouda, van 125 Azen geplant. 1015
Een Admirael Catelijn, van 181 Azen geplant. 225
Een Gevlamde Jacot, van 100 Azen geplant. 94
Een Wit-Purper van Buscher, van 134 Azen geplant. 110

Een Wit-Purper van Buſcher, van 315 Azen geplant. 245
Een Wit-Purper van Buſcher, van 481 Azen geplant. 295
Een Parragon Liefjes, van 348 Azen geplant. 730
Een Parragon Liefjes, van 300 Azen geplant. 705
Een Parragon Liefjes, van 200 Azen geplant. 500
Een Troyaen, van 470 Azen geplant. 720
Een Troyaen, van 252 Azen geplant. 500
Een Troyaen, van 165 Azen geplant. 400
Een Jan Gerritſz, van 263 Azen geplant. 210
Een Swijmende Jan Gerritſz., van 925 Azen geplant. 210
Een Swijmende Jan Gerritſz., van 80 Azen geplant. 51
Een Bruyne Blaeuwe Purper van Kouper, van 790 Azen geplant. 220
Een Landtmeter, van 277 Azen geplant. 365
Een Landtmeter, van 71 Azen geplant. 175
Een Parragon de Man, van 148 Azen geplant. 260
Een Bruyne Lack van der Meer, van 365 Azen geplant. 215
Een Admirael van der Eyk, van 92 Azen geplant. 710
Een Fama, van 104 Azen geplant. 440
Een Brabanſon Bol, van 524 Azen geplant. 975
Een Grebber, van 523 Azen geplant. 1485
Een Brabanſon, van 542 Azen geplant. 1010
Een Brabanſon, van 346 Azen geplant. 835
Een Schapeſteyn, van 95 Azen geplant. 235
Een Gouda, van 160 Azen geplant. 1165
Een Gouda, van 82 Azen geplant. 765
Een Gouda, van 63 Azen geplant. 635

Dese naervolgende Perçeelen sijn by Azen verkocht, ende te leveren als de Bollen acht dagen uyt der Aerden zijn geweert.

In den eersten 1000 Azen Groote Geplumiceerde.	280
Noch 1000 Azen Legrandes.	780
Noch 1000 Azen Violette Gevlamde Rotgansen	805
Noch 1000 Azen Anversen, van de gemeene soort.	930
Noch 1000 Azen Anversen.	905
Noch 1000 Azen Lanoys.	500
Noch 1000 Azen Zaey-bloemen van Casteleyn, van de beste soort.	1000
Noch 500 Azen Lack van Rhijn.	160
Noch 1000 Azen Zaey-Bloemen, van de gemeene soort.	495
Noch 1000 Azen Nieu-burgers.	430
Noch 500 Azen Nieu-burgers.	235
Noch 1000 Azen Jan Symonsz.	140
Noch 500 Azen Jan Symonsz.	70
Noch 1000 Azen Macx.	300
Noch 1000 Azen Macx.	300
Noch 1000 Azen Rectors.	310
Noch 1000 Azen Violette Gevlamde Rotgansen.	725
Noch 500 Azen Violette Gevlamde Rotgansen.	375
Noch 1000 Azen Late Blyenburgers.	570
Noch 1000 Azen Ducke-winckel.	210
Noch 1000 Azen Petters.	730
Noch 1000 Azen Uytroep.	705
Noch 1000 Azen Uytroep.	725

Noch

Noch 1000 Azen Petters. 705
Noch 1000 Azen Tournay Casteleyn. 705
Noch 1000 Azen Tournay Rijckers. 345
Noch 500 Azen Gevlamde Bransons de Nonvijl. 130
Noch 1000 Azen Senecoers. 105
Noch 1000 Azen Anvers. 900
Noch 1000 Azen Oudenaerders. 530
Noch 1000 Azen Oudenaerders. 510

Dese bovengemelde Bloemen of Tulpaens / sijn verkocht ten proffijte van de Kinderen van Wouter Bartelmesz. voorsz. bedraeght de somma van 68533.

Noch te voren mondeling verkocht een Admirael van Enckhuysen, met een kleyn Affetje van de selve / te samen voor 5200 guldens.

Twee Brabansons, te samen voor 3800 guldens.

Noch aen verschepden Planten en Pont goedt / te samen voor 12467 guldens.

Somma in 't geheel 90000 guldens.

Nog eenige gevallen, als welklinkende Bellen, tot de Zotskap der Bloemisten.

P. Schriverius verhaelt in zijn Oud Batavien / Bladz. 285. Het gebeurde (namentlijk in 't Jaer 1636) dat eenige Tulpisten om haer Negotie te dryven tot Leyden by den anderen vergadert waren / daer eene onder den hoop was / die een Bloem hadt / by haer alleen niet waerdeerlijk / doch om de waerdye van dit malle Schat te weeten / soo wierdt de Eygenaer 1600 Guldens gepresenteert / soo hy deselve op Geldt wilde stellen; 't welck hy weygerde: doch eenige Jaeren daer naer / genootzaeckt zijnde syne Bloemen te verkoopen / soo konde deze Bol geen 300 Gulden gelden. Waren dit niet de rechte middelen om met het Schreepje St. Reynuyt over te vaeren?

A. Munting teekent mede aen in zijn Oeffening der Planten / Bladzyde 637. Is oock verkogt aen N. N een Semper Augustus, wegende 193 Azen / voor de somma van 4600 Guldens / daeren-boven noch een nieuw wel toegemaeckte Karosse / met twee Appel-graeuwe Paerden / ende alles wat daer toe behoort / welcke in de tijd van vier Weken zouden gelevert / ende het Geldt dadelijck in Banko afgeschreven worden.

Is oock gekogt van N. N. een Gouda van 111 Azen / voor 700 Gulden / met de Leverantie te betalen / gereedt vier Roosenobels / met een Ys-slede / Zadel / Toom / ende 't geene tot een Paert behoort.

Oock op Bladzyde 638--641. In deese tijd / soo ons getoont is / uyt de aenteyckeninge van een curieus Lief hebber en loof waerdige Getuygen /

is / ongeëyst / voor een Tulp-bol geboden 12 Mor-gen Lands / gelegen in de Schermer.

Als van gelyken / dat zeker treffelyck Man t'Amsterdam / aen iemandt te Haerlem de Semper Augustus verhandelt hadde / met die verbintenisse / dat niemant van haer beyde de zelve zonder elkanders kennisse zoude mogen verhandelen; so wierdt nochtans den eersten zwak gemaeckt / door het aen presenteeren van een zeker sindelyck Spaens Cabinet / daer hy lang om gevryd hadde / en geerne 10000 Guldens voor gegeven zou hebben / welck hem gegeven wierdt met 3000 Guldens daer boven / voor een Semper Augustus. De an-der sulcks hoorende / neemt oock zyn slag waer / en verhandelt 3 Bollen / van den Semper Augustus, voor de somma van 30000 Gulden in Banko te trekken. Dien selven Heer / t'Amsterdam / wierd aengeboden / 15000 Guldens jaerlyckx voor zyn Thuyn te Huur / tot 7 aen malkander volgende Jaeren / (bedragende in dien tyd de somma van 115000 Guldens) onder verbintenisse / de qualiteyt en quantiteyt daer in te laten; so dat de voordeelen alleen soude bestaen in d'Aenwas.

Hier door wierdt niet alleen deezen wonderbaer-lyckeu koophandel (waer aen een iegelyck behae-gen hadde / vermits alleen een persoon / verzwyge veele andere / wiens naeme ick hier (om redenen) niet en verhaele / by de selfde in den tyd van vier Maenden gewonnen hadde 60000 Guldens) door Edelluyden / Borgerlyckie Staeten / Boeren / Schippers / Boerluyden / Wevers / Turf-dra-gers / Schoorsteen-vegers / ende andere; maer oock door Vrouwen ende Dienstmeyden van dag tot dag / op hoope van in korten tyck te worden / verneerdert / ende haer Collegie stercker gemaeckt.

Soo

Soo dat eyndelijck eenige der voornaemste deesen handel voor geen oprechte koopmanschap langer houdende / vermits zy daer upt meerder schade voor sommige / als eenige reedts pzofijt daer upt getrokken hadden / ende meer andere inconvenienten onfeylbaer te gemoete sagen. Want eenige in haere op te brengene Penningen begosten te tarderen / sommige ter contrarie eenigh voordeel gedaen hebbende / die in haer eygen Hups kleynbier / ende Meelenbzey qualijck krijgen konde te booren / nu niet wisten hoe zy haer aenstellen souden: want Wijn was haer nacuwlijcks genoegh / men moeste Wijn Brulle / ofte heete Wijn met Suyker daer in / ofte ten minsten Spaensche Wijn / een Hoentje gelaerst en gespoozt / ofte andere Delicatessen hebben / alsoo in veele de natuurlijcke regel ofte manier van leeven te buyten gaende. Zy kosten Wagenen / Kalessen / Paerden / ende leefden heerlijck; niemandt wiste hoe hoogh hy zijn staet setten wilde / de een was grooter Meester dan de ander / ende niemandt wilde malkander wijcken / ofte iets toegeven. Hebben daerom de Florissen den 24 February 1637. van alle Hollandtse Steden / binnen Amsterdam vergadert zijnde / een accoozdt gesloten: dat alle koopen van Tulpen / die gedaen zijn tot ultimo Novembris 1636 toe inclusys / stilo novo, gehouden sullen moeten wozden / ende de koopen die daer na zijn geschiedt / sal den Kooper mogen nalaeten / mids gevende aen den Verkooper 10 percento / ende in de Maendt van Maert 1637 nieuwe Stijl / den Verkooper aenseggende / of hy de koop wil houden of niet.

Dit alsoo gedaen / bleven noch sommige in groot bedencken / met vreese / dit Accommodament / niet

tegenstaende getyckent by eenige / ebenwel in 't heymelijck / ende ock wel openbaerlijck (wijle die van Amsterdam haere consent hier in niet gedragen hadden) noch mochte te buyten gegaen worden / hebben dieswegen tot meerder bevestinge van het zelfde / eenige Requesten aen haer Ed: Gr: Mogende / de Heeren Staeten van Hollandt ende West-Vrieslandt / in den Haege gepresenteert / ende in gegeven. Welcke om meerder inconvenienten in deezen raesenden Koophandel te verm yden / ende tot meerder ruste en welvaeren haerer Ingezetenen te bevorderen / hebben den 27 April 1637 / een Placaet in alle Steden van Hollandt ende West-Vriesland doen publiceeren / ende openlijk aenslaen; in het welcke zy de Planters van Tulpen authoriseerden / haer verkoste Tulpen / tot last van haere Koopers / die / haer gelogte Tulpen t'ontfangen / in gebreecken bleven / naer voorgaende behoorlijcke insinuatie te behouden / of verkoopen / om haer kost daer na op de zelfde Koopers te verhaelen / in gevalle verstaen soude mogen worden / dat die voors. koopen haer effect behoorden te sorteeren. Blyvende middelertijdt alle voordere contracten van Tulpen in suspens ende ongepreiudiceert.

Hier door kreegh deezen ongehoorden Koophandel / soo een haestigen val en ondergangh / dat men kosts daer na een Bol voor 50 Gulden koste / die wepnigh Weecken te vooren over de 5000 Gulden gekost hadde. Waer door men over al een gemeyne ontsteltenis der gemoederen deeser Kooplupden merckelijk vernam / vermits de eene de ander niet deernisse en groote meedogenthepdt aensagh / niet dierbende wederom niet haere waren ten voorschyn komen; soo dat eenige naer dien tydt / gerust in stilhepdt haer leven aenstelden / daer by rijckt geworden zijnde; eenige ter on-

contrarie ommezel en slegt daer af komende / konden dit Egiptisch Schricken-jaer / in de donckerheyt haerer beursen niet verdragen / keerden daerom onverroegt wederom tot haere gewoonlijcke Wevers Spoel / of voorige Hantteringe / met een bedroeft gezigt.

Ende indien deeze / met recht een Tulpse of Zotten handel / langer in staet gebleven hadde / soude geheel Hollandt daer door in haer koophandel bedorven geworden zijn / want men konde door de alderslegtste Bolle / die men voor deesen / ende noch op de West-hoop weept / bekomen wat men dochte of wonde; de betaelinge en zoude nimmermeer niet meer met Geldt / maer alleen met deese Bloemen geschiedt zijn.

Heb ook van verschepdene lof waerdige Mannen gehoort / die daer af Notitie gehouden hadden / dat / in een eenige Stadt van Hollandt / in de tijdt van 3 Jaeren / meer dan 10 Millioenen Guldens aen deese Bloemen verhandelt geworden zijn.

Mijn Vader hadde ook 1636 / aen een van Alkmaer geboortigh / eenige weynige Bollen verkoft / voor de somma van 7000 Gulden / met dit conditie / dat soo verre in de tijdt van 6 Maenden geen afslagh quam voor te vallen / als dan de koop vast verblijven / maer indien zy binnen dien tijdt geschiede / per cento geven soude; het welck alsoo gebeurde: Want de afslagh binnen dien tijdt geschiede / ontfing derhalven 700 Gulden voor niet-met-allen / en behield zijne Bollen / die hy liever gelevert soude hebben.

Dit alles / beminde Leezer / heb ick daerom niet verzwijgen willen / op dat onse Nakomelingen / dit als in een Spiegel zien / ende tot waerschou-

winge hier aen gedencken souden / wp ook selber hier door vermaent mochten worden / tot sullicken onbehoorlijcken handel niet wederom te verballen.

Die / mijns oordeels / upt Vranckrijck zijn oorspronck eerst genomen schijnt te hebben; want de Grooten aldaer / in sonderheydt binnen Parys / een wepnigh door / en om dien selfden tijdt deser tasernpen / door slegts een af gebroken Tulp / eenige Hondert ja Duysent Gulden / na sp schoon van couleuren was / gaven / die sp aen haere Maetressen / en andere Dames / om haere gunst te gewinnen / vereerden. Welcke van haer aengenomen zijnde / aen de slincker zpde des Lichaems / daer het Herte onder verborgen legt / gehegt en vast gemaeckt worde / waer mede sp praelden; de selfde meerder als de schoonste Diamant ofte Peerel des Werelats achtende.

Dog den Hollandtschen afslagh dese Bloemen / by haer vernomen / werde ook dese groot achtinge / met haere haest verballene schoonheydt verminderd / ende verdweenen te saemen als roock. Dus verre A. Munting.

SAMENSPRAEK
over
FLORAES GEKSKAP.

Aen den Leeser.

Onlangs met seheren Dyfnd te Haerlem zijnde / vonden wy / in 't voorbygaen / voor een Schilders Winckel / een dronmelse Dolcks staen / die / soo 't scheen aen 't uytwendige gebaer / wy dzuck met hun praet hadden / 't welck ons bewoogh uyt nieuwsgierigheydt / (die doch de Amsterdammers gelyck als aengeboren is /) wat nader by te komen / alwaer wy hoorden / dat eene / die daer in de wandelingh Fop Huysekooper genaemt wordt / tegens een ander / Cryn Duyvenmelker geheeten / 't hooge woordt voerden / en de Omstaenders met wijde oogen en open monden staende hielt; door 't voertige smalleren / dat sy over een Schildery op den Geklielijcken Handel van de FLORISTEN gemaeckt / samen hadden / welcke Afbeeldinge als slugtige praet van deese twee ick de Lief hebbers / als waerdigh om in eeuwige gedenckenis te blijven / hier voor oogen stelle: en naer onthoudt / soo was 't dat Fop met deese woorden eerst begon:

FOP HUYSENKOOPER.

Wat 's dit voor Hodderp? ay Crynmaet kapt een raps.

CRYN DUYVENMELKER.

Wel sieje dat met / Fop, 't is een Schilderacy van de rapste Kooplup van 't jaer 1637. doe 't er meer Duysenden in een Maendt verhandelt wierden / als 't er nu in ses Jaeren t' Amsterdam op de Beurs.

FOP.

FOP.

Waer ſittenſe daer in / aen ien Tafelkien / mit ien Goud-Schaeltje en weegen?

CRYN.

In ien groote Gelikhap! maer als'er al in ſouwen / die aen die Cobel geniet hebben / ick mien datſe vzp grooter als half Haerlem ſou moeten wieſen.

FOP.

Wel dit 's klugtigh! ſit men nu mit hiele Selſchappen in ien klap; van ouds plegt men die op 't Hooſdt / op de Mantel / en hiel klepntjes op de Tabbertş te dragen. Maer daer ſteeckt ien Baendel upt: is 't 'er klormş?

CRYN.

Neen / of ja: 't is 't Upthangbozd / daer twie Domme Hatſſenlooſe malkaer ſtooten willen / en zieje niet dat 'er onder ſtaet; *In de twie Sotten-Bollen.*

FOP

Ja 'k / werentigh! maer wie ſit daer op ien Ezel / die baſt van ien diel fatſoenlyk Volckſje egieſelt wozdt?

CRYN.

Dat 's FLORA ſelver! die de Floriſten ierſt ſchier te Kaklien dzoegen / en nu upt ſpyt / om haer hoogragtige ligtvaerdighapd / van hun uptgeboent wozdt.

FOP.

Die daer ſyn Hoofd ſtaet en klouwd / wat is dat vooz ien?

CRYN.

Den eene of de andere Kalis / die Flora al mee op hoop raph gemaeckt had / en nouw ſlegt ſtaet en ſiet / dat ſyn ſpillen in de Ag leggen / en ſyn Goedje in de Lommert ſtaet / om op de Compe-

ritien

titien te komen / en nu als een armen bloedt weer aen 't werken moet.

FOP.

Wel / dat 's ja ien beusen Handel! nu hou ick noch mier / Cryn, altemets in de Executie te gaen om ien Plokje.

CRYN.

Ja / Fop Huysenkooper, daer kan 't mee wel slegt afloopen! want daer worden de Mensen hiel licht in Schaepen verandert / en naer ien Hoop elept.

FOP.

Dat het nou gien pijckel: de Hupsen sijn te seer aen 't rapsen. Maer daer staet 'er ien en lacht; dat lapkt al ien klugtigen Haen te wesen.

CRYN.

Dat 's ien Waerdt; die heeft betpot by de Bloemisten gespeult: want niemandt is 'er beter by gebaeren als dat Volkje: en die daer in de andere hoek staen te praeten / en sien dat men dat hoftelaycke Goedt als Dreck op de Dullis-hoop brengt / dat lapken wel Thupnlup en Hobenieks te wiesen / die hun bast verwonderen ober deesen wonderlapsten Handel en brugtbaeren tandt van Gekken; want ick loof / dat 'er in dat wonderlapkte Jaer mier Gekken uptgeboept zijn als 'er in Dupsent Jaren Sot van Drouwen gebooren worden.

FOP

Maer / naer ick sie / soo is Heyntjeman daer mee in 't spul geraeckt / dat is ien quaede Geck: daer hou ick niet of.

CRYN.

't Is maer ien Schildeep: die lapkt wel dat al de Brief jegs aen een snoer heeft / die de Floristen malkander gaeven / en ien Magtglas in de andere Handt; als of hy seggen wil / Den tydt is om.

FOP.

FOP.

Hoe waeren die Brieſjes / daer ſoo viel Lup Kapelt mee waeren / doch al geſtelt / dat luſt my wel te weeten?

CRYN.

Daer weet ick ſe mee te helpen; ick heb 'er ien diel naegeſchreven: wilſe die leeſen? hier heb ick ſe.

FOP.

Ja / ſeeker / upt meuwsgierigheydt.

Verkogt aen N. N. een Dierendeel Witte Kroonen, voor de ſomma van 525 Guldens / als de Leverantie geſchied en vier Koepen gereed / die men dadelijk van de Stal ſal mogen haelen / en tot des Verkoopers Huyſe leyden.

Overgenomen van N N. twee Pont Switſers, welcke hy gekogt hadde voor 1200 Gulden / die ik tot mynen laſte neeme / en daer-en-boven ſal hebben een Quartcel Peupmen / die ik hem dadelijck ſal leveren / en noch binnen veertien dagen 1400 Guld. / te tellen / of in Banko af te ſchrijven.

Gekogt van N N een Pont Centen voor 1800 Guldens / mits haer gevende mijn beſte Heerſchijne Volk / een Oude Hoofsenobel / en een Penninkſke met een Silver Kettingtje / om aen een Kinds hals te hangen.

Overgenomen van N. N. een Verbeterde Spinnekop van 400 Azen geplant / dien hy voor 700 Guldens gekocht hadde / mits hem vereerende Hondert Schip-ponden Edamſe Kaes.

Hier mee ontſtondt onder de Toehoorders ſulck een gelach / dat Fop niet voort kon leeſen / hoewel hy noch een lange Rol had / waer door elck zijns weegs liep / en wy naer de Schuptjes om t'huys te varen. Vaert wel / leeſer / en denckt 'er op.

J. D. L.

REGISTER
Van eenige
HYACINTEN,

Die, ſoo de hedendaegſe Bloemiſten voorgeven, als de voornaemſte geacht zijn, en tegenwoordigh in 't Jaer 1733 en 1734, ſoo uyt de handt als publiek dus verkocht zijn; waer onder verſcheyden (ſoo zy ſeggen) verre nogh onder de waerde.

N B. Die publiek verkogt zijn, is boven ieder Gulden nogh een ſtuyver Rantſoen.

	Guld ſt.
Bl. Paſſé Non plus Ultra, met zijn Aenwas van jongen, ruym,	1600 0
Bl. Dito, met zijn 8 Jongen (dog 150 Gulden daer boven nog opgehouden,)	1850 0
Gloria Mundi, een Jong,	650 0
Dito,	600 0
Dito,	550 0
Dito,	500 0
R. Tempel Salomons,	430 0
R. Dito,	430 0
Prael-cieraed,	300 0
W. Staete Generael,	210 0
W. Dito,	181 0
W. Paſſé Non plus Ultra,	165 0
W. Struys Vogel,	161 0
W. Dito,	151 0
W. Mitoir,	141 0
Bl. Overwinnaer,	130 0
W. Roſe Blanche Violette,	110 0
W. Dito,	105 0
W. Koning Salomon,	105 0

	Guld	st.
W. Passé Non plus Ultra,	100	0
W. Koning Sesostris,	100	0
W. Koning Salomon,	90	0
W Gekroond Salomons Juweel,	82	0
W. Dito,	81	0
W. Koning Salomon,	81	0
R. Vreedenrijck,	80	0
W Koning Salomon,	80	0
W Passé Non plus Utra,	77	0
W. Prins van Vrisland,	71	0
R. Granaet,	66	0
R. Vreedenrijk,	63	0
W. Roy de Peru,	62	0
R. Granaet,	60	0
Bl. Grand Violet,	61	0
W. Roy de Peru,	60	0
W. Prins van Vriesland,	60	0
W. Vredenrijck,	60	0
Bl. Zegenprael,	60	0
W Granaet,	60	0
W. Imperator Romanus.	60	0
W. Passé Non plus Ultra,	58	0
R. Granaet,	54	0
Roose Sanparaille,	52	0
W. Pirimidaele Incarnaate,	50	0
Waekende Leeuw,	50	0
W. Gekroonde Salomons Juweel,	49	0
Bl. Grand Violet,	48	0
Bl. Overwinnaer,	46	5
W. Roy de Peru,	45	0
W. Prins Fredrick van Baden-Durlach,	43	0
Bl. Triomph van Overveen,	44	0
W. Salomons Kroon,	44	0
W. Prins Fredrick van Baden-Durlach,	43	0

W. Ge-

	Guld	it.
W. Gekroond Juweel van Haerlem,	35	0
Admirael Pen,	37	0
Vredefaem,	35	0
Briſetout,	30	5
W. Gekroond Juweel van Haerlem,	35	0
La Beaute de Hollande,	31	0
Vrede-faem,	30	0
R. Vredenrijk,	36	5
W. Salomons Kroon,	37	0
W. Briſetout,	30	0
Bl. Grand Violet,	35	5
Rooſenkrans van Hugaerd,	20	0
Roy de Congo,	28	0
W. Juweel van Haerlem,	26	0
W Paſſé Non plus Ultra,	21	10
W. Dito,	26	0
W. Gekroond Salomons Juweel,	27	0
W. Dito,	25	5
W Dito,	24	0
W. Chamelion,	20	10
W. Gekroonde Salomons Juweel,	21	0
W. Rooſekrans,	25	10
Dito,	18	0
Croon der Wyzen,	17	10
—— der Moor,	14	0
Agaet Rojael,	11	0
W. Gekroond Salomons Juweel,	14	0
W. Dito,	11	10
W. Robyn,	12	0
Roſe la Raine,	18	5
Bl. Marveille du Monde,	10	15
Bl. Dito,	10	10
La plu Chelle de Hollande,	10	5
W. Gekroond Juweel van Haerlem,	10	0

	Guld.	st.
W. Dito,	11	10
W. Dito,	12	0
Carolus Magnus,	16	10
W. Salomons Croon,	18	10
W. Gekroonde Salomons Juweel,	14	10
W. Gekroond Juweel van Haarlem,	14	0
Bl. Triomph Gresdelyne,	11	0
Bl. Dito,	10	0
Bl. Roos,	10	0
W. Chamelion,	16	0
W. Turckſe Keyſer,	15	0
W. Starre-kroon,	11	10
W. Koningin Athalia, zayling,	16	5
W. Graaf van Solms,	14	10
Bl Merveille du Monde,	11	15
Bl. Dito,	10	10
W. Graaf van Solms,	15	0
W. Starre-kroon,	14	5
Bl. Pronk-juweel van Flora,	15	0
Bl. Dito,	14	0
W. Starre-kroon,	14	0
Bl. Pronk-juweel van Flora,	14	10
W. Graaf van Solms,	15	10
Bl. Merveille du Monde,	13	0
Bl. Dito,	13	5
Bl. Infante la Reyne,	12	0
Bl. Merveille du Monde,	11	0
Bl. Dito,	12	0
Bl. Infante la Reyne,	12	0
W. Graaf van Solms,	15	0
R. Coralyn,	12	15
R. Dito,	13	5
R. Dito,	14	5
R. Dito,	13	0

W. Kroon

	Guld.	st.
W. Kroon der Wijzen,	12	5
Bl. Merveille du Monde,	10	0
W. Graaf van Solms,	15	0
W. Dito,	12	10
Bl. Kroon van Braband,	10	5

Nog verkogt 1729.

W. Non Plus Ultra, moer,	230	0
W. Dito jong 6 Azen geplant.	108	0

Nog Verkoopt men tegenwoordig nieuwe Hyacinten voor een Ducaton, ja voor een Piftool het Aas, dus by de waarde van 't Goud niet te vergelijken.

SLOT-

SLOT-VAERS.

Dus word die oude Hoer, de geyle Flora, weêr
Verheft, ten kolte van veel Goude en Zilvre
schijven:
Weg Rouwband, hang het Lint, men zal hier
handel drijven!
Roept eene Bloemzot, en nog veele anderen meer:
Zy gaan ter Feest op 't zien dier malle Kost'lijk-
heden;
Zy Kruypen met de Bril by 't Bloem-bedde, om te
ontleden
De Nagels, Netheyd, 't Pluys, en and're Fraayig-
heên,
Die niemant zien kan als een Floraas Gek alleen.
Waer wil 't nog heen, Bloemist? denk, denk om
uwe schijven;
Denk om het zotste Jaar; denk om uw Huysgesin:
Maar, is 't wel om 't vermaak? neen, om het
groot gewin
Van Harsenlooze, daar zy mede Handel drijven:
Foey, keert, Onnoos'len! want het is alleen te
doen
(Ik zeg het rond uyt) om uw'Goude en Zilv're
poên.

EYNDE.